

สภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
ของนักเรียน" ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

อาทิมา แป้นธัญยานนท์

18 S.A. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชา เอกธุรกิจศึกษา

มีนาคม 2539

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ธ. 53022

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(อาจารย์ เจริญ โชไชย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ประนอม อุตกฤษฎ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์ เจริญ โชไชย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ประนอม อุตกฤษฎ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน เมษายน พ.ศ.2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษาแนะนำอย่างยิ่ง จาก
อาจารย์เจริญ โชไชย อาจารย์ ดร.ประนอม อุตกฤษฎ์ และ รองศาสตราจารย์ชาญวิทย์
เทียมบุญประเสริฐ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สมพงษ์ พรหมบุรมย์ และอาจารย์อรพินท์ แป้นธัญยานนท์
ที่ได้กรุณาให้รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
ของนักเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เอื้อต่อการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณ ดร.สสสันต์ อุตกฤษฎ์ อาจารย์สมพงษ์ พรหมบุรมย์ อาจารย์ชุตี อินทรเพชร
คุณรัตนา ธงอินเนตร ที่ได้กรุณาช่วยเหลือในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร อาจารย์ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ผู้ปกครองนักเรียน
ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้การสนับสนุนทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้
ได้ และสุดท้ายขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากปริญญานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตาแต่บิดา
มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อาทิมา แป้นธัญยานนท์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ความหมายของอาชีพอิสระ	9
	ความสำคัญของอาชีพอิสระ	11
	ประเภทของอาชีพอิสระ	12
	คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ	12
	อุปสรรคในการจัดอาชีพอิสระ	13
	สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมอาชีพอิสระ	13
	ความเป็นมาของโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ของนักเรียน"	15
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
3	วิธีดำเนินการวิจัย	43
	ประชากร กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	43
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
	การวิเคราะห์ข้อมูล	47

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	173
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	173
	วิธีดำเนินการวิจัย	173
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	174
	การอภิปรายผล	181
	ข้อเสนอแนะ	189
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	190
	บรรณานุกรม	191
	ภาคผนวก	194

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน	44
2	แบบสอบถามที่แจกและได้รับคืน	47
3	สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน	50
4	จำนวนครูที่ปรึกษาโครงการ	52
5	จำนวนกลุ่ม/บริษัท/โครงการของโรงเรียนในปี 2537	53
6	หมวดวิชาที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลโครงการ	54
7	หลักการที่โรงเรียนยึดเป็นแนวนโยบายในการดำเนินโครงการ	55
8	บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวปฏิบัติตามโครงการ ตามนโยบายของ โรงเรียน	57
9	ข้อพิจารณาในการตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	59
10	วิธีการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่นักเรียน	60
11	ผู้เป็นที่ปรึกษาโครงการ/บริษัท	61
12	กิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการ	62
13	แหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการ	64
14	ทำเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท	65
15	ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา	66
16	ระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี	67
17	ช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	68
18	ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ	69
19	วิธีการนิเทศติดตามผล	70
20	วิธีการติดตามผลการดำเนินงาน	73
21	วิธีการให้ขวัญกำลังใจ แก่กลุ่ม/โครงการ/บริษัทที่ประสบความสำเร็จ	75

22	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบรายข้อของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ	78
23	สถานภาพของครูที่ปรึกษาโครงการ	82
24	จำนวนกลุ่ม/โครงการ/บริษัท ที่เป็นผู้รับผิดชอบ ในปีการศึกษา 2537	85
25	บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวปฏิบัติตามโครงการ ตามนโยบาย ของโรงเรียน	86
26	ข้อพิจารณาในการตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	89
27	หลักการที่ใช้ในการเขียนโครงการของนักเรียน	91
28	วิธีการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่นักเรียน	92
29	แสดงผู้เป็นที่ปรึกษาโครงการ/บริษัท	93
30	หลักเกณฑ์ในการรับสมัครนักเรียนเข้าร่วมโครงการ	94
31	หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งที่ปรึกษาโครงการ	95
32	กิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการ	96
33	หน้าที่รับผิดชอบในฐานะครูที่ปรึกษา	98
34	แหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการ	102
35	แหล่งสินค้าที่นักเรียนรับมา	103
36	ทำเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท	105
37	วิธีการที่นักเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการ	106
38	วิธีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา	108
39	ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา	110
40	บุคลากรที่มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีของนักเรียน	111
41	ระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี	112
42	ช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	113
43	ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ	115

44	วิธีการนิเทศติดตามผล	116
45	วิธีการให้ขวัญกำลังใจแก่กลุ่ม/โครงการ/บริษัท ที่ประสบความสำเร็จ	120
46	กิจกรรมที่โรงเรียนจัดเพื่อสนับสนุนโครงการ	121
47	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบรายชื่อของครูที่ปรึกษา ที่มีต่อปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ	123
48	สถานภาพของนักเรียน	128
49	สาเหตุที่นักเรียนเลือกทำโครงการ	130
50	แสดงผู้เป็นที่ปรึกษาของกลุ่ม/โครงการ/บริษัท	132
51	เงินทุนสนับสนุนโครงการ	133
52	วิธีการแต่งตั้งครูที่ปรึกษา	134
53	แหล่งข้อมูลเพื่อค้นคว้าประกอบการทำกิจกรรม	135
54	ข้อพิจารณาในการเลือกสินค้าหรือบริการ	136
55	วิธีการนำสินค้ามาขาย	137
56	ทำเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท	138
57	วิธีการที่นักเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการ	139
58	ผลกำไรเฉลี่ยต่อคนเมื่อสิ้นสุดโครงการ	141
59	วิธีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา	142
60	ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา	143
61	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับข้อดีของโครงการ	144
62	ช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	147
63	ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	149
64	วิธีการให้ขวัญกำลังใจแก่กลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่ประสบความสำเร็จ	150
65	กิจกรรมที่โรงเรียนจัดเพื่อสนับสนุนโครงการ	151

66	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบรายข้อของนักเรียน ที่มีต่อปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ	152
67	สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน	160
68	ความช่วยเหลือของผู้ปกครอง	163
69	ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือในด้านใด	164
70	สาเหตุที่ผู้ปกครองมิได้มีส่วนช่วยเหลือโครงการ	165
71	นักเรียนในปกครองได้รับประโยชน์ใดจากโครงการ	166
72	โครงการมีส่วนช่วยพัฒนานิสัยของนักเรียนในปกครองอย่างไร	167
73	แหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการ	169
74	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบรายข้อของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ	171
75	ปัญหาของโรงเรียนในเมืองและนอกเมือง	172

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	ขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ	24
2	ความสัมพันธ์ของบุคลากรในโครงการ	27
3	ขั้นตอนการจัดทำโครงการของนักเรียน	39

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คำนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและเห็นได้ชัดเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการและระบบการสื่อสาร รวมทั้งการที่ประเทศไทยมีการติดต่อสัมพันธ์กับประชาคมโลกอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ทำให้บุคคลและสังคมปรับตัวตามไม่ทัน และก่อให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาทางจิตใจ ระหว่างการใช้กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งส่งผลให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง ระหว่างการให้ความสำคัญแก่วิทยาการสมัยใหม่และวัฒนธรรมภายนอกชุมชนกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งระหว่างการพึ่งพาอาศัยกันกับการพึ่งตนเองทั้งในระดับบุคคลชุมชน ท้องถิ่น ภูมิภาคและระดับประเทศ (สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2534 : 5) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดปัญหาหลายด้าน เช่น ปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม ปัญหามลภาวะ ปัญหาอาชญากรรม และ ปัญหาการว่างงาน

จากสถิติแรงงานที่รวบรวมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ในปี พ.ศ.2533¹ มีประชากรในวัยแรงงาน (อายุ 13 ปีขึ้นไป) ประมาณ 31,749,600 คน แบ่งเป็นกำลังแรงงานปัจจุบันประมาณ 31,553,700 คน และกำลังแรงงานที่รอฤดูกาล ประมาณ 195,900 คน สำหรับกำลังแรงงานปัจจุบันพบว่ามีผู้มีงานทำประมาณ 30,843,700 คน และผู้ว่างงานประมาณ 710,000 คน ในจำนวนผู้มีงานทำนี้ แบ่งเป็น

1. นายจ้าง ร้อยละ 1.2
2. ลูกจ้างรัฐบาล ร้อยละ 6.0
3. ลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 22.5
4. ทำงานส่วนตัว (อาชีพอิสระ) ร้อยละ 29.7
5. ทำงานให้แก่ครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ร้อยละ 40.6

(สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2535 : 49)

¹ มีการรวบรวม ทุก 5 ปี ครั้งล่าสุด ปี พ.ศ.2533

จะเห็นว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระมีจำนวนมากถึงร้อยละ 29.7 ของจำนวนประชากรที่มีงานทำ แสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษา หากมุ่งถึงการรับจ้าง เช่น การเข้ารับราชการ หรือเป็นพนักงานในธุรกิจฝ่ายเอกชนเหมือนอย่างที่ผ่านมาแล้ว จะไม่สามารถแก้ปัญหาการว่างงานได้เพราะนอกจากตลาดแรงงานประเภทลูกจ้างจะมีขีดจำกัดในการรับแรงงาน (Labor absorption) ต่ำมากจนไม่มีความคล่องตัวแล้ว ยังเป็นการละเลยต่อการเตรียมคนเพื่อออกไปสร้างงานโดยตรงอีกด้วย แนวทางที่น่าจะถูกต้อง จึงควรมุ่งให้คนที่ออกจากระบบการศึกษาและคนที่อยู่ในสภาพว่างงานทั้งหลายได้ทำการประกอบอาชีพอิสระ (สัญญา จัดตานนท์. 2521 : 2)

การจัดการศึกษาให้แก่พลเมืองของประเทศจึงถือเป็นภาระกิจที่สำคัญของรัฐ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์ ส่งเสริมให้คนเกิดความรู้ ความคิดริเริ่ม ทักษะ ทศนคติ ช่วยให้คนมีเหตุผลในการคิด การพูด และการกระทำเพื่อให้สามารถนำความรู้ ความคิด และทัศนคติเหล่านั้นมาเสริมสร้างชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา การพัฒนากำลังคนถือเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อนำกำลังคนเหล่านั้นไปพัฒนาประเทศชาติต่อไป การพัฒนากำลังคนที่สำคัญก็คือการให้การศึกษาที่ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับกันว่าในการจัดการศึกษาถ้ารัฐจัดให้คนส่วนใหญ่เพียงแค่อ่านออกเขียนได้ ก็จะไม่เป็นกำลังที่ดีในการพัฒนาประเทศแต่รัฐก็ไม่มีการลงทุนเพียงพอที่จะจัดการศึกษาให้ทุกคนถึงระดับมหาวิทยาลัยได้ดังนั้นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจึงเป็นระดับการศึกษาที่สำคัญในแง่ของการพัฒนาคนระดับกลาง เพื่อสนองความต้องการกำลังคน ทั้งนี้เพราะการศึกษาระดับนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือจัดให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล (สัญญา โงนุทานุรักษ์. 2535 : 1)

การมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาที่ต่อเนื่องจากระดับประถมศึกษา โดยมุ่งสำรวจ ส่งเสริม ความสนใจและความถนัดตามธรรมชาติของเด็ก เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้ในการประกอบอาชีพให้มีความรู้จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต หรือเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาที่สูงขึ้น (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2530 : 17) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปี พ.ศ.2535 การมัธยมศึกษาถูกแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

1. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และทักษะ ต่อจากระดับประถมศึกษา ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และความถนัด ของตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบกรงาน และอาชีพตามควรแก่วัย

2. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาความถนัดและความสนใจเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาคือในระดับอุดมศึกษา หรือเพื่อให้เพียงพอแก่การประกอบการทำงานและอาชีพที่ถนัดทั้งอาชีพอิสระและรับจ้าง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบการทำงานและอาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข (สำนักงานกฤษฎีกา. 2534 : 12)

จะเห็นได้ว่าการประกอบอาชีพ ทั้งอาชีพอิสระ และรับจ้าง เป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ และเป็นการศึกษาระดับที่ต้องมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอยู่เสมอ หลักการสำคัญประการหนึ่งของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายก็คือ การศึกษาในระดับนี้ต้องช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถทำมาหาเลี้ยงชีพได้ และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณลักษณะดังกล่าวย่อมจะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของประเทศ (คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2528 : 1)

แต่ในความเป็นจริงแล้ว สังคมไทยโดยทั่วไปมักยึดถือว่า การประกอบอาชีพเริ่มต้นเมื่อจบการศึกษา ความคิดนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงการแยกการศึกษาเล่าเรียนกับการประกอบอาชีพออกจากกันโดยถือว่าการศึกษาคือการเตรียมคนเพื่อการประกอบอาชีพ ถ้ามีการศึกษาก็ย่อมจะมีอาชีพที่มั่นคงและมั่นคงในอนาคต วิชาที่เรียนหลาย ๆ วิชา ไม่ใช่สิ่งที่มีความหมาย หรือมีประโยชน์ในปัจจุบัน แต่จะเป็นการเตรียมการเพื่ออนาคตที่ยังมาไม่ถึงและเป็นไปในลักษณะเรียนให้มาก เรียนทุกอย่างที่คิดว่าจำเป็นโดยมุ่งการเรียนทฤษฎี เนื้อหาสาระ มากกว่าการนำสิ่งที่เรียนรู้มาปฏิบัติอย่างจริงจัง คุณค่าของการศึกษาเล่าเรียนจึงอยู่ที่ความสามารถในการเรียนรู้หลักการ วิธีการ เนื้อหาสาระ ซึ่งวัดได้จากผลทดสอบ มิใช่ความสามารถในการดำรงชีวิตจริง โดยความเป็นจริงการเตรียมตัวเพื่ออนาคตเป็นสิ่งที่ดี แต่หากสามารถนำความรู้และมวลประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในปัจจุบัน และมีความหมายไปพร้อมกันก็น่าจะเป็นหลักประกันที่แน่นอนกว่าการเตรียมสิ่งสำเร็จรูปในอนาคต

ดังนั้นในแผนการศึกษาแห่งชาติจึงมุ่งเน้นการจัดการศึกษา "เพื่อชีวิตและสังคม" ให้เยาวชนของชาติคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีวัฒนธรรม คุณธรรม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม หักตนเองและเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพรวมทั้งสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ให้เกิดประโยชน์

ในชีวิต เมื่อนำแผนและนโยบายไปสู่การปฏิบัติในรูปของหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ที่ได้กำหนดกิจกรรม และรายวิชาต่าง ๆ ให้เอื้อต่อคุณลักษณะดังกล่าวไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร มีการเรียนการสอน แยกเป็นแต่ละรายวิชาทำให้ผู้เรียนมองเห็นประโยชน์ความสัมพันธ์หรือจุดมุ่งหมายที่เอื้อซึ่งกันและกันได้ยาก แนวทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนจากรายวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ในลักษณะ บูรณาการตามหลักสูตร ได้ก็คือการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของ นักเรียนเพราะการส่งเสริมดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ความรู้และทักษะหลายอย่างประกอบกัน เช่น การ คำนวณ การเงินและการบัญชี การใช้ภาษาในการสื่อสาร การประดิษฐ์ การจัดการ การบริหาร การ ผลิต เป็นต้น นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้นักเรียนมั่นใจในคุณค่าของการเรียนว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง มั่นใจในศักยภาพของตน รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักแหล่งวิชา รู้จักคิดแก้ปัญหา รู้จักสร้างงาน และ มีคุณธรรมที่เอื้อประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม (กรมสามัญศึกษา. 2535 : 1)

จากความสำคัญของการศึกษาและการฝึกปฏิบัติดังกล่าวนี้องค์กระทรวงศึกษาธิการ โดยอดีต อธิบดีคือ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ จึงได้ริเริ่มโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่าง เรียน" ขึ้น และยังมี การจัดกิจกรรมตามโครงการนี้อยู่ในปัจจุบัน

ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.2531 จนถึงปัจจุบัน สำนักนายกรัฐมนตรี และกรมสามัญศึกษา ได้ร่วมกัน จัดหาทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ให้กับโรงเรียนที่ประสบทุกข์ภัย ในภาคใต้ เงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติใต้ผืนเกลียว เงินโครงการฟื้นฟูบูรณะและพัฒนาจังหวัดชุมพร เงินอุดหนุนโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง เพื่อดำเนินงานกิจการสหกรณ์ในโรงเรียนและเงินอุดหนุน โครงการส่งเสริมอาชีพอิสระ รวมจำนวนโรงเรียนที่ได้รับงบประมาณช่วยเหลือประมาณ 780 โรงเรียน ส่วน ในปี พ.ศ.2535 มีการขยายเพิ่มขึ้นอีก 600 โรงเรียน และโรงเรียนที่ยังไม่เข้าโครงการจะได้รับ งบประมาณ สนับสนุนในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป จนครบทุกโรงเรียน เพื่อดำเนินการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน (กรมสามัญศึกษา. 2535 : 11)

จากการวิจัยของ สุรินทร์ กลีบทอง (2533) สมพงษ์ พรหมบุรณย์ (2533) และการประเมิน โครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" พบว่าการจัดโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ในโรงเรียนภาคใต้ และโรงเรียน โสตศึกษา มีลักษณะดังนี้

1. ด้านการสนับสนุนจากโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดแนวปฏิบัติตามโครงการฯ โดยยึดนโยบายของกระทรวงศึกษา มีการวางแผนเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ
2. ด้านการดำเนินการ โรงเรียนส่วนใหญ่สนับสนุนให้นักเรียนรวมกลุ่มเพื่อร่วมลงทุนโดยมีครูเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยใช้เวลานอกเวลาเรียน
3. ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เงิน มีการควบคุมโดยครูที่ปรึกษาโครงการ
4. ด้านการนิเทศ ติดตามผล และรายงานผล โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดแนวปฏิบัติด้วยการจัดทำเอกสารการนิเทศติดตามผล ตรวจสอบการปฏิบัติงาน และกำหนดระยะเวลา
5. ด้านทัศนคติของนักเรียนและผู้ปกครอง พบว่านักเรียนและผู้ปกครองส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการ

สำหรับปัญหาในการดำเนินงาน ตัวอย่างเช่น

1. ผู้ร่วมงานขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
2. คณะกรรมการที่เป็นบุคคลภายนอกไม่มีเวลาเพียงพอ
3. อาคารสถานที่ไม่สะดวก ไม่เหมาะสม
4. ภาระหน้าที่ของครูมีมาก ทำให้ไม่มีเวลาสำหรับโครงการเท่าที่ควร
5. ขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับแหล่งวิทยากร
6. ระยะเวลาในการจัดทำโครงการมีจำกัด

จากความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ ดังกล่าวข้างต้น และจากสภาพการจัดกิจกรรมปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจังหวัดภาคใต้ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึง สภาพการจัดกิจกรรม และปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไข เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ โครงการ "การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร ในหัวข้อต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ
2. เปรียบเทียบปัญหาของโรงเรียนเขตในเมืองและเขตนอกเมือง
3. สำนวณทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อโครงการ เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมือง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทราบสภาพปัจจุบันและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่จัดโดยโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่แตกต่างกัน และมีผู้รับผิดชอบต่างกัน
2. เป็นแนวทางในการวิจัยและแก้ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรม "การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" สำหรับโรงเรียนอื่น ต่อไป
3. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เอื้อต่อการพัฒนาคน และการพัฒนาอาชีพอิสระ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ได้แก่ โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 120 โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม
 - 1.1 โรงเรียนในเมือง 3 กลุ่ม 45 โรงเรียน
 - 1.2 โรงเรียนนอกเมือง แบ่งเป็น
 - โรงเรียนชานเมือง 5 กลุ่ม 67 โรงเรียน
 - โรงเรียนพิเศษ 1 กลุ่ม 8 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ โรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 25 โรงเรียน โดยศึกษาจากบุคคลต่อไปนี้

- นักเรียนที่จัดทำโครงการ
- ครูที่ปรึกษาโครงการ
- ผู้บริหารโรงเรียน
- ผู้ปกครองนักเรียน

3. ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ สภาพทั่วไปของโรงเรียนแบ่งเป็น โรงเรียนในเมือง และโรงเรียนนอกเมือง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 สภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการ

3.2.2 ปัญหาในการจัดกิจกรรมตามโครงการ โดยแบ่งเป็น

- ปัญหาของนักเรียน
- ปัญหาของผู้สอน
- ปัญหาของผู้บริหาร

3.3.3 ทศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อโครงการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพใดก็ตามที่ผู้ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของกิจการเอง
2. โครงการ "การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" หมายถึง การรวมกลุ่มของนักเรียนเพื่อหารายได้ระหว่างเรียนโดยมีการวางแผน การจัดการ และดำเนินการ ด้วยกลุ่มตนเองตามสภาพเวลา กำลัง ความสามารถ จนก่อให้เกิดคุณธรรม มีนิสัยรักการทำงานและ เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
3. โครงการ หมายถึง โครงการ "การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ซึ่งจัดโดยโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่ทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัด
สํานักศึกษากรุงเทพมหานคร ดังรายชื่อในภาคผนวก จ.

5. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนที่ทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ หรือผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมตามโครง
การของโรงเรียน

6. ครู หมายถึง ครูที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งได้มาโดยการแต่งตั้งของผู้บริหาร หรือนักเรียน

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการ

8. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

9. โรงเรียนในเมือง หมายถึง โรงเรียนที่ภายในกลุ่มมีโรงเรียนเกินร้อยละ 50 อยู่ในเขต
ธุรกิจของกรุงเทพมหานคร

10. โรงเรียนนอกเมือง หมายถึง โรงเรียนที่ภายในกลุ่มมีโรงเรียนเกินร้อยละ 50 อยู่
นอกเขตธุรกิจของกรุงเทพมหานคร

11. โรงเรียนพิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่อยู่นอกเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครแต่อยู่ภายใต้การ
ดูแลของสํานักศึกษากรุงเทพมหานคร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้รวบรวมและเรียบเรียงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายของอาชีพอิสระ
2. ความสำคัญของอาชีพอิสระ
3. ประเภทของอาชีพอิสระ
4. คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
5. อุปสรรคในการจัดการอาชีพอิสระ
6. สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมอาชีพอิสระ
7. ความเป็นมาของโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน"
8. โครงการ "การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน"
 - หลักการ แนวคิด จุดมุ่งหมาย
 - หลักเกณฑ์โดยทั่วไปของโครงการ
 - ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
 - บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร
 - บทบาทและหน้าที่ของครูที่ปรึกษา
 - บทบาทและหน้าที่ของนักเรียน
 - การประเมินผลโครงการ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของอาชีพอิสระ

วิชาอาชีพ หมายถึง การรู้จักทำมาหากินเพื่อเลี้ยงชีพ โดยประกอบอาชีพอะไรก็ได้ที่สุจริต ไม่ผิดศีลธรรม โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ อาชีพอิสระ และอาชีพรับจ้าง

อาชีพอิสระ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Self-Employment ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า อาชีพอิสระไว้มากมาย ดังนี้

สุนทร โคตรบรรเทา ได้ให้ความหมายของอาชีพอิสระว่า "อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพที่ผู้ประกอบการสร้างขึ้นเอง ลงทุนดำเนินการเอง ไม่รับคำสั่งและไม่มีการออกคำสั่ง ตัดสินใจ ด้วยตนเอง ผลิตสินค้าและบริการให้แก่ลูกค้าเอง มีการลงทุนเพื่อหวังกำไรและเสี่ยงต่อการล้มเหลว" (สุนทร โคตรบรรเทา. 2527 : 77)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของอาชีพอิสระว่า "อาชีพอิสระ คือ การที่บุคคล เป็นเจ้าของธุรกิจหรือเป็นหุ้นส่วนในธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือนัยหนึ่งคือการที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เองโดยไม่มีนายจ้าง หรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง" (สำนักงานสถิติแห่งชาติ: 2527 : 5)

สุรเดช วิเศษสุรการ ได้ให้ความหมายของการประกอบอาชีพส่วนตัวว่า "หมายถึง งานที่ไม่ใช่งานรับจ้าง รับราชการ ไม่เป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ แต่เป็นเจ้าของกิจการด้วยตนเอง ซึ่งอาจเริ่มจากแผงลอย หาบเร่ แล้วขยายมาเช่าห้องแถวจนต่อไปอาจขยายเปิดสาขาเพิ่มขึ้นต่อไปอีกก็ได้" (สุรเดช วิเศษสุรการ. 2530 : 1)

มนัส วนิชชานนท์ และคณะได้ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ ไว้ในวารสาร เศรษฐกิจและสังคมว่า "เป็นการจ้างงานตัวเอง หรือเป็นนายจ้างตัวเอง โดยผู้ประกอบการเป็นผู้ทำงานในกิจการของตนเองเพื่อมุ่งหวังแสวงหารายได้และกำไร" (มนัส วนิชชานนท์ และคณะ. 2534 : 35)

สมพงษ์ พรหมบุรณย์ ได้ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระไว้ในหนังสือ "แนวทางการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ของนักเรียนทุนหวกในโรงเรียนโสตศึกษา" ว่า "อาชีพอิสระ (Self-Employment) หมายถึง อาชีพใดก็ตามที่ผู้ประกอบการเป็นเจ้าของกิจการเอง เป็นนายของตนเอง ทั้งนี้กิจการอาจจะใหญ่ หรือเล็ก ขึ้นอยู่กับกำลังความสามารถและทุนทรัพย์" (สมพงษ์ พรหมบุรณย์. 2535 : 1)

สำหรับความหมายของอาชีพอิสระตามโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" หมายถึง "การรวมกลุ่มของนักเรียนเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน โดยมีการวางแผน การจัดการ และดำเนินการด้วยกลุ่มตนเองตามสภาพเวลา กำลัง ความสามารถ จนก่อให้เกิดคุณธรรม มีนิสัยรักการทำงาน และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ" (กรมสามัญศึกษา. 2535 : 15)

ความสำคัญของอาชีพอิสระ

การศึกษา ก็คือการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการพัฒนาความสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้สัมพันธ์ สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ตามระบบเศรษฐกิจ สังคมเราต้องการเน้นชีวิตทำมาหากิน สัมมาอาชีพ มีศีลธรรม คุณธรรม เพราะฉะนั้นการศึกษาควรมุ่งให้คนสามารถดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคม ค่านิยม เศรษฐกิจ นอกจากนี้จะต้องมีความภูมิใจในอาชีพ อดทน คิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาได้สามารถ ทำการประกอบอาชีพ

ปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เป็นที่ทราบกันดีว่า ในระบบราชการมีการเพิ่มอัตรากำลังปีละไม่เกินร้อยละ 2 ขณะเดียวกันภาคเอกชนก็มีการเพิ่มอัตรา กำลังในอัตราลดลงเรื่อย ๆ มีเฉพาะอุตสาหกรรมบริการเท่านั้นที่ยังพอจะเพิ่มอัตรากำลังได้สูงกว่า อาชีพประเภทต่าง ๆ (อารีรัตน์ วัฒนสิน และ อรุณี เทพวรรณ. 2532 : 12)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระคือ หากคน มุ่งประกอบอาชีพอิสระแทนการมุ่งรับราชการ ทำงานบริษัท หรืองานประเภทรับจ้างแล้วปัญหาการว่างงานก็จะลดความรุนแรงไปมาก เพราะนอกจากเขาเหล่านั้นจะแก้ปัญหาการว่างงานของตนเอง ได้สำเร็จแล้วยังได้ช่วยแก้ปัญหาการว่างงานของคนอื่นด้วย เนื่องจากผู้ประกอบอาชีพอิสระก็คือ ผู้สร้างงานให้เกิดขึ้นในสังคม หรือนัยหนึ่งเป็นผู้ก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยตรงนั่นเอง (สัญญา จิตตานนท์. 2521 : 87) ดังนั้น สิ่งหนึ่งที่จำเป็นในระบบการศึกษาก็คือ การปลูกฝังแนวคิด ค่านิยมตลอดจนฝึกทักษะการประกอบอาชีพอิสระซึ่งในที่นี่หมายถึงการเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งอาจลงมือ ทำเอง โดยมีทักษะอาชีพนั้นโดยตรง หรือดำเนินการจัดการเองเท่านั้นก็ได้ การศึกษาวิชาอาชีพในระดับ มัธยมศึกษาเป็นเรื่องของการเตรียมตัวของแต่ละบุคคลก่อนที่จะเริ่มงาน การจัดให้นักเรียนมีประสบการณ์ ในการประกอบอาชีพอิสระระหว่างเรียน จะเป็นช่องทางให้เขาเหล่านั้นได้ใช้เป็นทางเลือกในการ ดำรงชีวิตในอนาคต และจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนด้านอาชีพ ฝึกความชำนาญ และทำให้นักเรียน เกิดความสนใจในการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง (Tompson, J.E. 1973)

ประเภทของอาชีพอิสระ

อาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัว ถ้าจะแบ่งตามระดับการใช้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพแล้ว อาจแบ่งได้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 3 กลุ่มอาชีพ คือ

1. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ในระดับปริญญาหรืออนุปริญญา เช่น แพทย์ วิศวกร หนายความ ผู้ตรวจบัญชี และครูอาจารย์ เป็นต้น
2. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ในระดับที่ต่ำกว่าอนุปริญญา คือช่างต่าง ๆ เช่น ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ เขียนแบบ ตัดเสื้อ ตัดผม เสริมสวย เย็บหนัง เป็นต้น
3. กลุ่มอาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะ หรือความรู้ในวิชาชีพอย่างหนึ่งอย่างใดโดยเฉพาะ เช่น ผู้ประกอบการค้าเครื่องชำ ค้าข้าวแกง ค้าผลไม้ ค้าหนังสือต่าง ๆ ทำฟาร์มสัตว์เลี้ยง หาบเร่ แผงลอยขั้บรดแท็กซี่ ตลอดจนผู้ที่รับสินค้ามาเดิินขายเอง เป็นต้น (สัญญา จัดตานนท์.2527:15)

คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

สัญญา จัดตานนท์ (2527 : 13) และชนะ กลีภาร (จิระศักดิ์ วิตตะ, ชนะ กลีภาร และ สบสันต์ อุตกฤษฎ์ : 2533 : 90 ; อ้างอิงมาจาก ชนะ กลีภาร) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระไว้ว่า ควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีความมานะพยายาม มุ่งมั่น และมี แรงจูงใจ
2. มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพอนามัยดี
3. กล้าเสี่ยง กล้าลงทุน
4. รักอิสระ ไม่ชอบอยู่ใต้อำนาจใคร
5. มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับงาน
6. มีเงินทุนอยู่บ้าง
7. มองการณ์ไกล และไม่หยุดนิ่ง
8. มนุษยสัมพันธ์ดี

อุปสรรคในการจัดการอาชีพอิสระ

สัญญา จิตตานนท์ (2527 : 17) วิรัช กมฺพมาศ (ชม ภูมิภาค. 2528 : 90) ได้กล่าวถึงอุปสรรคในการจัดการอาชีพอิสระไว้ดังนี้

1. ขาดเงินทุนหมุนเวียน
2. อุปสรรคในด้านทำเลที่ตั้ง
3. ปัญหาเกี่ยวกับลูกค้า
4. ความอ่อนแอในการทำงาน ไม่ชอบทำงาน หรือทำไม่ตลอด
5. รักความสนุกสนาน ขาดระเบียบวินัยในการทำงาน
6. ขาดความสามารถในการทำงานเป็นทีม
7. มีนิสัยคดโกง ยินดีทำงานที่ผิดศีลธรรมเพียงเพื่อหวังผลตอบแทนจำนวนมาก
8. ค่านิยมของสังคมที่ไม่ยกย่องคนทำงาน แต่ยกย่องคนมีเงิน

ซึ่งลักษณะนิสัยดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นเครื่องบั่นทอนการประกอบอาชีพอิสระอย่างรุนแรง กล่าวคือนอกจากจะเป็นเหตุให้คนไทยส่วนใหญ่ไม่สนใจการประกอบอาชีพอิสระแล้ว ยังอาจทำให้พากันมองว่าอาชีพอิสระมีสถานภาพทางสังคมต่ำ สู้อาชีพรับราชการ หรือทำงานบริษัทไม่ได้อีกด้วย (สัญญา จิตตานนท์. 2527 : 13)

สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

การจัดการฝึกอาชีพอิสระในปัจจุบันแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ การจัดในระบบ และการจัดนอกระบบ

1. การจัดในระบบ หมายถึง การจัดในสถานศึกษา โดยพิจารณาการให้ความรู้ และทักษะ 3 ด้านคือ

- 1.1 ทักษะพื้นฐานและเทคนิคต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ
- 1.2 ทักษะด้านการจัดการ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดย่อม
- 1.3 ทักษะการเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระคือ การเสริมสร้างหรือเปลี่ยนพฤติกรรม

ให้มีทักษะและความพร้อมที่จะเป็นผู้ประกอบการได้ (ชนะ กลีภาร์. 2533 : 58)

สำหรับในระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ มีการเตรียมตัวทางด้านทักษะอาชีพบ้างในรายวิชา ภาระงานและวิชาอาชีพรวมทั้งรายวิชาปฏิบัติงานอาชีพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพ ระหว่างเรียนได้ สำหรับทักษะด้านการจัดการมีรายวิชากฎหมายธุรกิจ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา . งานระเบียนการเงิน งานบัญชีกิจการจำหน่ายสินค้า งานบัญชีกิจการบริการ และการประกอบธุรกิจ ขนาดเล็ก ส่วนทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีรายวิชาเลือก "อาชีพอิสระ" 48 หน่วย การเรียน และโครงการส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของกรมสามัญศึกษา และ โครงการพัฒนาธุรกิจขนาดย่อมสำหรับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ของสถานศึกษาเอกชนระดับ ปวช. ปวท. และ ปวส. (ชนะ กลีภาร์. 2533 : 58)

2. การจัดนอกระบบ หมายถึง การจัดส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ โดยหน่วยงาน อื่นที่ไม่ใช่สถาบันการศึกษา ทั้งหน่วยงานของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ส่วนใหญ่จะไม่ให้ ทักษะด้านเทคนิคเพื่อเตรียมเข้าสู่อาชีพ แต่จะให้ทักษะด้านการจัดการและมีการเตรียมให้เป็นผู้ประกอบการ อาชีพอิสระบ้างสำหรับบางโครงการ (ชนะ กลีภาร์. 2533 : 58)

การจัดโครงการส่งเสริมอาชีพอิสระของสถาบันต่าง ๆ ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง Entrepreneurship Development of Small Scale Enterprise (จิระศักดิ์ วิตตะ, ชนะ กลีภาร์ และสปลันต์ อดุกฤษฎ์ : 2533 : 90 ; อ้างอิงมา จาก ชนะ กลีภาร์) ได้กล่าวถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุไว้ดังนี้

1. โปรแกรมการฝึกอบรมยังมีจุดอ่อน
2. เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ
3. การสรรหาและคัดเลือกผู้มีศักยภาพยังไม่เหมาะสม
4. ความต้องการการสนับสนุนหลังการอบรม
5. ข้อจำกัดด้านการเงิน
6. ปัญหาด้านเศรษฐกิจของประเทศ
7. ความต้องการการร่วมมือของรัฐและเอกชน

สำหรับสภาพปัจจุบันซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ จัด ทั้งในระบบและนอกระบบ สรุปในรูปของตาราง และได้แสดงไว้ในภาคผนวก จ

ความเป็นมาของโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน"

จากความสำคัญของอาชีพอิสระกรมวิชาการและกรมสามัญศึกษา ได้ร่วมกันดำเนินโครงการพัฒนาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อประกอบอาชีพอิสระขึ้นในปี พ.ศ. 2530 โดยคัดเลือกโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเข้าเป็นโรงเรียนนำร่อง 17 โรงเรียน กระจายอยู่ทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนคัดเลือกโรงเรียนเอกชนเข้าร่วมโครงการอีก 2 โรงเรียน รวมเป็น 19 โรงเรียน และเพิ่มโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาขึ้นอีก 1 โรงเรียนรวมเป็น 20 โรงเรียน โดยแบ่งนักเรียนที่สนใจประกอบอาชีพอิสระระหว่างเรียนเป็น กลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 3 กลุ่ม คือ

1. นักเรียนแผนการเรียนวิชาสามัญ นักเรียนที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการปฏิบัติงานอาชีพสามารถเสนอโครงการอาชีพอิสระได้ โดยสามารถเลือกเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ 12 หน่วยการเรียนจากวิชาอาชีพที่สอดคล้อง และเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพอิสระตามโครงการ สำหรับการประกอบอาชีพอิสระจะต้องใช้เวลานอกเวลาเรียน นักเรียนกลุ่มนี้อาจจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดการอาชีพและจ้างแรงงาน หรืออาจจะต้องฝึกทักษะอาชีพนั้น ๆ นอกเวลาเรียน
2. นักเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ นักเรียนกลุ่มนี้เป็นผู้รับงานอาชีพ และเลือกเรียนวิชาอาชีพอยู่แล้ว หากประสงค์จะเสนอโครงการปฏิบัติงานอาชีพจะสามารถเลือกงานวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ 12 หน่วยการเรียนให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพอิสระได้เช่นกัน และนอกจากนี้ การเลือกเรียนวิชาอาชีพก็เป็นไปอย่างอิสระ เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระเช่นกัน นักเรียนกลุ่มนี้อาจฝึกทักษะและทักษะการจัดการไปพร้อม ๆ กัน
3. นักเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพอิสระ นักเรียนกลุ่มนี้มุ่งเน้นการเรียนทักษะอาชีพ ทักษะการจัดการจากการปฏิบัติงานจริง การเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ 12 หน่วยการเรียนซึ่งเป็นวิชาบังคับโดยจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติแต่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนวิชาอาชีพที่สอดคล้อง และเป็นประโยชน์แก่การประกอบอาชีพอิสระจากวิชาอาชีพใด ๆ ก็ได้ สำหรับวิชาเลือกตามแผนซึ่งต้องเลือกไม่ต่ำกว่า 48 หน่วยการเรียน โดยลงทะเบียนวิชา อส.001 ชื่อวิชาอาชีพอิสระ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้เฉพาะโรงเรียนนำร่อง 19 โรงเรียนเท่านั้น สำหรับวิชา อส.001 อาชีพอิสระนี้เปิดโอกาสให้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียนในการพิจารณาโครงการปฏิบัติงานอาชีพซึ่งนักเรียนเป็นผู้เสนอ และโรงเรียนสามารถกำหนดหน่วยการเรียนในแต่ละภาคเรียนได้เองจนจบหลักสูตร ทั้งนี้

ผู้เรียนจะเรียนรู้ทฤษฎีทางอาชีพและทักษะการจัดการทางอาชีพจากการประกอบอาชีพอิสระ และการ
สัมมนาปัญหาระหว่างนักเรียน ครูที่ปรึกษา ผู้ประสบผลสำเร็จในอาชีพ ซึ่งเป็นประสบการณ์ตรง
สำหรับนักเรียนกลุ่มที่ 3 นี้ถือว่าเป็นกลุ่มที่ได้ตัดสินใจเอาจริงทางการประกอบอาชีพอิสระแล้วจึงจัดให้
เรียนเฉพาะวิชาบังคับตามหลักสูตร คือประมาณร้อยละ 33 ในห้องเรียนปกติเหมือนกับนักเรียนอื่น ๆ แต่
การเรียนวิชาอาชีพตามแผนการเรียนอีกร้อยละ 67 นั้น จัดให้เรียนจากการปฏิบัติงานจริง ฉะนั้น เด็กกลุ่มนี้
อาจจะเรียนครึ่งวันประกอบอาชีพครึ่งวัน หรือเรียน 3 วัน ประกอบอาชีพ 2 วันก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
บริหารตารางเรียนระหว่างครูกับนักเรียนเอง (อารีรัตน์ วัฒนสินและ อรุณี เทพวรรณ. 2532 :

15 - 16)

สำหรับแนวคิดของโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของ
นักเรียน" นั้น ได้เริ่มมีการสนับสนุนอย่างจริงจังโดยมีความเป็นมาดังนี้

จากเหตุการณ์อุทกภัยน้ำท่วมภาคใต้ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2531 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญ
ศึกษาได้รับความเสียหาย ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ ซึ่งเป็นอธิบดีกรมสามัญศึกษาในขณะนั้นและคณะได้เดินทางไป
ตรวจเยี่ยมโรงเรียนที่ประสบอุทกภัย และกรมสามัญศึกษาได้เชิญบุคคลากรที่เกี่ยวข้อง ร่วมประชุม
วางแผนหาแนวทางในการช่วยเหลือโรงเรียนเป็นการด่วนและอนุมัติเงินช่วยเหลือจำนวนหนึ่งให้กับ
ทุกจังหวัดที่ได้รับผลจากอุทกภัยครั้งนี้ พร้อมกับได้เสนอโครงการช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่กำพร้าบิดาหรือ
มารดา, เด็กนักเรียนที่ บิดา มารดา ประสบความเสียหายอย่างหนักจากอุทกภัย และโครงการจัดหา
รายได้ระหว่างเรียน ไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อของบประมาณดำเนินการโครงการดังกล่าว
สำนักนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาและนำเสนอโครงการดังกล่าวต่อนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรี
พิจารณาเห็นชอบตามโครงการ เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2532 ในวันที่ 31 มกราคม ได้มีการมอบเงิน
จำนวน 6.37 ล้านบาทให้กับกรมสามัญศึกษา เพื่อมอบให้กับโรงเรียนที่จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพอิสระ
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนจำนวน 91 โรงเรียน โรงเรียนละ 70,000 บาท จากนั้นกรมสามัญศึกษา
ได้อนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมจากงบบริจาคและเงินการกุศลอีก 1.96 ล้านบาท ให้กับโรงเรียนจำนวน
28 โรงเรียน รวมเป็น 119 โรงเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ ได้ขออนุมัติโครงการเพิ่มเติมจากกรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับโครงการ
ส่งเสริมอาชีพอิสระ 2 โครงการคือ โครงการประชุมสัมมนาบุคลากรนิเทศติดตาม และรายงาน
โครงการส่งเสริมอาชีพอิสระและโครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับอาชีพอิสระซึ่งกรมสามัญศึกษาได้

พิจารณาอนุมัติทั้ง 2 โครงการ ในเดือน กรกฎาคม 2532 และได้มีการจัดประชุมสัมมนาเรื่องกรณีศึกษาติดตามผลและรายงานโครงการส่งเสริมอาชีพอิสระขึ้น ณ ห้องประชุมลำปำรีสอร์ท อำเภอเมืองจังหวัดพัทลุง โดยมีหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์เป็นประธาน ผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย ประธาน สศจ. ศึกษาธิการกรม, เขตการศึกษา และจังหวัด ซึ่งมีหน้าที่ในการนิเทศติดตามผลโรงเรียน 119 โรงเรียนภาคใต้จำนวน 34 คนจากการประชุมสัมมนาเพื่อหาข้อสรุปแนวทางในการนิเทศติดตามผลและรายงาน (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2534 : 1 - 2)

ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.2531 ถึงปัจจุบัน สำนักนายกรัฐมนตรี และกรมสามัญศึกษา ได้ร่วมกันจัดหาทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ให้กับโรงเรียนที่ประสบทุกข์ภัยในภาคใต้ เงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติได้ผ่านแก่ เงินโครงการฟื้นฟูบูรณะและพัฒนาจังหวัดชุมพร เงินอุดหนุนโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง เพื่อการดำเนินงานกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนและเงินอุดหนุนโครงการส่งเสริมอาชีพอิสระ รวมจำนวนโรงเรียนที่ได้รับบงบช่วยเหลือประมาณ 780 โรงเรียน ส่วนในปี พ.ศ.2535 จะมีการขยายเพิ่มขึ้นอีก 600 โรงเรียนและโรงเรียนที่ยังไม่เข้าโครงการก็จะได้รับงบประมาณสนับสนุนในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป จนครบทุกโรงเรียน (กรมสามัญศึกษา. 2535 : 11)

สำหรับโรงเรียน 119 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนเริ่มแรกนั้น ในปี 2534 ได้รับเงินอุดหนุนโครงการ 8,330,000 บาท อนุมัติให้นักเรียน 9,719 คน ยืมเงิน 3,555,376 บาท ไปประกอบอาชีพอิสระ 751 โครงการ/บริษัท (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 48)

โครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน"

กระทรวงศึกษาธิการ โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ ได้ออกหนังสือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ที่ดำเนินโครงการไว้ในเดือนมีนาคม 2535 ในหัวข้อต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ

การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะบูรณาการรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรมาจัดเป็นประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียนได้ฝึกงานอาชีพ อย่างครบวงจรให้มีรายได้ระหว่างเรียน มุ่งเน้นคุณธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ อย่างสอดคล้องสัมพันธ์กับหลักสูตรฉบับ

ปรับปรุง พ.ศ. 2533 จะเห็นได้จากจุดหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตรซึ่งได้ระบุไว้อย่างชัดเจน เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ

1. หลักการของหลักสูตรมีหลักการทั้งหมด 3 ข้อ และข้อที่มุ่งส่งเสริมการประกอบอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่

ข้อ 1 เป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้ และทักษะ เฉพาะด้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม

ข้อ 2 เป็นการศึกษาที่สนองต่อการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น หรือการศึกษาต่อตามหลักการดังกล่าว เมื่อโรงเรียนได้บริหารหลักสูตรโดยการจัดให้ผู้เรียนประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ผู้เรียนจะค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจและมีทักษะในการประกอบอาชีพด้วยตนเอง ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นต่อไป

2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีดังนี้

ข้อ 7 มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ

ข้อ 8 มีนิสัยรักการทำงานเต็มใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีทักษะในการจัดการ

3. โครงสร้างของหลักสูตร มีการแบ่งโครงสร้างตามลักษณะวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี แต่ถ้าจะแบ่งตามลักษณะการจัดในโรงเรียน อาจจะแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

3.1 วิชาสามัญ มีทั้งกลุ่มภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ พลานามัย ศิลปะศึกษา และสังคมศึกษา ทุกรายวิชามุ่งหวังที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของตนเองและบางรายวิชา นักเรียนยังสามารถประกอบอาชีพอิสระโดยตรงได้อีกด้วย

อนึ่งในการประกอบอาชีพใด ๆ นั้น ผู้ประกอบการจะต้องใช้ความรู้พื้นฐานในวิชาสามัญนำไปประยุกต์ใช้ด้วยเช่น อาชีพธุรกิจต้องใช้ความรู้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะศึกษาบางแขนง หรืออาจต้องใช้ความรู้ในวิชาชีพพลานามัยด้วยในบางกรณี โดยประกอบกับวิชาชีพธุรกิจในการจัดการ การขาย การตลาด และการผลิต ตลอดจนการตัดสินใจ การแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจึงควรดำเนินการให้ครูผู้สอนในวิชาสามัญได้ตระหนักในความสัมพันธ์ของวิชาดังกล่าวแล้วนำไปสอนนักเรียนให้เห็นคุณค่าและปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

3.2 วิชาอาชีพ เป็นวิชาเลือกเสรี แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

3.2.1 กลุ่มงานผลิต

3.2.2 กลุ่มงานบริการ

3.2.3 กลุ่มงานเสริมงานผลิตและงานบริการ

3.2.4 กลุ่มงานอาชีพอิสระระหว่างเรียน

กลุ่มงานผลิตและงานบริการ ทั้ง 2 กลุ่มนี้ มีรายวิชาให้เลือกอย่างกว้างขวาง ทั้งอาชีพเกษตร ช่างอุตสาหกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม ศิลปกรรมอื่น ๆ วิชาเหล่านี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ทักษะการผลิต บริการ การตลาด และการจัดทำบันทึกการปฏิบัติงาน การทำบัญชีเป็นต้น วิชาเหล่านี้จะช่วยฝึกให้นักเรียนสามารถคิด วางแผน การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนได้เป็นอย่างดี โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. ให้นักเรียนสร้างนิสัย ทักษะคิด รู้จักคิด ทำ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ตลอดจนเป็น กระบวนการเสริมสร้างค่านิยมในการรู้จักทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ ประกอบอาชีพสุจริต โดยเน้นอาชีพอิสระ ให้อ่านหนังสือสร้างงานมากกว่าความใฝ่ใจในอาชีพรับจ้าง

2. ให้นักเรียนได้รู้คุณธรรมด้วยการปฏิบัติจริงจากการทำงานร่วมกันของนักเรียนจนเกิด คุณลักษณะความเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ขึ้นใน ตนเองมิใช่เกิดจากการพร่ำสอนจากบิดา มารดา และครู เพียงฝ่ายเดียว

3. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมหลักสูตรตามแนวทางแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และ สภาพสังคมปัจจุบันเป็นวิธีการหนึ่งของการป้องกันและแก้ปัญหการว่างงาน เป็นกระบวนการฝึกลักษณะ นิสัยให้เยาวชนสู้งาน กล้าคิด กล้าตัดสินใจและกล้าทำ อย่างมีข้อมูล มีลำดับขั้นตอนและมีจิตใจที่พร้อม จะเริ่มต้นใหม่ได้อีกหลังจากวิเคราะห์ผลได้-ผลเสียจากประสบการณ์ของตนเอง

4. เป็นการริเริ่มงานจากนโยบายระดับกรมสามัญศึกษา โดยเริ่มจัดเป็นกิจกรรมอิสระ ตามความสนใจ ให้อ่านการเขียนรู้ และเห็นประโยชน์จากการทำงาน ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนก็เร่ง พัฒนาบุคลากรให้เข้าใจคุณค่าของกิจกรรม

หลักการของการประกอบอาชีพอิสระ

ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของกรมสามัญศึกษา มีหลักการที่สอดคล้องกับการดำเนินการดังนี้

1. หลักการจัดการศึกษาเพื่อชีวิต ชุมชน และสังคม
2. หลักการพึ่งตนเอง และความมีอิสระแก่ตนเอง
3. หลักการจัดการ นำความรู้ และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
4. หลักการเรียนรู้จากสภาพปัญหา สิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติจริง
5. หลักการตัดสินใจในการเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ความสนใจความถนัด

และความสามารถ

หลักเกณฑ์โดยทั่วไปของโครงการ

ตามประกาศของกรมสามัญศึกษา เรื่องหลักเกณฑ์ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ณ วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2533 ได้ประกาศไว้ดังนี้

1. โรงเรียนตั้งคณะกรรมการขึ้นประมาณ 7 คน มีหัวหน้าสถานศึกษาเป็นประธานกรรมการ ทำหน้าที่ควบคุมการใช้จ่ายและดูแลรักษาเงิน รวมทั้งส่งเสริมและพิจารณาอนุมัติโครงการ กรรมการควรเป็นข้าราชการครูในโรงเรียน 3 คน และเป็นบุคลากรนอกโรงเรียน 3 คน คือ นักการธนาคาร นักธุรกิจ และผู้นำชุมชน ผู้นำหน่วยงานทางการศึกษาที่ต้องศึกษาหาวิธีที่เหมาะสมในการนำทรัพยากรบุคคล เข้ามาช่วยเหลือเกื้อกูลกิจกรรม

2. ให้นักเรียนของแต่ละโรงเรียนรวมกลุ่มกันตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป เสนอโครงการอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ และจัดสรรเงินตามความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโครงการ ทั้งนี้ นักเรียนต้องใช้เงินที่นักเรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมลงทุนตามความสามารถของแต่ละคนก่อน ขาดเหลืออย่างไรจึงให้นักเรียนเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาให้ยืมเงินจากทุนโรงเรียนที่มีอยู่โดยจะยืมได้ไม่เกินคนละ 500 บาท เพื่อให้นักเรียนฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม นอกจากนี้การทำงานเป็นกลุ่มจะทำให้เกิดระบบการจัดการ ระบบการวางแผนงานระบบการปรึกษาหารือ ระบบการประชุม ระบบการอภิปราย เสนอเหตุผลข้อมูลเพื่อหาข้อยุติ ซึ่งจะเป็นขั้นตอนและกระบวนการทำงาน

ที่ทำให้เกิดระบบการบันทึกช่วยจำข้อตกลงต่าง ๆ ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนตนเอง มีความรับผิดชอบ
ต่อตนเอง ต่อหมู่คณะและสังคม มากขึ้น อันเป็นรากฐานสำคัญของการดำรงชีวิตในระบอบประชาธิปไตย

3. ในการยืมเงินทุนให้มีข้อตกลงกำหนดเวลาชำระ เงินหรือทยอยส่งคืนให้โรงเรียนเพื่อ
ใช้เป็นทุนส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนกลุ่มอื่นต่อไป

4. โรงเรียนจัดให้มีที่ปรึกษา ผู้ตรวจสอบบัญชี ผู้รู้ในวิชาชีพสาขาต่าง ๆ คุณลักษณะ
ในการทำงาน การปฏิบัติงานตามโครงการ การทำงานอย่างมีระบบ การทำบัญชี การประชุม
ปรึกษาหารือ การบันทึกข้อตกลงและมีการปฏิบัติตามข้อตกลงนั้น ๆ ของนักเรียน อาจตั้งครูอาจารย์
หรือผู้ที่เห็นสมควรคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้

5. ให้โรงเรียนส่งโครงการที่คณะกรรมการอนุมัติ และรายงานผลตามโครงการให้จังหวัด
เขตการศึกษาและกรมสามัญศึกษาทราบ เพื่อพิจารณาหาทางสนับสนุนและเผยแพร่ต่อไป ในกรณีที่นักเรียน
นำเงินไปดำเนินการตามโครงการแล้วขาดทุน หรือ ไม่สามารถนำเงินที่ยืมไปส่งคืนเมื่อสิ้นสุดโครงการ
แล้ว ให้โรงเรียนเสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการแล้วรายงานให้กรมสามัญศึกษาทราบ

6. ให้กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา และจังหวัด นิเทศ ติดตามผล ให้การสนับสนุน
การดำเนินงานตามโครงการแล้วรายงานผลการดำเนินงานเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

นอกจากนี้ยังมีข้อควรปฏิบัติอีกคือ

1. การดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมอาชีพอิสระในโรงเรียน ควรคำนึงถึงคุณภาพ การ
จัดการศึกษา กล่าวคือ การดูแลส่งเสริมกิจกรรมต้องไม่ทำให้นักเรียนเสียผลการเรียน ลักษณะกิจกรรม
อาชีพ ควรเป็นกิจกรรมง่าย ๆ มีกระบวนการไม่สลับซับซ้อน

2. การจัดการเรียนการสอนในกระบวนการบริหารหลักสูตร เพื่อสร้างคุณลักษณะในการ
คิดสร้างงานของนักเรียน มีแนวทางในการเสริมสร้างกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระดังนี้

2.1 กิจกรรมการเรียนการสอนทุกรายวิชาในหลักสูตร ผู้สอนอาจคิดกิจกรรมใน
รายวิชาของตนเองกำหนดกิจกรรมไว้ในแผนการสอน โดยกำหนดวิธีการประเมินผลอัตราการให้คะแนน
ตามสัดส่วนในการประเมินผล

2.2 ส่งเสริมให้มีในกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ในสถานศึกษา
มีกิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี หรือ บุรฉัตร หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมอื่น ๆ เช่น
กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมสหกรณ์ ชุมนุมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ชุมนุมการท่องเที่ยว กลุ่มอาชีพอิสระ

(การเกษตร คหกรรม ศิลปกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม ฯลฯ) โดยมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษากิจกรรม ติดตามผล และประเมินผลกิจกรรม

2.3 กิจกรรมอิสระ ที่กำหนดเวลาไว้ในหลักสูตร โรงเรียนควรสนับสนุนให้นักเรียนผู้สนใจประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนตามความสมัครใจสนับสนุนให้อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการเป็นผู้นิเทศ ติดตามและรวบรวมผลงานและเอกสารต่าง ๆ ตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ในโครงการส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

2.4 กิจกรรมพิเศษ เป็นกิจกรรมตามโอกาสและวาระที่เหมาะสม ซึ่งโรงเรียนสามารถจัดได้ เช่น กิจกรรมแสดงผลผลิต ผลงานที่นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องภาคภูมิใจ นอกจากนั้นเป็นการหารายได้แล้วควรเป็นกิจกรรมการประชาสัมพันธ์การส่งเสริมอาชีพอิสระในโรงเรียน เป็นการส่งเสริมบำรุงขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการบริหารงานการประกอบอาชีพอิสระ

ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นได้นำหลักการบริหารที่ประกอบด้วยขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติงานตามแผน และการประเมินผล มากำหนดเป็นรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การกำหนดนโยบาย
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ
3. การประเมินสภาพปัจจุบัน
4. การเขียนโครงการของนักเรียน
5. การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
6. การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ
7. การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ
8. การแต่งตั้งที่ปรึกษาประจำโครงการ
9. การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ
10. การพิจารณาอนุมัติโครงการ
11. การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ

12. การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ
 13. การประเมินผลโครงการ
 14. การรายงานผล
- ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

1. การกำหนดนโยบาย ผู้บริหารโรงเรียนและ หรือคณะกรรมการประกอบอาชีพอิสระ ร่วมกัน ศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบายการศึกษา หลักสูตร ทิศทางการจัดการศึกษา ของกรมสามัญศึกษา รวมทั้งหลักเกณฑ์การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้อง มากำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน แล้วแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ โดยทั่วกัน

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ ก่อนการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนด โรงเรียน ควรสรรหาและแต่งตั้งครู-อาจารย์ตามความเหมาะสม เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ซึ่งอาจตั้งเป็น คณะทำงานหรือบุคคลผู้รับผิดชอบโครงการคนเดียวคนหนึ่งก็ได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน แต่โรงเรียนพึงตระหนักว่าหากสามารถตั้งเป็นคณะกรรมการร่วมรับผิดชอบโครงการ จะส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุผลมากยิ่งขึ้น โดยบุคคลเหล่านี้ มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกับผู้บริหารตามขั้นตอนการบริหาร การประกอบอาชีพอิสระทุกขั้นตอน

3. การประเมินสภาพปัจจุบัน การประเมินสภาพปัจจุบัน จะทำให้โรงเรียนและคณะกรรมการ ได้ทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ปัญหาอุปสรรค ลักษณะ อาชีพในท้องถิ่น ตลอดจนสภาพการจัดหลักสูตร รายวิชา กิจกรรมที่สอดคล้องสัมพันธ์กับการดำเนินงาน การประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อนำสภาพดังกล่าวไปเป็นข้อมูล สำหรับการวางแผน เขียนโครงการอาชีพอิสระของตนเอง และเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานต่อไป สำหรับวิธีการ ให้ได้มาซึ่งข้อมูลนั้น อาจเป็นในลักษณะของ การออกแบบสำรวจ สัมภาษณ์ สังเกต ประชุมศึกษาจาก เอกสาร ตามควรแก่กรณี

4. การเขียนโครงการของนักเรียน เมื่อโรงเรียนได้ทราบข้อมูลจากการประเมินสภาพ ปัจจุบันแล้วโรงเรียนและคณะกรรมการ ควรนำข้อมูลมาวิเคราะห์เรียบเรียงและรวบรวมให้เห็นสภาพ ความพร้อมในด้านต่าง ๆ หรือปัญหาอุปสรรคแล้วนำมาวางแผนเขียนโครงการของโรงเรียนโดยระบุ เหตุผลวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และการดำเนินการแก้ปัญหาและพัฒนางานส่งเสริมการประกอบอาชีพ อิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนในรูปโครงการต่อไป

ในการวางแผนและเขียนโครงการนั้น โรงเรียนควรยึดหลักการร่วมคิด ร่วมทำ โดย ใช้แบบฟอร์มการเขียนโครงการของกรมสามัญศึกษาที่โรงเรียนใช้อยู่แล้ว

5. การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ผู้บริหารหรือ
คณะทำงาน ควรสรรหา แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระขึ้น ประมาณ 7 คน
ประกอบด้วย

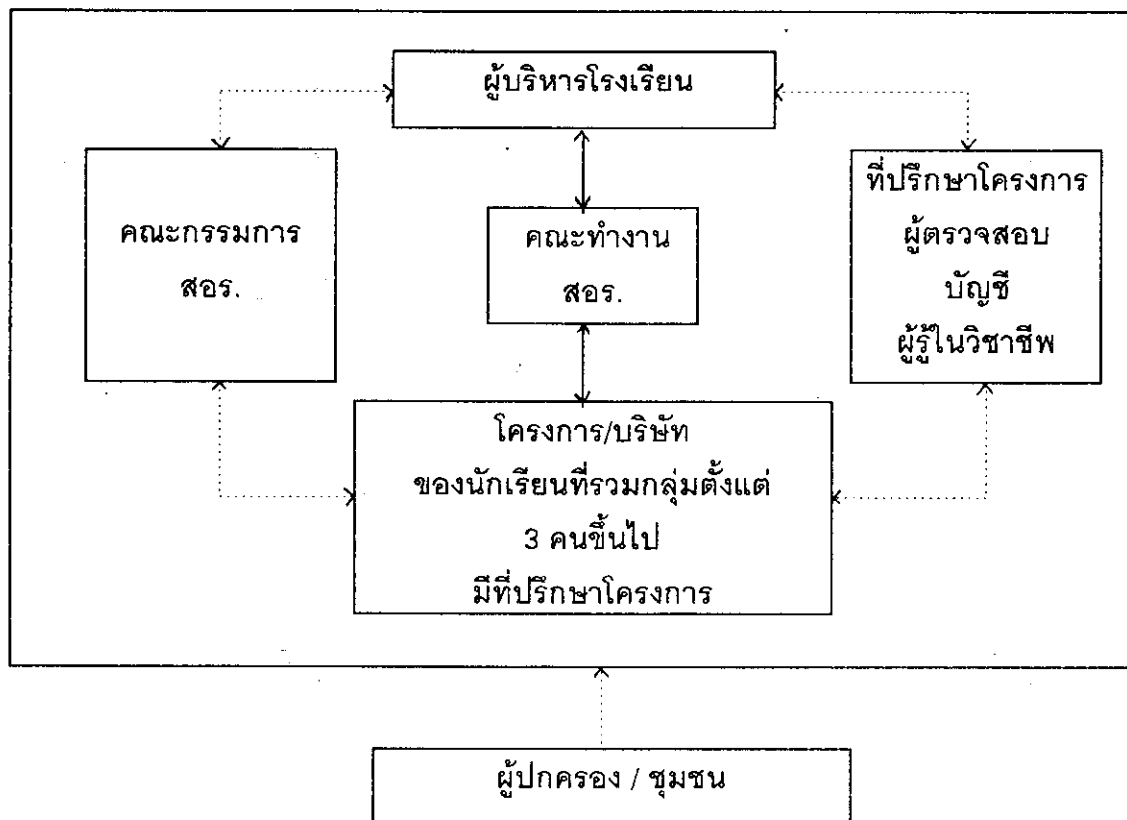
- 5.1 ผู้บริหารโรงเรียน ประธานกรรมการ
- 5.2 ครู-อาจารย์ในโรงเรียน กรรมการ
- 5.3 ครู-อาจารย์ในโรงเรียน กรรมการ
- 5.4 นักการธนาคาร กรรมการ
- 5.5 นักธุรกิจ กรรมการ
- 5.6 ผู้นำชุมชน กรรมการ
- 5.7 ครู-อาจารย์ในโรงเรียน กรรมการและเลขานุการ

เหตุที่ทำให้มีนักการธนาคาร นักธุรกิจ ผู้นำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการด้วยนั้น
เพราะบุคคลดังกล่าวเป็นผู้มีประสบการณ์พอที่จะพิจารณาได้ว่า โครงการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน
มีความเหมาะสม และเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด รวมทั้งเป็นการระดมทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่น
ที่มีความรู้และประสบการณ์มาช่วยเหลือ โดยคณะกรรมการมีหน้าที่ คือ

- พิจารณานุมัติโครงการการประกอบอาชีพอิสระที่นักเรียนเสนอ
- ควบคุมการใช้จ่าย และดูแลรักษาเงิน
- ส่งเสริม สนับสนุน สร้างขวัญ และกำลังใจ
- นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน
- พิจารณานุมัติและแก้ปัญหา ในกรณีที่นักเรียนดำเนินการตามโครงการแล้วขาด

ทุน หรือไม่สามารถนำเงินที่ยืมมาส่งคืนเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ของบุคลากรในโครงการ

6. การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ

การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระมีจุดหมายเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ครู-อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ให้มีความรู้และตระหนักในความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนส่งเสริมด้วยความเต็มใจ โดยโรงเรียนสามารถสร้างความเข้าใจได้ดังแนวดำเนินการต่อไปนี้

6.1 จัดเตรียมสื่อประกอบการชี้แจง เช่น คู่มือผู้บริหาร คู่มือครูที่ปรึกษา คู่มือนักเรียน ใบเสนอแนะ วัสดุทัศน แผ่นพับ เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

6.2 วิธีสร้างความเข้าใจ โรงเรียนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุมชี้แจง การแจกเอกสารให้ความรู้ การเชิญวิทยากร การอภิปราย การจัดนิทรรศการ การทำหนังสือเวียนแจ้งเพื่อทราบ การจัดทำวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ต่อสื่อมวลชน ฯลฯ

สำหรับการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องนั้น โรงเรียนควรพิจารณาเลือกดำเนินการตามความเหมาะสม ดังนี้

6.2.1 การทำความเข้าใจแก่ครู-อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินการชี้แจงพร้อมกันทั้งโรงเรียน หรือเฉพาะบุคลากรหลัก แล้วให้นำไปเผยแพร่ตามฝ่าย/งาน/หมวดวิชาของตนเอง

6.2.2 การทำความเข้าใจกับนักเรียน โรงเรียนดำเนินการชี้แจงพร้อมกันทั้งหมด หรือมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาประจำชั้นไปเผยแพร่แก่นักเรียนในชั้นของตน

6.2.3 การทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ชุมชน โรงเรียนอาจประชุมผู้ปกครอง ชุมชนเฉพาะเรื่อง หรือสอดแทรกในการประชุมหรือแจ้งผ่านทางสมาคมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียน หรือแจ้งในระหว่างกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาร่วม หรือ ให้นักเรียนนำไปเผยแพร่กับผู้ปกครองของตนเอง เป็นต้น

6.3 สำคัญที่โรงเรียนควรพิจารณา ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจในแต่ละกลุ่มนั้น จะแตกต่างกันออกไป ดังนั้นโรงเรียนควรพิจารณาเนื้อหาสาระในการทำความเข้าใจให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มบุคคล อย่างไรก็ตาม มีเนื้อหาสาระหลักที่ทุกกลุ่มควรเข้าใจดังต่อไปนี้

- ความสำคัญ และความจำเป็น
- ความหมาย หลักการ แนวคิด

- หลักเกณฑ์การประกอบอาชีพอิสระ
- อาชีพอิสระกับหลักสูตร
- นโยบาย แผน และโครงการของนักเรียน
- ขั้นตอน และปฏิทินดำเนินงานที่ทุกคนควรทราบ
- บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ คณะทำงาน ครู

อาจารย์ที่ปรึกษา

- ปัจจัยสนับสนุน เช่น แหล่งเงินทุน ครู-อาจารย์ที่ปรึกษา วัสดุอุปกรณ์
- ประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ

7. การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ หลังจากนักเรียนได้ทราบถึงแนวทางในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระจนเกิดความเข้าใจ และพร้อมที่จะรวมกลุ่มกันดำเนินการด้วยความสมัครใจแล้ว โรงเรียนโดยคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการจะดำเนินการรับสมัครนักเรียนตามแนวทางต่อไปนี้

7.1 เตรียมการรับสมัคร โดยวางแผนการรับสมัคร กำหนดเงื่อนไขการรับสมัคร การจัดทำใบสมัคร กำหนดวิธีการ วันเวลา และ สถานที่ในการรับสมัคร

ในการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนควรมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาประจำชั้นเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบวัน เวลา สถานที่ ตลอดจนเน้นสาระสำคัญของอาชีพอิสระ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ตัดสินใจรวมกลุ่มและสมัคร เข้าร่วมโครงการของนักเรียนเพิ่มเติม และ/หรือในขณะเดียวกัน โรงเรียนอาจดำเนินการด้วยวิธีการอื่น ๆ เสริม เช่น ติดประกาศรับสมัคร กระจายเสียงตามสาย ประกาศหน้าเสาธง เป็นต้น

7.2 รับสมัครนักเรียนเพื่อทำโครงการ

7.3 รวบรวมข้อมูลจากใบสมัครของนักเรียน เพื่อพิจารณาเสนอแต่งตั้งที่ปรึกษาประจำกลุ่มของนักเรียนต่อไป

8. การแต่งตั้งที่ปรึกษาประจำโครงการ เมื่อกลุ่มนักเรียนได้เขียนใบสมัครแสดงความจำนงที่จะร่วมโครงการประกอบอาชีพอิสระแล้ว ก่อนที่จะให้นักเรียนเขียนโครงการคณะทำงานควรพิจารณารวบรวมใบสมัครของนักเรียนเพื่อดำเนินการแต่งตั้งที่ปรึกษาประจำโครงการ โดยพิจารณาจากการได้มาของที่ปรึกษาโครงการ คือ

- นักเรียนเลือกครูที่ปรึกษาเอง แล้วโรงเรียนแต่งตั้ง
- โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาแล้วให้นักเรียนเลือก
- นักเรียนเขียนใบสมัครแล้วให้นักเรียนแต่งตั้ง
- ครูเป็นผู้เลือกเป็นที่ปรึกษาของนักเรียนเอง

หลังจากได้พิจารณาการได้มาของครูที่ปรึกษา และคณะกรรมการควรคำนึงถึงเงื่อนไขเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

8.1 ที่ปรึกษาโครงการ อาจแต่งตั้งให้ประจำโครงการละ 1 คน หรือมากกว่า และที่ปรึกษาแต่ละคนอาจรับผิดชอบนักเรียนกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่มก็ได้แล้วแต่ความจำเป็นตามความเหมาะสม เชี่ยวชาญ ความสามารถ ความมั่นใจของที่ปรึกษา รวมทั้งลักษณะงานอาชีพและอื่น ๆ ที่ปรึกษาควรเลือกจากผู้ที่มีความเสียสละ มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักและจริงใจต่อศิษย์ และสนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยมีบทบาทหน้าที่ต่อไปนี้

8.1.1 ร่วมกับนักเรียนวิเคราะห์ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของโครงการของนักเรียน

8.1.2 ให้คำแนะนำและตรวจสอบการเขียนโครงการของนักเรียนให้เป็นไปตามแบบที่กำหนด และหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการ

8.1.3 พิจารณาให้เห็น เกี่ยวกับความเป็นไปได้ของโครงการเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมอาชีพอิสระ

8.1.4 ดูแลการทำงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบ

8.1.5 ให้ความรู้ แนะนำ และหรือเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์เฉพาะเรื่องมาให้ความรู้ คำแนะนำแก่นักเรียน

8.1.6 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเงินและบัญชีของโครงการ

8.1.7 ดูแลคุณธรรมของนักเรียน

8.1.8 ให้คำแนะนำด้านการจัดการ การตลาด การผลิต และบริการ

8.2 ผู้ตรวจสอบบัญชี โรงเรียนจัดให้มีผู้ตรวจสอบบัญชีทุกโครงการเพื่อกำกับดูแลให้คำปรึกษาในเรื่องการเงินและบัญชี เสนอแนะรูปแบบการทำบัญชี การลงบัญชี และตรวจสอบความถูกต้องในการลงบัญชี ผู้ตรวจสอบบัญชีอาจเป็นครูที่ปรึกษาโครงการ หรือบุคลากรที่เห็นสมควร เช่น

ครูวิชาธุรกิจโรงเรียน เจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียน หรือ ครูผู้มีความรู้ ประสบการณ์ที่โรงเรียน เห็นว่าเหมาะสมก็ได้

8.3 ผู้รู้ในวิชาชีพ เพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่นักเรียน โรงเรียนจัดให้มีผู้รู้ในวิชาชีพตามลักษณะวิชาชีพของกลุ่มนักเรียน เช่น นักเรียนประกอบอาชีพการเกษตร การเลี้ยงไก่ เลี้ยงโค ก็อาจมีผู้ชำนาญการ หรือผู้มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ เลี้ยงโค เป็นที่ปรึกษาให้ความรู้ คำแนะนำ

9. การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ ที่ปรึกษาโครงการที่ได้รับการแต่งตั้งจาก โรงเรียนจะต้องดูแลให้ความรู้ คำปรึกษาและตรวจสอบการเขียนโครงการของนักเรียนอย่างใกล้ชิด จนนักเรียนได้โครงการที่ชัดเจน ครบถ้วนโดยมีแนวทางการให้คำปรึกษา ดังนี้

9.1 ดูแล แนะนำ ให้นักเรียนได้ร่วมประชุม เพื่อหาแนวทางในการกำหนดบทบาท หน้าที่และข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

9.2 เสนอแนะให้นักเรียนเตรียมความพร้อมก่อนการเขียนโครงการ โดยการ ศึกษาข้อมูล อาชีพ การตลาด การผลิตและบริการ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเงินทุน ฯลฯ แล้วนำมาวิเคราะห์ ร่วมกันถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสม

9.3 ดูแลให้คำปรึกษานักเรียนดำเนินการเขียนโครงการตามแบบที่กำหนด

9.4 ตรวจสอบ และให้ความเห็นชอบโครงการของนักเรียนเพื่อส่งให้คณะกรรมการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพพิจารณาอนุมัติโครงการต่อไป

10. การพิจารณาอนุมัติโครงการ ในการพิจารณาอนุมัติโครงการ คณะกรรมการส่งเสริม การประกอบอาชีพพิจารณาจากหลักเกณฑ์การประกอบอาชีพอิสระ ของกรมสามัญศึกษา รวมทั้ง กำหนดกฎเกณฑ์ในส่วนของคณะกรรมการ โดยใช้หลักความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของโครงการ ซึ่งอาจพิจารณาโดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

10.1 มีการรวมกลุ่มนักเรียนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

10.2 เป็นอาชีพใดก็ได้ แต่ต้องเป็นอาชีพที่สุจริต และเป็นอาชีพอิสระ

10.3 เหมาะสมกับเวลาเรียน กำลังของนักเรียน อายุ และความสามารถ

10.4 ไม่เสียผลการเรียน และไม่เป็นกิจกรรมใหญ่โต หรือลงทุนมากจนก่อให้เกิดความเสียหาย

10.5 มีตลาดหรือลูกค้ารองรับ

10.6 สามารถหาแหล่งวิทยาการสนับสนุนได้

10.7 ถ้ามีการยืมเงิน นักเรียนอาจยืมเงินจากโครงการได้ไม่เกิน คนละ 500 บาท

10.8 ถ้ามีการร่วมลงทุนระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง หรือชุมชน สัดส่วนของการลงทุนของครู ไม่เกินร้อยละ 10 และผู้ปกครอง หรือชุมชน ไม่เกินร้อยละ 20

10.9 ไม่เป็นกิจการของโรงเรียน หรือกิจการของผู้หนึ่งผู้ใดที่จัดให้นักเรียนทำแล้วแบ่งรายได้ให้ หรือให้นักเรียนเป็นลูกจ้าง

10.10 มีกิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน และแบ่งงานกันทำตามความรู้ ความสามารถของแต่ละคนอย่างมีระบบ

10.11 มีครูที่ปรึกษา คอยแนะนำ ดูแลการประชุม การทำงานร่วมกัน และทำบัญชี

10.12 สนองทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอนและการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม

10.13 เป็นงานอาชีพที่น่าสนใจ และส่งเสริมการจัดการ รวมทั้งให้นักเรียนเรียนรู้ประสบการณ์จากชีวิตจริง ส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้

ในกรณีที่โครงการได้รับการอนุมัติ คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระควรให้เหตุผลและข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงโครงการผ่านที่ปรึกษา ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจ พิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ส่งเสริมอาชีพอิสระต่อไป

11. การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ เมื่อคณะกรรมการส่งเสริมอาชีพอิสระได้พิจารณาอนุมัติโครงการของนักเรียนแล้ว คณะทำงานรวบรวมโครงการสรุปตามแบบรายงานโครงการเสนอผู้บริหาร แล้วรายงานต่อสามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา และกรมสามัญศึกษาทราบ เพื่อพิจารณาหาทางสนับสนุน และนิเทศติดตามการดำเนินงานต่อไป

12. การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ โรงเรียนควรดำเนินการดังนี้

12.1 ผู้บริหารและคณะทำงาน กำกับ ติดตาม อำนวยความสะดวกให้ที่ปรึกษา โครงการของนักเรียนทุกกลุ่ม ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ดำเนินการตามโครงการรวมทั้งติดตามความก้าวหน้าปัญหาอุปสรรค โดยการประชุม ตรวจสอบ สอบถามนักเรียนโดยตรง หรือศึกษาจากเอกสาร หลักฐาน แฟ้มรวบรวมโครงการของนักเรียน เป็นต้น

12.2 ที่ปรึกษาโครงการ เมื่อโครงการของกลุ่มนักเรียนได้รับการพิจารณาอนุมัติ จากคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระแล้ว ที่ปรึกษาโครงการ ควรหาแนวทางให้กลุ่มนักเรียน นำโครงการมาทบทวนและสร้างความเข้าใจร่วมกันในเรื่องการปฏิบัติงานตามโครงการ การกำหนด บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม การวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ การจัดทำบัญชี การเงิน โดยมีแนวทางในการให้คำปรึกษา ดูแล กลุ่มนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้

- การกำหนดบทบาทหน้าที่
- การจัดการ
- การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การตลาด
- สถานที่ผลิตและจำหน่าย
- วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องใช้ในการดำเนินงาน
- การประชุม การบันทึกการประชุมและการปฏิบัติตามข้อตกลง
- การดำเนินการผลิต บริการ และจำหน่าย
- การจัดทำบัญชีการเงิน
- คุณธรรมและจริยธรรม
- การบันทึกผลการปฏิบัติงาน ความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรค
- การสรุปผลรายงาน

ฯลฯ

13. การประเมินผลโครงการ การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการดำเนินงานส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของปัญหา อุปสรรค ตลอดจนพิจารณา ผลสัมฤทธิ์ของโครงการว่าได้ผลเพียงใด

การประเมินผลโครงการมีทั้งการประเมินผลก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และ หลังดำเนินการ

13.1 การประเมินผลก่อนดำเนินการ ได้กล่าวไว้ในขั้นตอนที่ 3 (การประเมินสภาพปัจจุบัน)

13.2 การประเมินผลระหว่างการดำเนินการ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์ผลปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งประเมินได้จากการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยการออกแบบสำรวจ สอบถามผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการรวบรวมข้อมูลจากการกำกับติดตามโครงการ

13.3 การประเมินผลหลังการดำเนินงาน เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามโครงการ ผลกระทบ ผลข้างเคียง ปัญหาอุปสรรค และข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข โดยประเมินผลจากเครื่องชี้วัดสำคัญในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนดังต่อไปนี้

13.3.1 นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยรวมกลุ่มตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

13.3.2 นักเรียนได้ลงทุนร่วมกัน และหรืออาจยืมเงินจากแหล่งเงินทุนอื่นมาร่วมลงทุนด้วย

13.3.3 นักเรียนมีการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ เช่น การแบ่งงานกันทำ มีการประชุมปรึกษาหารือ การบันทึกข้อตกลง ปฏิบัติตามข้อตกลง รวมทั้งมีการจัดทำบัญชี

13.3.4 นักเรียนมีที่ปรึกษาโครงการ ผู้รู้ในวิชาชีพ และผู้ตรวจสอบบัญชี

13.3.5 นักเรียนที่รวมกลุ่มกันทำโครงการมีการเรียนรู้ และฝึกฝนประสบการณ์ในวิชาชีพ และเพิ่มพูนทักษะการจัดการ ตลอดจนสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ไปช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนได้

13.3.6 นักเรียนแต่ละคนมีรายได้ ซึ่งเมื่อประมาณแล้วไม่ต่ำกว่า 50 บาทต่อปี

13.3.7 นักเรียนที่ทำโครงการมีผลการเรียนไม่ต่ำกว่าเดิม

13.3.8 นักเรียนมีความรู้ เจตคติ และทักษะในการนำเสนอโครงการ การตัดสินใจแก้ปัญหา ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินงาน

13.3.9 นักเรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความขยัน ความซื่อสัตย์ อดทน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และคิดสร้างงานจนเป็นนิสัย

นอกจากเครื่องมือชีวิตดังที่กล่าวมาแล้วโรงเรียนควรได้ประเมินจากปัจจัย และกระบวนการดำเนินงาน เช่น จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ งบประมาณที่ใช้ในโครงการ การขมเงินของนักเรียน การตั้งคณะกรรมการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ที่ใช้ในโครงการ การขมเงินของนักเรียน การตั้งคณะกรรมการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการ เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงโครงการ และรายงานผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโอกาสต่อไป

14. การรายงานผล เป็นขั้นตอนหนึ่งที่จะช่วยให้หน่วยงาน โรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน ทราบถึงผลของการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค ความก้าวหน้าของโครงการ ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง ได้รับทราบผลสำเร็จและสิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุง อีกทั้งยังจะได้หาวิธีในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม โครงการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จต่อไป โดยมีแนวทางเกี่ยวกับการรายงานผลดังนี้

14.1 นักเรียนรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา และครูที่ปรึกษารายงานผลต่อโรงเรียน โดยมีแนวรายงานผลดังนี้

- ชื่อโครงการ กลุ่ม บริษัท
- ลักษณะกิจการ
- สภาพการดำเนินงาน
- สภาพทุน กำไร ขาดทุน ทรัพย์สิน
- ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน
- ปัญหา อุปสรรค และการแก้ปัญหา
- ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

อนึ่ง เมื่อเริ่มดำเนินการตามโครงการประกอบอาชีพอิสระครูที่ปรึกษาและนักเรียนควรมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบและจัดเก็บแฟ้มให้เป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจะนำข้อมูลมาศึกษาและรายงานผลต่อไป

14.2 โรงเรียนรายงานโครงการ การประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระต่อสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา และกรมสามัญศึกษา ทราบ ทุกครั้งที่มีการอนุมัติโครงการ (ตามขั้นตอนที่ 1)

14.3 โรงเรียนรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ ส่งเสริมการประกอบ

อาชีพอิสระต่อสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด/กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาส่วนกลาง เขตการศึกษา และ กรมสามัญศึกษาทราบ ภายในเดือนกุมภาพันธ์และเดือนสิงหาคมของทุกปี โดยรายงานตามแบบรายงานผล

14.4 รายงานโครงการที่นักเรียนยืมเงินไปดำเนินการตามโครงการแล้วขาดทุน หรือไม่สามารถนำเงินที่ยืมไปส่งคืนเมื่อสิ้นสุดโครงการให้โรงเรียน โดยคณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบโครงการ เสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระแล้วรายงานให้ กรมสามัญศึกษาทราบ โดยใช้แบบรายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

14.5 รายงานผลการประเมินการดำเนินงาน ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลงาน

14.6 รายงานผลตามที่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา และกรมสามัญศึกษาขอความร่วมมือมายังโรงเรียน

การนิเทศ ติดตาม สนับสนุน สร้างขวัญและกำลังใจ

โดยบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร และคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ การนิเทศ ติดตาม สนับสนุน สร้างขวัญและกำลังใจ เป็นการสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระดำเนินไปด้วยดีและประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ด้วยความมุ่งหวังที่ว่า การนิเทศ ติดตาม สนับสนุน สร้างขวัญและกำลังใจ จะช่วยกระตุ้น ผลักดันให้การดำเนินงานตามโครงการในระดับปฏิบัติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มกำลังความสามารถ มั่นใจ มีชีวิตชีวา และมีขวัญกำลังใจ ในด้านของการปฏิบัตินั้น ผู้บริหารโรงเรียนสามารถดำเนินการด้วยตนเอง และหรือให้คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ คณะทำงานเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ โดยมีเทคนิควิธีการต่าง ๆ หลายประการ เช่น

- การประชุมอบรม ชี้แจง การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
 - การร่วมประชุม วางแผน ร่วมกับคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
- คณะทำงาน ที่ปรึกษาโครงการ ผู้ตรวจสอบบัญชี ผู้รู้ในวิชาชีพ

- การประชุมติดตามงาน
- การเยี่ยมเยือนที่ปรึกษา นักเรียน ขณะดำเนินงานโครงการ
- การให้คำปรึกษา แนะนำในการปฏิบัติงาน

- การจัดกิจกรรมแสดงผลงาน ความสามารถด้านอาชีพของนักเรียน
- การจัดนิทรรศการแสดงผลผลิตของนักเรียน
- การอำนวยความสะดวกด้านวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ และอื่น ๆ
- การจัดทัศนศึกษา ดูงานเกี่ยวกับอาชีพ
- การจัดอภิปราย การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้
- การเผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระ
- การจัดประกวดเรียงความ
- การประกาศเกียรติคุณ มอบเกียรติบัตร โล่ แก่นักเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- การคัดเลือกกลุ่มนักเรียน และที่ปรึกษาโครงการที่มีผลงานดีเด่น เผยแพร่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ดี แม้ผู้บริหารและคณะกรรมการจะใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วอย่างกว้างขวางหรือทั่วถึงเพียงใดก็ตาม หากไม่มีการใช้กระบวนการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน สร้างขวัญ และกำลังใจที่มีประสิทธิภาพ ก็จะไม่สามารถทราบได้ว่า สิ่งที่ทำเนื่งการนั้นมีผลสำเร็จ หรือไม่เพียงไร (กระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 16 - 51)

การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

นักเรียนที่สนใจจะทำโครงการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ควรศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม และขั้นตอนการทำงานให้ชัดเจน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนการทำงาน ซึ่งจะต้องไม่ให้มีผลกระทบต่อการเรียนวิชาอื่น ๆ สิ่งนี้นักเรียนจะได้จากการทำโครงการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน คือ

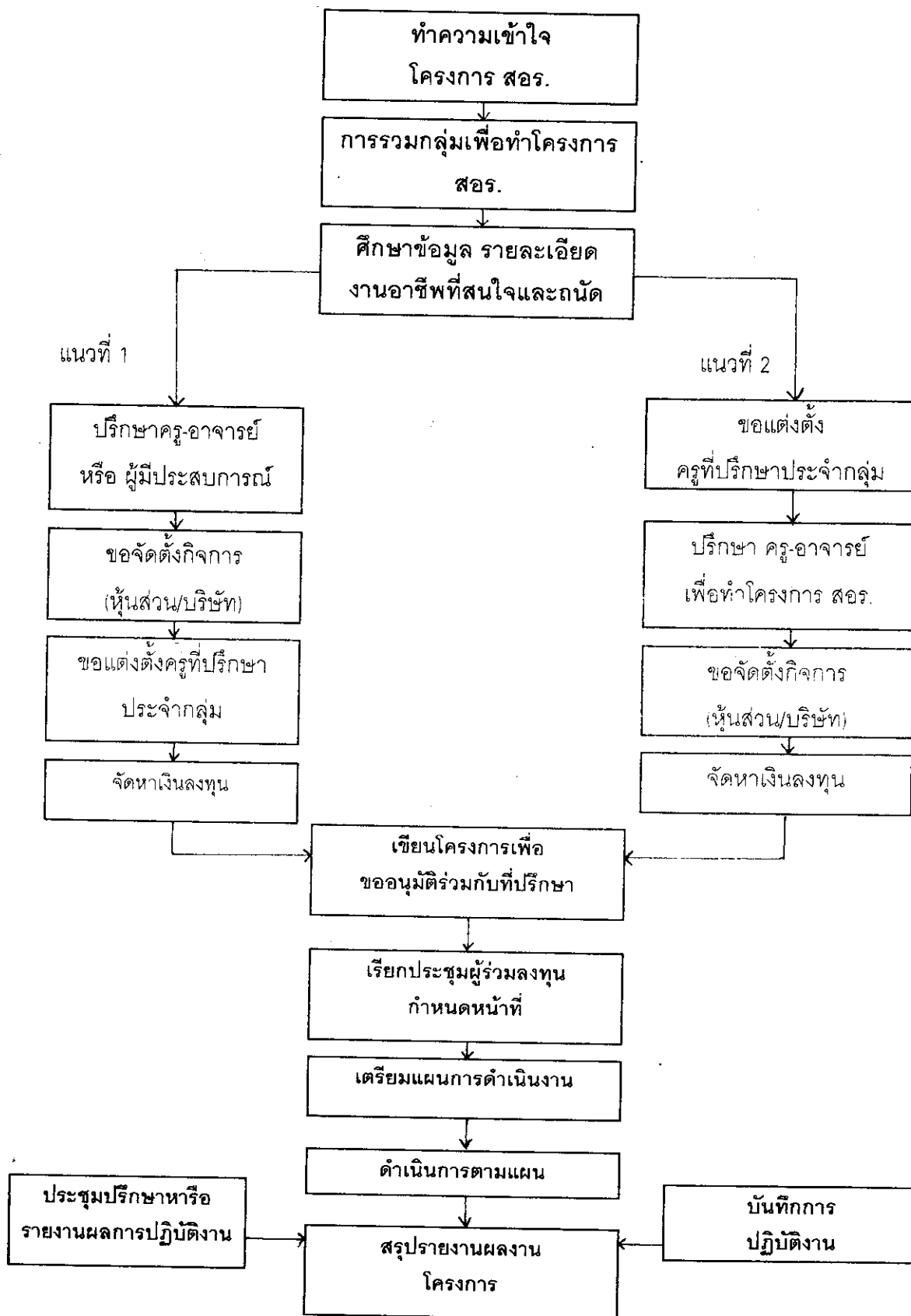
1. ได้ประสบการณ์ในการทำงาน
2. รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม
3. มองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
4. ได้เห็นประโยชน์ในการนำความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ มาปฏิบัติจริง
5. รู้จักการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
6. ได้เรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมจากการปฏิบัติจริง

7. ได้พัฒนาตนเองให้เป็นคนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

หลักการเขียนโครงการประกอบอาชีพอิสระ

1. ชื่อโครงการ
2. หลักการและเหตุผล
3. วัตถุประสงค์ของโครงการ
4. เป้าหมาย ปริมาณที่จะผลิต หรือบริการ
5. รูปแบบของการรวมกลุ่ม (หุ้นส่วน หรือ บริษัท)
6. วิธีการร่วมลงทุน และแหล่งเงินทุน
7. ระยะเวลาเริ่มดำเนินการและสิ้นสุดโครงการ
8. สถานที่สำหรับดำเนินการผลิตสินค้าและบริการ ใช้ที่ไหน อย่างไร
9. เลือกกลุ่มผู้ซื้อ เพื่อกำหนดสถานที่ขาย วิธีการขาย และการตั้งราคาขาย
10. ประมาณการรายรับและรายจ่าย
11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
12. ชื่อครูที่ปรึกษาโครงการ

ภาพประกอบ 3 แสดงขั้นตอนการจัดทำโครงการของนักเรียน

แหล่งเงินทุนสำหรับนักเรียนกึ่งยืมลงทุน

1. เงินทุนหมุนเวียนของโรงเรียน ซึ่งได้จาก เงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนจัดทำโครงการประกอบอาชีพอิสระ
2. เงินบริจาคของผู้มีจิตศรัทธา
3. เงินของสมาคมผู้ปกครองและครู
4. เงินของสมาคมนักเรียนเก่าของโรงเรียน
5. เงินมูลนิธิของโรงเรียน ฯลฯ

การเตรียมแผนการดำเนินงาน

1. ขั้นเตรียมการ
 - ศึกษาดูงานการปฏิบัติจากสถานประกอบการ
 - ประชุมวางแผนการดำเนินงาน
 - จัดเตรียมสถานที่ทำการผลิต
 - จัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์
 - กำหนดสถานที่และวิธีการจำหน่าย
2. ขั้นดำเนินการ
 - ดำเนินการผลิตหรือบริการ
 - จัดบันทึกการปฏิบัติงาน (ความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรค)
 - จัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย
 - กำหนดราคาขาย
 - ดำเนินการจัดจำหน่าย
3. ขั้นประเมินผล
 - สรุปผลและรายงานผลการเงิน
 - สรุปผลการดำเนินงานของโครงการ

การสรุปผลการดำเนินงาน

การสรุปผลการดำเนินงานมีรายการดังนี้

1. แสดงฐานะการเงิน
 - งบกำไรขาดทุน เมื่อสิ้นโครงการ
 - งบดุล แสดงยอดจำนวนเงินสด ทรัพย์สิน เจ้าหนี้ และทุน
 - ส่วนแบ่งกำไร-ขาดทุน
2. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข
3. ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินโครงการครั้งต่อไป หรือสำหรับผู้สนใจทำโครงการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรินทร์ กลีบทอง ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้" พบว่า

1. ด้านการเตรียมการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามโครงการฯ โดยยึดนโยบายของกรมสามัญศึกษา ปัญหาที่พบได้แก่ ผู้ร่วมงานไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย คณะกรรมการที่มาจากภายนอกไม่มีเวลา
2. การดำเนินงาน โรงเรียนส่วนใหญ่สนับสนุนให้นักเรียนรวมกลุ่มโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ปัญหาที่พบคือ ครูไม่มีเวลาดูแล นักเรียนขาดความรับผิดชอบ
3. การนิเทศติดตาม สรุปผล และการรายงานผล โรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำโดยการทำเอกสาร การนิเทศติดตามผล การกำหนดระยะเวลา ปัญหาที่พบคือ เวลาไม่เพียงพอ ขาดการวางแผนที่ชัดเจน (สุรินทร์ กลีบทอง. 2533 : ง)

เจษฎา ชำ่มประเสริฐ (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "แนวทางการจัดการศึกษาอาชีพอิสระในโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับตำบล" พบว่า การจัดการศึกษาอาชีพอิสระในโรงเรียนมัศึกษามีปัญหาหลายประการได้แก่ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ แหล่งค้นคว้า และค่าใช้จ่ายในการนิเทศนักเรียน ในด้านทัศนคติ นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ มีปัญหาในด้านเงินทุน วัตถุดิบ ราคาผลผลิต

จุฬารัตน์ ตั้งสุวรรณพานิช (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามโครงการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 เพื่อการประกอบอาชีพอิสระ" พบว่า

1. ด้านการเตรียมการ มีการจัดตั้งคณะกรรมการปฏิบัติการ ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของโครงการ มีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษาในการเขียนโครงการ
2. ด้านการดำเนินงาน มีการจัดแผนการเรียนอาชีพอิสระ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 จัดบริการวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และมีการเชิญวิทยากรมาอบรม ปัญหาที่พบคือ คณะกรรมการขาดความพร้อม ความร่วมมือ และความกระตือรือร้น
3. ปัญหาด้านทัศนคติคือ ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพอิสระ ทำให้นักเรียนขาดความมั่นใจในตนเอง

สมพงษ์ พรหมบุรณย์ (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนหูหนวกในโรงเรียนโสตศึกษา" พบว่าการนำหลักเกณฑ์การประกอบอาชีพอิสระตามทิศทางการจัดของกรมสามัญศึกษาไปปฏิบัติกับนักเรียนหูหนวกในโรงเรียนโสตศึกษาไม่พบปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อโครงการ ครูที่ปรึกษานักเรียนที่ร่วมทำกิจกรรม และผู้ปกครองพึงพอใจ และพบว่านักเรียนที่ร่วมโครงการมีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ความขยัน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น

จากหลักการ แนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาในการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ว่ามีการดำเนินงานอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคใดบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาในประเด็นต่างๆ ตามลำดับดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม (ดังรายชื่อในภาคผนวก ฉ)

1.1 โรงเรียนในเมือง 3 กลุ่ม 45 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนในกลุ่มที่ 1, 2 และ 5

1.2 โรงเรียนนอกเมือง

- โรงเรียนชานเมือง 5 กลุ่ม 67 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนในกลุ่มที่ 3, 4, 6, 7

และ 8

- โรงเรียนพิเศษ 1 กลุ่ม 8 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนกลุ่มที่ 9

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 25 โรงเรียน จากกลุ่มโรงเรียน 9 กลุ่ม

โดยการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 โรงเรียนในเมือง 9 โรงเรียน โดยสุ่มตัวอย่างมากลุ่มละ 3 โรงเรียน (โดยไม่รวมโรงเรียนที่สังกัดกองการศึกษาพิเศษ)

2.2 โรงเรียนนอกเมือง (ไม่รวมโรงเรียนที่สังกัดกองการศึกษาพิเศษ) สุ่มตัวอย่างดังนี้

- โรงเรียนชานเมือง 15 โรงเรียน

- โรงเรียนพิเศษ 1 โรงเรียน

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน

	กลุ่ม โรงเรียน	ประชากร (120 โรงเรียน)				กลุ่มตัวอย่าง (25 โรงเรียน)				
		จำนวน	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	จำนวน	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง
ในเมือง	1	15	30	2,126	15,547	3	6	9	45	15
	2	14	28	1,795	14,142	3	6	9	45	15
	5	16	32	2,535	13,184	3	6	9	45	20
รวม		45	90	6,456	42,873	9	18	27	135	45
นอกเมือง	3	12	24	2,133	12,010	3	6	9	45	15
	4	15	30	2,047	11,667	3	6	9	45	15
	6	14	28	1,654	7,267	3	6	9	45	15
	7	14	28	1,328	5,270	3	6	9	45	15
	8	12	24	1,765	8,285	3	6	9	45	15
	9	8	16	198	918	1	2	3	15	5
รวม		75	150	8,927	44,499	16	32	48	240	80

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตามโครงการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ ปรึกษาผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม

2. สร้างแบบสอบถาม โดย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check list) และ แบบปลายเปิด (Open Ended)

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

โดยแบ่งปัญหออกเป็น 3 ด้านคือ

- ปัญหาของนักเรียน
- ปัญหาของผู้สอน
- ปัญหาของผู้บริหาร
- ปัญหาของผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

3. นำแบบสอบถามที่ร่างไว้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบสำนวนภาษา ความชัดเจน ความเที่ยงตรง

4. ตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำ

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดย
 - แบบสอบถามของผู้บริหารมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับ 0.96
 - แบบสอบถามของครูที่ปรึกษาโครงการมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับ 0.90
 - แบบสอบถามของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับ 0.85
 - แบบสอบถามของผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับ 0.80
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง (แบบสอบถามแสดงในภาคผนวก ก, ข, ค และ ง)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โดยดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ติดต่อทางโรงเรียนเพื่อกำหนดวัน-เวลาในการเก็บข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ตาราง 2 แบบสอบถามที่แจกและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน แบบสอบถาม	แบบสอบถามที่ได้คืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	50	45	90	45	100
ครู	90	80	88.8	74	93
นักเรียน	450	400	88.8	379	95
ผู้ปกครอง	250	150	60	124	83

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package For Social Science/PC)

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตาราง
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตาราง
3. หาคความแตกต่างของปัญหาระหว่างการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในเมือง และนอกเมือง ในทัศนะของผู้บริหาร ด้วย t-Test ชนิด Separate Variance แล้วนำเสนอในรูปตาราง
4. หาคความแตกต่างของปัญหาระหว่างการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในเมือง และนอกเมือง ในทัศนะของครูที่ปรึกษา ด้วย t-Test ชนิด Separate Variance แล้วนำเสนอในรูปตาราง
5. หาคความแตกต่างของปัญหาระหว่างการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในเมืองและนอกเมือง ในทัศนะของนักเรียน ด้วย t-Test ชนิด Separate Variance แล้วนำเสนอในรูปตาราง

6. หาความแตกต่างของปัญหาระหว่างการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในเมืองและนอกเมือง
ในทัศนะของผู้ปกครอง ด้วย t-Test ชนิด Separate Variance แล้วนำเสนอในรูปตาราง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะเสนอวิธีการและผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตามลำดับ โดยแบ่งเป็นชุดดังนี้

- ชุดที่ 1 ข้อมูลของผู้บริหารโรงเรียน
- ชุดที่ 2 ข้อมูลของครูที่ปรึกษาโครงการ
- ชุดที่ 3 ข้อมูลของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ
- ชุดที่ 4 ข้อมูลของผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

ชุดที่ 1 ข้อมูลของผู้บริหารโรงเรียน

ข้อมูลชุดนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ
- ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินโครงการเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเมืองกับโรงเรียน

นอกเมือง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และนำเสนอ
ผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตาราง 3 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน

สถานภาพ	จำนวน (N=45)	คิดเป็น ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	30	66.7
- หญิง	15	33.3
2. อายุ		
- 21-30 ปี	-	-
- 31-40 ปี	6	13.3
- 41-50 ปี	23	51.1
- 51-60 ปี	16	35.6
3. วุฒิการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
- ปริญญาตรี	14	31.1
- สูงกว่าปริญญาตรี	31	68.9
4. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร		
- น้อยกว่า 1 ปี	-	-
- 1-5 ปี	13	28.9
- 6-10 ปี	20	44.4
- 11-15 ปี	7	15.6
- มากกว่า 15 ปี	5	11.1

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N=45)	คิดเป็น ร้อยละ
5. เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโครงการหรือไม่		
- เคย	34	75.6
- ไม่เคย	11	24.4

จากตาราง 3 มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 45 คน สามารถสรุปได้คือ

1. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย 30 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 เป็นหญิง 15 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3
2. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41-50 คิดเป็นร้อยละ 51.1
3. ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 68.9
4. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร จำนวนปีที่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดได้แก่ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4
5. ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 75.6

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระ
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" จากแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียน

ตาราง 4 จำนวนครูที่ปรึกษาโครงการ

จำนวนครูที่ปรึกษาโครงการ(คน)	จำนวน โรงเรียน	คิดเป็น ร้อยละ
น้อยกว่า 10 คน	9	41.9
10-20 คน	11	48.8
21-30 คน	2	9.3
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	-
รวม	23	100.0

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นจำนวนครูที่ปรึกษาโครงการพบว่า จำนวนครูที่ปรึกษาโครงการ
ที่มากที่สุดได้แก่ 10-20 คน มีจำนวน 11 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 48.8 รองลงมาคือมีครูที่ปรึกษา
โครงการน้อยกว่า 10 คน จำนวน 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 41.9

ตาราง 5 จำนวนกลุ่ม/บริษัท/โครงการ ของโรงเรียนในปี 2537

จำนวนกลุ่ม/บริษัท/โครงการ ในปี 2537	จำนวน โรงเรียน	คิดเป็น ร้อยละ
น้อยกว่า 10 โครงการ	8	37.2
10-20 โครงการ	12	55.8
มากกว่า 20 โครงการ	3	7.0
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	-
รวม	23	100.0

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจัดโครงการอาชีพอิสระฯ ภายในโรงเรียน ในปีการศึกษา 2537 มีจำนวนสูงสุดคือระหว่าง 10-20 โครงการ จำนวน 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.8

ตาราง 6 หมวดวิชาที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลโครงการ

หมวดวิชาที่ดูแลรับผิดชอบ	จำนวน โรงเรียน	คิดเป็น ร้อยละ
หมวดวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ	6	28.9
หมวดแนะแนว	11	48.9
หมวดวิชาสามัญ	-	-
ศูนย์อาชีพที่โรงเรียนจัดตั้งขึ้น	2	8.9
หมวดการงานและพื้นฐานอาชีพรับผิดชอบร่วมกับแนะแนว	2	6.7
หมวดการงานและพื้นฐานอาชีพ รับผิดชอบร่วมกับแนะแนว และหมวดวิชาสามัญ	2	6.7
รวม	23	100.0

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลโครงการมีหลายหน่วยงานได้แก่ หมวดวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดแนะแนว หมวดวิชาสามัญ และศูนย์อาชีพที่โรงเรียนจัดตั้งขึ้น โดยหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดูแลสูงสุดคือ หมวดแนะแนว จำนวน 11 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.9 รองลงมาคือ หมวดวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพเป็นผู้รับผิดชอบ จำนวน 6 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 28.9 มีบางโรงเรียนได้จัดตั้งศูนย์อาชีพขึ้นเพื่อรับผิดชอบโครงการ โดยเฉพาะ มีจำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.9

ตาราง 7 หลักการที่โรงเรียนยึดเป็นแนวนโยบายในการดำเนินโครงการ

หลักการที่โรงเรียนยึดเป็นแนวนโยบาย	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7	2	4.4
นโยบายของกรมสามัญศึกษา	15	33.3
แนวปฏิบัติของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา	2	4.4
แนวปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา	-	-
แผนพัฒนาการศึกษาฯ และนโยบายของกรมฯ รวมกัน	1	2.2
แผนพัฒนาการศึกษา, นโยบายของกรมฯ และคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา รวมกัน	1	2.2
แผนพัฒนาการศึกษา, นโยบายของกรมฯ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และแนวปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษารวมกัน	1	2.2
นโยบายของกรมฯ และความพร้อมของโรงเรียน รวมกัน	2	4.4
นโยบายของกรมฯ และแนวปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษารวมกัน	11	24.4
นโยบายของกรมฯ และแนวปฏิบัติของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา	5	11.1
แนวปฏิบัติของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และแนวปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา	1	2.2
รวม	45	100.0

จากตาราง 7 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวนโยบายที่โรงเรียนยึดเป็นหลักในการจัดทำโครงการฯ ซึ่งจะเห็นได้ว่า แนวนโยบายที่ยึดเป็นหลักปฏิบัติมากที่สุดคือ นโยบายของกรมสามัญศึกษา จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 15 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตาราง 8 บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวปฏิบัติตามโครงการฯ ตามนโยบายของ
โรงเรียน

บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	8	17.8
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	4	8.9
หัวหน้าหมวดวิชาการ งานและพื้นฐานอาชีพ	-	-
คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน	-	-
คณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น	1	2.2
คณะกรรมการวิชาการ และคณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้ง ร่วมกัน	1	2.2
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และ คณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้ง ร่วมกัน	2	4.4
ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้ง ร่วมกัน	1	2.2
ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าหมวดวิชาการ งานและพื้นฐาน อาชีพ ร่วมกัน	5	11.1
ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าหมวดวิชาการ งานและพื้นฐาน อาชีพ และ คณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น ร่วมกัน	1	2.2
ผู้บริหารสถานศึกษา และ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ร่วมกัน	7	15.6
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและคณะกรรมการ วิชาการของโรงเรียนร่วมกัน	5	11.1
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวด การงานและพื้นฐานอาชีพ ร่วมกัน	4	8.9

ตาราง 8 (ต่อ)

บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด การงานและพื้นฐานอาชีพ และคณะกรรมการที่โรงเรียน แต่งตั้งขึ้น ร่วมกัน	2	4.4
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด การงานและพื้นฐานอาชีพ คณะกรรมการวิชาการของ โรงเรียน ร่วมกัน	1	2.2
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด วิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ คณะกรรมการวิชาการ ของโรงเรียน และ คณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น ร่วมกัน	3	6.7
รวม	45	100.0

จากตาราง 8 จะเห็นได้ว่ามีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวปฏิบัติตามโครงการฯ ตามแนวนโยบายของโรงเรียน โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวปฏิบัติสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 รองลงมาคือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 คณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.2

ตาราง 9 ข้อพิจารณาในการตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

ข้อพิจารณาในการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
พิจารณาตามความเหมาะสมโดยตำแหน่ง	9	20.0
พิจารณาตามความสมัครใจ	-	-
พิจารณาตามความเห็นของผู้บริหาร	2	4.4
เป็นผู้มีความรู้ในธุรกิจนั้น ๆ	3	6.6
พิจารณาตามความสมัครใจ และเป็นผู้มีความรู้ในธุรกิจนั้น ๆ	4	8.9
พิจารณาตามความเหมาะสมและเป็นผู้มีความรู้ในธุรกิจนั้น ๆ	7	15.6
พิจารณาตามความเหมาะสมและความเห็นของผู้บริหาร	2	4.4
พิจารณาตามความเหมาะสมและความสมัครใจ	9	20.0
พิจารณาตามความเหมาะสม ความสมัครใจ และเป็นผู้มีความรู้ในธุรกิจนั้น	8	17.8
พิจารณาตามความเหมาะสม ความสมัครใจ และ ความเห็นของผู้บริหาร	1	2.2
รวม	45	100.0

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นข้อพิจารณาในการแต่งตั้งคณะทำงาน จะเห็นได้ว่าข้อพิจารณาที่สำคัญที่สุดคือ การพิจารณาตามความเหมาะสมโดยตำแหน่ง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

ตาราง 10 วิธีการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่นักเรียน

วิธีการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อสร้างความเข้าใจ	จำนวน โรงเรียน	คิดเป็น ร้อยละ
จัดนิทรรศการ	2	8.9
ทำเอกสาร/สิ่งพิมพ์เผยแพร่	1	2.2
ประชุมชี้แจง	7	31.1
ทำเอกสาร/สิ่งพิมพ์เผยแพร่และประชุมชี้แจง	2	8.9
จัดนิทรรศการและประชุมชี้แจง	10	42.2
จัดนิทรรศการและทำเอกสาร/สิ่งพิมพ์เผยแพร่	1	2.2
จัดนิทรรศการ ทำเอกสาร/สิ่งพิมพ์เผยแพร่ และ ประชุมชี้แจง	1	4.4
รวม	45	100.0

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นถึงวิธีการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการคือ การจัดนิทรรศการและการประชุมชี้แจง จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.2

ตาราง 11 ผู้เป็นที่ปรึกษาโครงการ/บริษัท

ผู้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการ/บริษัท	จำนวน โรงเรียน	คิดเป็น ร้อยละ
ครู	15	64.4
ครูและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก	4	17.8
ครูและบุคคลที่นักเรียนพิจารณาเลือก	3	15.6
ครู บุคคลที่นักเรียนพิจารณาเลือก และ ผู้ทรงคุณวุฒิ จากภายนอก	1	2.2
รวม	23	100.0

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นถึงผู้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการหรือบริษัท ซึ่งโดยมากนิยมให้ครูเป็นที่ปรึกษา จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 64.4 รองลงมาคือ ครูเป็นที่ปรึกษาร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก 4 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.8

ตาราง 12 กิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการ

กิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงการดำเนินงาน	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนการดำเนินงาน	3	6.7
ชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนดำเนินงาน และจัดทำ แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์	6	13.3
ชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนดำเนินงานและจัดนิทรรศการ เกี่ยวกับอาชีพ	20	44.4
ชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนดำเนินงานจัดนิทรรศการ และจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์	1	2.2
ชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนดำเนินงาน จัดเสนอข่าวสาร ภายในโรงเรียนและแหล่งชุมชน	1	2.2
ชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนดำเนินงาน จัดเสนอข่าวสาร ภายในโรงเรียนและแหล่งชุมชน และจัดนิทรรศการ เกี่ยวกับอาชีพ	4	8.9
ชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนดำเนินงาน จัดเสนอข่าวสาร ภายในโรงเรียนและแหล่งชุมชน จัดนิทรรศการเกี่ยวกับ อาชีพ และ จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์	1	2.2
ชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนดำเนินงาน ชี้แจงให้ ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของอาชีพอิสระ และ จัด นิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ	4	8.9
ชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนดำเนินงาน ชี้แจงให้ผู้ปกครอง เห็นความสำคัญของอาชีพอิสระ จัดเสนอข่าวสารภายใน โรงเรียนและแหล่งชุมชน และ จัดนิทรรศการ เกี่ยวกับอาชีพ	2	4.4

ตาราง 12 (ต่อ)

กิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงการดำเนินงาน	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนดำเนินงาน ชี้แจงให้ ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของอาชีพอิสระ จัดเสนอ ข่าวสารภายในโรงเรียนและแหล่งชุมชน จัดนิทรรศการ เกี่ยวกับอาชีพ และจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์	2	4.4
รวม	45	100.0

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการ โดย กิจกรรมที่ครูที่ปรึกษาทำมากที่สุดคือ การชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนดำเนินงานและการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาคือ การชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนดำเนินงานและจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

ตาราง 13 แหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการ

แหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
เงินส่วนตัวของนักเรียน	8	17.8
เงินกู้ยืมจากโครงการ (โรงเรียน) ที่กรมจัดสรรให้	2	4.4
ผู้ปกครอง	3	6.7
ผู้บริจาค	2	4.4
เงินกู้ยืมจากโครงการและมีผู้บริจาค	4	8.9
เงินกู้ยืมจากโครงการและเงินจากผู้ปกครอง	2	4.4
เงินกู้ยืมจากโครงการ จากผู้ปกครอง และผู้บริจาค	4	8.9
เงินส่วนตัวและเงินจากผู้บริจาค	2	4.4
เงินส่วนตัวและเงินจากผู้ปกครอง	4	8.9
เงินส่วนตัว เงินจากผู้ปกครอง และเงินบริจาค	2	4.4
เงินส่วนตัวและเงินกู้ยืมจากโครงการ	10	22.2
เงินส่วนตัว เงินกู้ยืมจากโครงการ และเงินจากผู้ปกครอง	2	4.4
รวม	45	100.0

จากตาราง 13 แสดงแหล่งที่มาของเงินทุนที่นักเรียนนำมาทำกิจกรรม โดยแหล่งที่มาของเงินที่มากที่สุด คือ เงินส่วนตัวของนักเรียน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 รองลงมาคือเงินจากผู้ปกครอง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

ตาราง 14 ทำเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท

ทำเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท	จำนวน โรงเรียน	คิดเป็น ร้อยละ
นอกโรงเรียน	3	11.1
หน้าโรงเรียน	1	4.4
ในโรงเรียน	19	84.4
รวม	45	100.0

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท โดยโรงเรียนส่วนใหญ่จำนวน 19 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 84.4 มีที่ตั้งอยู่ภายในโรงเรียน

ตาราง 15 ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา

ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ทุกวัน	5	11.1
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	21	46.7
เดือนละ 1 ครั้ง	11	24.4
เมื่อสิ้นสุดโครงการ	8	17.8
ไม่มีการรายงานผล	-	-
รวม	45	100.0

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา โดยระยะเวลาที่มีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษามากที่สุดคือ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 21 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.7

ตาราง 16 ระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี

ระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี	จำนวน โรงเรียน	คิดเป็น ร้อยละ
ทุกวัน	—	—
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	3	11.1
เดือนละ 1 ครั้ง	9	37.8
เมื่อสิ้นสุดโครงการ	11	48.9
ไม่มีการรายงานผล	1	2.2
รวม	23	100.0

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี โดยโรงเรียนส่วนใหญ่มีการตรวจสอบบัญชีเมื่อสิ้นสุดโครงการ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 48.9

ตาราง 17 ช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

ช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
พักกลางวัน	3	6.7
หลังเลิกเรียน	9	20.0
หลังเลิกเรียนและวันกิจกรรมโรงเรียน	3	6.7
วันหยุดและวันกิจกรรมโรงเรียน	3	3.7
วันหยุดและหลังเลิกเรียน	2	4.4
วันหยุด หลังเลิกเรียน และวันกิจกรรมโรงเรียน	2	4.4
พักกลางวันและหลังเลิกเรียน	12	26.7
พักกลางวัน หลังเลิกเรียน และวันกิจกรรมโรงเรียน	5	11.1
พักกลางวัน วันหยุด และหลังเลิกเรียน	1	2.2
พักกลางวัน วันหยุด หลังเลิกเรียน และวันกิจกรรม	2	4.4
ก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน และวันหยุด	1	2.2
ก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน วันหยุด หลังเลิกเรียน	2	4.4
รวม	45	100.0

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นช่วงเวลาที่นักเรียนใช้ในการดำเนินกิจกรรม โรงเรียนส่วนมากใช้เวลาพักกลางวันและหลังเลิกเรียน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 รองลงมาคือ หลังเลิกเรียน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

ตาราง 18 ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ

ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ	จำนวน โรงเรียน	คิดเป็น ร้อยละ
ประมาณ 1 ภาคเรียน	10	42.2
ประมาณ 2 ภาคเรียน	8	35.6
ตามแต่ความสนใจของนักเรียน	5	22.2
รวม	23	100.0

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นถึงระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ซึ่งโรงเรียนส่วนมาก ประมาณร้อยละ 42.2 หรือ จำนวน 10 โรงเรียน ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ภาคเรียน

ตาราง 19 วิธีการนิเทศติดตามผล

วิธีการนิเทศติดตามผล	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล	2	4.4
ตรวจสอบผลงานของนักเรียน ตรวจสอบการทําบัญชี รับ-จ่ายเงิน	2	4.4
ตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงาน สังเกตพฤติกรรมการทำงาน และตรวจสอบผลงาน และการทําบัญชีรับ-จ่ายเงิน	1	2.2
สังเกตการประชุมของนักเรียน ตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงาน	2	4.4
สังเกตการประชุม ตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ ผลงานและการทําบัญชี รับ-จ่ายเงิน	1	2.2
รวบรวมโครงการที่ได้รับอนุมัติและตารางแสดงโครงการ ตรวจสอบผลงานและการทําบัญชีรับ-จ่ายเงิน	2	4.4
รวบรวมโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงาน	1	2.2
รวบรวมโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงาน ตรวจสอบผลงานและการทําบัญชีรับ-จ่ายเงิน	3	6.7
รวบรวมโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงาน สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องและดูแลคุณธรรมของนักเรียน และ ตรวจสอบผลงานและการทําบัญชีรับ-จ่ายเงิน	2	4.4
จัดให้มีสมุดบันทึกการประชุม สมุดบันทึกการนิเทศติดตาม ตรวจสอบผลงานและการทําบัญชีรับ-จ่ายเงิน	1	2.2
จัดให้มีสมุดบันทึกการประชุม สังเกตการประชุมของนักเรียน สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องและดูแลคุณธรรมของนักเรียน	2	4.4
จัดให้มีสมุดบันทึกการประชุม สังเกตการประชุม ตรวจเยี่ยม การปฏิบัติงาน และตรวจสอบผลงาน	1	2.2

ตาราง 19 (ต่อ)

วิธีการนิเทศติดตามผล	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
จัดให้มีสมุคบันทึกการประชุม สังเกตการประชุม ตรวจสอบ การปฏิบัติงาน	2	4.4
จัดให้มีสมุคบันทึกการประชุม สังเกตการประชุม ตรวจสอบ การปฏิบัติงาน สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ตรวจสอบผลงาน และการทำบัญชีรับ-จ่ายเงิน	1	2.2
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล การ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง การตรวจสอบผลงานและการ ทำบัญชีรับ-จ่ายเงิน	2	4.4
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง	3	6.7
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล การสังเกตการประชุม	1	2.2
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล รวบรวมโครงการที่ได้รับอนุมัติ	2	4.4
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล รวบรวมโครงการที่ได้รับอนุมัติ และมีการสังเกต การประชุม	2	4.4
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล สมุคบันทึกการประชุม	2	4.4
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล สมุคบันทึกการประชุม การสังเกตการประชุม และ ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ตรวจสอบการทำบัญชี	2	4.4

ตาราง 19 (ต่อ)

วิธีการนิเทศติดตามผล	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล สมุคบันทึกการประชุม รวบรวมโครงการที่ได้รับการ การอนุมัติ	5	11.1
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล สมุคบันทึกการประชุม รวบรวมโครงการที่ได้รับการ อนุมัติ ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน	3	6.7
รวม	45	100.0

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นถึงวิธีการในการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งโดยส่วนมากแต่ละโรงเรียนจะทำมากกว่า 1 รายการ คือ จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล มีสมุคบันทึกการประชุม รวบรวมโครงการที่ได้รับการอนุมัติ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตาราง 20 วิธีการติดตามผลการดำเนินงาน

วิธีการติดตามผลการดำเนินงาน	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
นักเรียนรายงานครูที่ปรึกษาโครงการ	4	8.9
ครูที่ปรึกษาโครงการรายงานคณะกรรมการ	2	4.4
ผู้บริหารนิเทศติดตาม	2	4.4
ครูที่ปรึกษาโครงการรายงานคณะกรรมการ และ คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน ดำเนินการ	1	2.2
นักเรียนรายงานครูที่ปรึกษาโครงการ และ คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน ดำเนินการ	2	4.4
นักเรียนรายงานครูที่ปรึกษาโครงการ ผู้บริหารนิเทศติดตาม	4	8.9
นักเรียนรายงานครูที่ปรึกษาโครงการ และครูที่ปรึกษาโครงการรายงานคณะกรรมการ	6	13.3
นักเรียนรายงานครูที่ปรึกษาโครงการ ครูที่ปรึกษารายงานคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียนดำเนินการ	9	20.0
นักเรียนรายงานครูที่ปรึกษาโครงการ ครูที่ปรึกษารายงานคณะกรรมการ ผู้บริหารนิเทศติดตาม	13	28.9
นักเรียนรายงานครูที่ปรึกษาโครงการ ครูที่ปรึกษารายงานคณะกรรมการ ผู้บริหารนิเทศติดตาม คณะกรรมการส่งเสริมอาชีพอิสระของโรงเรียนดำเนินการ	2	4.4
รวม	45	100.0

จากตาราง 20 แสดงวิธีการติดตามผลการดำเนินงาน วิธีการในการติดตามผลการดำเนินงาน
ที่นิยมทำคือ นักเรียนรายงานครูที่ปรึกษาโครงการ ครูที่ปรึกษารายงานคณะทำงาน ผู้บริหารนิเทศติดตาม
จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9

ตาราง 21 วิธีการให้ขวัญกำลังใจแก่กลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่ประสบความสำเร็จ

วิธีการให้ขวัญและกำลังใจ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด	7	15.6
มอบวุฒิบัตร	4	8.9
มอบสิ่งของรางวัล	3	6.7
มอบโล่ให้แก่หมวดวิชา	-	-
แจ้งให้ทราบในที่ประชุม	6	13.3
มอบสิ่งของรางวัลและแจ้งให้ทราบในที่ประชุม	2	4.4
มอบวุฒิบัตร มอบโล่ให้แก่หมวดวิชา	2	4.4
ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด และแจ้งให้ทราบ ในที่ประชุม	3	6.7
ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด และมอบโล่ ให้แก่หมวดวิชา	1	2.2
ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด และมอบสิ่งของ รางวัล	7	15.6
ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด มอบสิ่งของ รางวัล และแจ้งให้ทราบในที่ประชุม	1	2.2
ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด มอบวุฒิบัตร	8	17.8
ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด มอบวุฒิบัตร และมอบสิ่งของรางวัล	1	2.2
รวม	45	100.0

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นวิธีการให้ข้อมูลกำลังใจแก่กลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่ประสบความสำเร็จ โดยวิธีการที่นิยมทำที่สุดคือ ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวดและมอบโล่เชิดชู จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8

ตอนที่ 3 รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินโครงการในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในเมือง กับโรงเรียนที่อยู่นอกเมือง

ข้อมูลได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดย

มากที่สุด เทียบกับคะแนน 5

มาก เทียบกับคะแนน 4

ปานกลาง เทียบกับคะแนน 3

น้อย เทียบกับคะแนน 2

น้อยที่สุด เทียบกับคะแนน 1

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบอันดับโดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 ขึ้นไป หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.80 หมายถึง ไม่เป็นปัญหา

วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติร้อยละ และค่า t-test นำเสนอในรูปตาราง

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบรายข้อของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ
"การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน"

ปัญหา	ในเมือง		นอกเมือง		ค่าเฉลี่ยรวม		ค่า t-test
	x	S.D.	x	S.D.	x	S.D.	
ขาดแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า	2.4	0.6	2.6	0.6	2.5	0.6	1.0
ครูที่ร่วมดำเนินงานไม่รับผิดชอบงาน	2.5	0.6	2.7	0.8	2.6	0.7	0.4
งบประมาณในการดำเนินการจัดประชุม							
สัมมนา ศึกษาดูงาน ไม่เพียงพอ	2.6	0.8	3.0	0.8	2.8	0.8	1.0
แนวปฏิบัติงานไม่ชัดเจน	2.7	0.5	3.0	1.0	2.8	0.9	0.004**
ขาดข้อมูลด้านความต้องการของตลาด							
เป้าหมาย	2.7	0.5	3.2	0.8	3.0	0.8	0.03*
อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้							
ไม่เพียงพอ	2.8	0.7	3.0	0.7	3.0	0.7	0.9
สถานที่ที่ไม่เหมาะสม	3.0	0.8	3.0	0.8	3.02	0.8	1.0
มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณในการให้							
นักเรียนกู้ยืม	2.7	0.6	2.9	0.8	2.8	0.7	1.0
ขาดบุคลากรที่มีความรู้ช่วยเสนอแนะ	2.6	0.7	2.9	0.8	2.8	0.8	0.8
ขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้นักเรียน							
ไม่รู้ข้อมูลของโครงการ	2.9	0.7	2.7	0.7	2.8	0.7	0.8
นักเรียนมีปัญหาในการตัดสินใจ							
เลือกโครงการ	2.7	0.8	2.8	0.9	2.8	0.9	0.6

ตาราง 22 (ต่อ)

ปัญหา	ในเมือง		นอกเมือง		ค่าเฉลี่ยรวม		ค่า t-test
	x	S.D.	x	S.D.	x	S.D.	
ขาดนักเรียนอาสาสมัครเข้าร่วม							
โครงการ	3.3	1.0	3.1	1.1	3.2	1.1	0.7
บุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความรู้เกี่ยวกับ							
โครงการ	2.7	0.5	2.4	0.7	2.5	0.6	0.1
ที่ปรึกษาโครงการที่เป็นบุคคลภายนอก							
ไม่มีเวลา	2.6	0.8	2.3	0.9	2.4	0.9	0.5
ครูที่ปรึกษามีเวลาไม่พอ	3.4	0.7	2.8	0.7	3.0	0.8	0.8
ครูคนเดียวเป็นที่ปรึกษาหลายกลุ่ม-							
โครงการ ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง	3.2	0.8	2.7	0.8	2.9	0.8	0.9
นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ							
ในเรื่องการเขียนโครงการ	2.9	0.8	2.7	0.7	2.8	0.7	0.5
นักเรียนไม่เข้าใจขั้นตอนปฏิบัติงาน	3.1	0.7	2.7	0.8	2.8	0.7	0.7
นักเรียนมีเวลาไม่เพียงพอในการทำ							
กิจกรรม	3.2	1.1	2.9	0.9	3.0	0.9	0.2
นักเรียนขาดความสามัคคี	2.9	0.6	2.6	0.8	2.7	0.7	0.3
นักเรียนขาดความกระตือรือร้น							
ในการจัดกิจกรรม	3.0	0.8	2.7	0.8	2.8	0.8	0.9
จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม							
มีน้อยเกินไป	2.7	0.8	3.0	0.9	2.9	0.9	0.5
นักเรียนขาดประสบการณ์ในการ							
ทำงาน	2.6	0.6	2.7	0.8	2.7	0.7	0.3

ตาราง 22 (ต่อ)

ปัญหา	ในเมือง		นอกเมือง		ค่าเฉลี่ยรวม		ค่า t-test
	x	S.D.	x	S.D.	x	S.D.	
ขาดการดูแลด้านคุณธรรมของนักเรียน	2.9	0.7	2.4	0.6	2.6	0.7	0.7
ขาดความรู้ในด้านการบัญชี	2.7	0.7	3.0	0.8	2.9	0.8	0.6
ขาดความรู้ในด้านการเงิน	2.6	0.7	2.9	0.9	2.8	0.8	0.4
ขาดความรู้ในด้านการตลาด	2.6	0.9	3.1	0.8	3.0	0.8	0.6
ขาดการรายงานผลเป็นประจำ							
สม่ำเสมอ	2.7	0.7	3.0	0.6	2.9	0.6	0.7
ขาดการวางแผนในการนิเทศติดตามผล	2.4	0.8	3.0	0.9	2.8	0.9	0.8
ระยะเวลาในการดำเนินงาน							
ไม่เพียงพอ	2.5	0.9	2.8	0.9	2.7	0.9	1.0
นักเรียนมีปัญหาในการทำงานเป็นกลุ่ม	2.0	0.6	2.4	0.8	2.2	0.7	0.4

* หมายถึง มีความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

** หมายถึง มีความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบรายข้อของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมืองพบว่า ปัญหาที่โรงเรียนในกลุ่มทั้งสองประสบ (มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป) คือ

1. สถานที่ไม่เหมาะสม จัดเป็นปัญหาในระดับปานกลาง
2. ขาดนักเรียนอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ จัดเป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนในเมือง (มีค่าเฉลี่ย 3.0 ขึ้นไป) ได้แก่

1. ครูที่ปรึกษามีเวลาไม่พอ (ค่าเฉลี่ย 3.4)
2. ครูคนเดียวเป็นที่ปรึกษาหลายกลุ่ม/โครงการ ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง (ค่าเฉลี่ย 3.2).
3. นักเรียนไม่เข้าใจขั้นตอนปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 3.1)
4. นักเรียนมีเวลาไม่เพียงพอในการทำกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.2)
5. นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนนอกเมือง (มีค่าเฉลี่ย 3.0 ขึ้นไป) ได้แก่

1. งบประมาณในการจัดประชุม สัมมนา งบประมาณไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.0)
2. แนวปฏิบัติงานไม่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.2)
3. ขาดความรู้ด้านความต้องการของตลาดเป้าหมาย (ค่าเฉลี่ย 3.2)
4. อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.0)
5. จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีน้อยเกินไป (ค่าเฉลี่ย 3.0)
6. ขาดความรู้ด้านบัญชี (ค่าเฉลี่ย 3.0)
7. ขาดความรู้ด้านการตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.1)
8. ขาดการรายงานผลเป็นประจำสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.0)
9. ขาดการวางแผนในการนิเทศติดตามผล (ค่าเฉลี่ย 3.0)

และพบว่าปัญหาที่โรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันได้แก่

1. แนวปฏิบัติงานไม่ชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบด้วยการใช้ค่า t-test พบว่า ได้ค่าเท่ากับ 0.004 แสดงว่ากลุ่มโรงเรียนทั้งสองมีความคิดเห็นแตกต่างกันโดย โรงเรียนในเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.7) ส่วนโรงเรียนนอกเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.0)

2. ขาดข้อมูลด้านความต้องการของตลาดเป้าหมาย เมื่อเปรียบเทียบด้วยการใช้ค่า t-test พบว่าได้ค่าเท่ากับ 0.03 แสดงว่ากลุ่มโรงเรียนทั้งสองมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันโดย โรงเรียนนอกเมืองถือว่ามีปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.0) ในขณะที่โรงเรียนในเมืองถือว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.7)

ชุดที่ 2 ข้อมูลของครูที่ปรึกษาโครงการ

แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการฯ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นครูที่ปรึกษาโครงการฯ วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตาราง 23 สถานภาพของครูที่ปรึกษาโครงการ

สถานภาพ	จำนวน (N=74)	คิดเป็น ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	27	36.5
- หญิง	47	63.5
2. อายุ		
- 21-30 ปี	-	-
- 31-40 ปี	19	25.7
- 41-50 ปี	42	56.8
- 51-60 ปี	13	17.6
3. วุฒิกการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	1.4
- ปริญญาตรี	58	78.4
- สูงกว่าปริญญาตรี	15	20.3

ตาราง 23 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N=74)	คิดเป็น ร้อยละ
4. ระยะเวลาในการเป็นที่ปรึกษาโครงการ		
- น้อยกว่า 1 ปี	3	4.1
- 1-2 ปี	13	17.6
- 2-3 ปี	23	31.1
- 3-4 ปี	25	33.8
- มากกว่า 4 ปี	10	13.5
5. เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโครงการหรือไม่		
- เคย	60	81.1
- ไม่เคย	14	18.9

จากตาราง 23 สามารถสรุปได้คือ

1. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 74 คน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย 27 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 เป็นหญิง 47 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5
2. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุตั้งแต่ 51-50 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8
3. วุฒิการศึกษาของครูที่ปรึกษาโครงการ จากกลุ่มตัวอย่างพบว่าครูที่ปรึกษาโครงการ ส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 78.4
4. ระยะเวลาในการเป็นครูที่ปรึกษาโครงการ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวนปีที่เป็นครูที่ปรึกษาโครงการสูงสุดได้แก่ ระหว่าง 3-4 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 รองลงมาคือ 2-3 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1

5. การรับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการตามแนวนโยบายของ
กระทรวงศึกษาธิการพบว่า มีผู้เคยเข้ารับการอบรม/สัมมนา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 81.1 และ
ไม่เคยได้รับการอบรม จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระ
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ในทัศนะของครูที่ปรึกษาโครงการ

ตาราง 24 จำนวนกลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่เป็นผู้รับผิดชอบ ในปีการศึกษา 2537

จำนวนกลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่เป็นผู้รับผิดชอบ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
1 กลุ่ม	42	56.8
2 กลุ่ม	26	35.1
3 กลุ่ม	5	6.8
มากกว่า 3 กลุ่ม	1	1.4
รวม	74	100.0

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นจำนวนกลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่รับผิดชอบต่อครู 1 คน ในปี
การศึกษา 2537 โดยครูส่วนใหญ่เป็นที่ปรึกษานักเรียน 1 กลุ่ม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8

ตาราง 25 บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวปฏิบัติตามโครงการฯ ตามนโยบายของ
โรงเรียน

บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	2	2.7
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	10	13.5
หัวหน้าหมวดวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ	1	1.4
คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน	-	-
คณะกรรมการที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น	-	-
แนะแนว	3	4.1
ตัวแทนหัวหน้าหมวด	-	-
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและตัวแทนหัวหน้าหมวด	1	1.4
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและฝ่ายแนะแนว	13	17.6
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ฝ่ายแนะแนว และตัวแทนหัวหน้าหมวด	3	4.1
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น และตัวแทนหัวหน้าหมวด	3	4.1
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น และฝ่ายแนะแนว	1	1.4
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาการงานและ พื้นฐานอาชีพ	6	8.1
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาการงานและ พื้นฐานอาชีพ และตัวแทนหัวหน้าหมวด	1	1.4

ตาราง 25 (ต่อ)

บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาการงานและพื้นฐาน อาชีพ คณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น ฝ่ายแนะแนว และตัวแทนหัวหน้าหมวด	1	1.4
ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	5	6.8
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และฝ่ายแนะแนว	15	20.3
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และคณะทำงาน ที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น	3	4.1
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด วิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ	3	4.1
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด วิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ และคณะทำงานที่ โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น	2	2.7
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด วิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ และคณะกรรมการ วิชาการของโรงเรียน คณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น	1	1.4
รวม	74	100.0

จากตาราง 25 จะเห็นได้ว่ามีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวปฏิบัติตามโครงการฯ ตาม
แนวนโยบายของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และฝ่ายแนะแนว จำนวน 15
คน คิดเป็น ร้อยละ 20.3

ตาราง 26 ข้อพิจารณาในการตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

ข้อพิจารณาในการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
พิจารณาตามความเหมาะสม	8	10.8
พิจารณาตามความสมัครใจ	9	12.2
พิจารณาตามความเห็นของผู้บริหาร	-	-
เป็นผู้มีความรู้ในธุรกิจนั้น ๆ	3	4.1
งานที่รับผิดชอบ	3	4.1
พิจารณาตามความเห็นของผู้บริหาร และเป็นผู้มีความรู้ ในธุรกิจนั้น ๆ	3	4.1
พิจารณาตามความสมัครใจและงานที่รับผิดชอบ	3	4.1
พิจารณาตามความสมัครใจและมีความรู้ในธุรกิจนั้น ๆ	2	2.7
พิจารณาตามความสมัครใจและความเห็นของผู้บริหาร	3	4.1
พิจารณาตามความเหมาะสมและงานที่รับผิดชอบ	10	13.5
พิจารณาตามความเหมาะสมและมีความรู้ในธุรกิจนั้น ๆ	7	9.5
พิจารณาตามความเหมาะสม มีความรู้ในธุรกิจนั้น ๆ และงานที่รับผิดชอบ	1	1.4
พิจารณาตามความเหมาะสมและความสมัครใจ	16	21.6
พิจารณาตามความเหมาะสม ความสมัครใจ และงานที่ รับผิดชอบ	5	6.8
พิจารณาตามความเหมาะสม ความสมัครใจและเป็นผู้มี ความรู้ในธุรกิจนั้น ๆ	1	1.4
รวม	74	100.0

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นข้อพิจารณาในการแต่งตั้งคณะกรรมการคือ ซึ่งจะเห็นว่าข้อ
พิจารณาที่สำคัญที่สุดคือ พิจารณาตามความเหมาะสมและความสมัครใจ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ
21.6

ตาราง 27 หลักการที่ใช้ในการเขียนโครงการของนักเรียน

หลักการที่ใช้ในการเขียนโครงการของนักเรียน	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
นักเรียนเป็นผู้เขียนโครงการ	31	41.9
ครูและนักเรียนร่วมกันเขียนโครงการ	30	40.6
มอบหมายให้ผู้ใดผู้หนึ่งรับผิดชอบเขียนโครงการ	6	8.1
ครูที่ปรึกษาและหัวหน้าหมวดร่วมกันเขียนโครงการ	7	9.5
รวม	74	100.0

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นถึงหลักที่ใช้ในการเขียนโครงการของนักเรียน โดยหลักที่นำมาใช้มากที่สุดคือ นักเรียนเป็นผู้เขียนโครงการเอง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมาคือ ครูและนักเรียนร่วมกันเขียนโครงการ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6

ตาราง 28 วิธีการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่นักเรียน

วิธีการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อสร้างความเข้าใจ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
จัดนิทรรศการ	4	5.4
ทำเอกสาร/สิ่งพิมพ์เผยแพร่	3	4.1
ประชุมชี้แจง	10	13.5
จัดนิทรรศการและประชุมชี้แจง	50	67.6
จัดนิทรรศการ ทำเอกสาร/สิ่งพิมพ์เผยแพร่ และประชุม ชี้แจง	7	9.5
รวม	74	100.0

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นถึงวิธีการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการคือ การจัดนิทรรศการและการประชุมชี้แจง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 67.6 รองลงมาคือ การประชุมชี้แจงเพียงอย่างเดียว 10 คนคิดเป็นร้อยละ 13.5

ตาราง 29 แสดงผู้เป็นที่ปรึกษาโครงการ/บริษัท

ผู้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการ/บริษัท	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ครู	31	41.9
บุคคลที่นักเรียนพิจารณาเลือก	4	5.4
ครู และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก	22	29.7
ครูและบุคคลที่นักเรียนพิจารณาเลือก	16	21.6
ครู บุคคลที่นักเรียนพิจารณาเลือก และผู้ทรงคุณวุฒิจาก ภายนอก	1	1.4
รวม	74	100.0

จากตาราง 29 แสดงให้เห็นถึงผู้ที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการหรือบริษัท มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า ครูเป็นที่ปรึกษา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมาคือ ครูเป็นที่ปรึกษาร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก 22 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7

ตาราง 30 หลักเกณฑ์ในการรับสมัครนักเรียนเข้าร่วมโครงการ

หลักเกณฑ์ในการรับสมัครนักเรียนเข้าร่วมโครงการ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
มีการรวมกลุ่มตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป	-	-
เป็นนักเรียนที่มีความสนใจร่วมกัน	28	37.8
โรงเรียนกำหนดให้นักเรียนทำ	6	8.1
นักเรียนสมัครแล้วครูส่งไปทำ	1	1.4
โรงเรียนกำหนดให้นักเรียนสมัครแล้วครูส่งไปทำ	1	1.4
เป็นนักเรียนที่มีความสนใจร่วมกัน มาสมัครแล้วครูส่งไปทำ	1	1.4
นักเรียนสนใจร่วมกัน และโรงเรียนกำหนดให้นักเรียนทำ	15	20.3
มีการรวมกลุ่มตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป โดยเป็นนักเรียนที่มีความ สนใจร่วมกัน	17	23.0
มีการรวมกลุ่มตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป เป็นนักเรียนที่มีความสนใจ ร่วมกัน และโรงเรียนกำหนดให้นักเรียนทำ	5	6.8
รวม	74	100.0

จากตาราง 30 แสดงให้เห็นถึงหลักเกณฑ์ในการรับสมัครนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยหลักเกณฑ์ที่โรงเรียนนิยมปฏิบัติมากที่สุด คือ เป็นนักเรียนที่มีความสนใจร่วมกัน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8

ตาราง 31 หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งที่ปรึกษาโครงการ

หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งที่ปรึกษาโครงการ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
นักเรียนเลือกที่ปรึกษาแล้วโรงเรียนแต่งตั้ง	14	18.9
โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาแล้วให้นักเรียนเลือก	38	51.4
นักเรียนเขียนใบสมัครเข้าร่วมโครงการแล้วแต่งตั้งที่ปรึกษา	8	10.8
ครูสมัครเป็นที่ปรึกษาโครงการเอง	12	16.2
นักเรียนเขียนใบสมัครเข้าร่วมโครงการแล้วแต่งตั้งที่ปรึกษา และ ครูสมัครเป็นที่ปรึกษาเอง	1	1.4
นักเรียนเลือกที่ปรึกษาแล้วโรงเรียนแต่งตั้ง และนักเรียน เขียนใบสมัครเข้าร่วมโครงการแล้วแต่งตั้งที่ปรึกษา	1	1.4
รวม	74	100.0

จากตาราง 31 แสดงให้เห็นหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งที่ปรึกษาโครงการ โดยครูที่ปรึกษาส่วนใหญ่จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 ใช้หลักเกณฑ์คือ การกำหนดครูที่ปรึกษาแล้วให้นักเรียนเลือก รองลงมาคือ นักเรียนเลือกที่ปรึกษาแล้วโรงเรียนแต่งตั้ง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9

ตาราง 32 กิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการ

กิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงการดำเนินงาน	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนดำเนินงานให้แก่นักเรียน	14	18.9
จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ	3	4.1
ชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของอาชีพอิสระ จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ และประชาสัมพันธ์ หน้าเสาธงในเวลาพัก	3	4.1
ชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของอาชีพอิสระ จัดเสนอข่าวสารของโครงการภายในโรงเรียน และแหล่งชุมชน จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์	1	1.4
ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานตามโครงการให้แก่ นักเรียน และประชาสัมพันธ์หน้าเสาธงเวลาพัก	2	2.7
ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานตามโครงการให้แก่ นักเรียน จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์	27	36.5
ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานตามโครงการให้แก่ นักเรียน จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ	8	10.8
ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานตามโครงการให้แก่ นักเรียน จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ จัดทำแผ่นป้าย ประชาสัมพันธ์	6	8.1
ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานตามโครงการให้แก่ นักเรียน จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ จัดทำแผ่นป้าย ประชาสัมพันธ์ และประชาสัมพันธ์หน้าเสาธง เวลาพัก	3	4.1
ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานตามโครงการให้แก่ นักเรียน จัดเสนอข่าวสารของโครงการภายใน		

ตาราง 32 (ต่อ)

กิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงการดำเนินงาน	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
โรงเรียนและแหล่งชุมชน	3	4.1
ชี้แจงรายละเอียดในการดำเนินงานตามโครงการให้แก่ นักเรียน ชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของ อิสระ	2	2.7
ชี้แจงรายละเอียดในการดำเนินงานตามโครงการให้แก่ นักเรียน ชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของ อาชีพอิสระ จัดเสนอข่าวสารของโครงการภายใน โรงเรียนและแหล่งชุมชน จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ และจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์	2	2.7
รวม	74	100.0

จากตาราง 32 แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการ โดยกิจกรรมที่ครูที่ปรึกษากะทำมากที่สุดคือ ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานตามโครงการให้แก่แก่นักเรียน และจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5, รองลงมาคือ ชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนดำเนินงานให้แก่แก่นักเรียน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9

ตาราง 33 หน้าที่ได้รับผิดชอบในฐานะครูที่ปรึกษา

หน้าที่รับผิดชอบในฐานะครูที่ปรึกษา	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการ	14	18.9
ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	7	9.5
ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการ ควบคุมการ ดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย ช่วยแก้ปัญหาให้กับ นักเรียน	1	1.4
ให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	1	1.4
ให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ ควบคุมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	2	2.7
ประสานงานระหว่างนักเรียนกับโรงเรียน ควบคุมการ ดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย ควบคุมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน	3	4.1
ประสานงานระหว่างนักเรียนกับโรงเรียน ให้ความรู้ เกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการ ควบคุมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	1	1.4
ประสานงานระหว่างนักเรียนกับโรงเรียน ให้ความรู้ เกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการ ควบคุมการดำเนิน งานให้เป็นไปตามนโยบาย ควบคุมคุณธรรมของนักเรียน ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	1	1.4
ประสานงานระหว่างนักเรียนกับโรงเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับ โครงการ ควบคุมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	3	4.1
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	2	2.7

ตาราง 33 (ต่อ)

หน้าที่รับผิดชอบในฐานะครูที่ปรึกษา	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ควบคุมการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามนโยบาย	6	8.1
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ควบคุมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	2	2.7
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ควบคุมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตาม นโยบาย ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	4	5.4
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ควบคุมการดำเนินงานให้ เป็นไปตามนโยบาย	4	5.4
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ควบคุมการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามนโยบายของโรงเรียน ควบคุมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	3	4.1
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ควบคุมการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามนโยบาย ควบคุมคุณธรรมจริยธรรม ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	2	2.7
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ ควบคุมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	6	8.1
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ให้ความรู้เกี่ยวกับ ประโยชน์ของโครงการ ควบคุมการดำเนินงานให้เป็น ไปตามนโยบาย	4	5.4

ตาราง 33 (ต่อ)

หน้าที่รับผิดชอบในฐานะครูที่ปรึกษา	จำนวนผู้ตอบ	คิดเป็นร้อยละ
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการ ควบคุม คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ช่วยแก้ปัญหาให้กับ นักเรียน	4	5.4
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ ควบคุมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	5	6.8
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับนักเรียน ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไป ตามนโยบายของโรงเรียน ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	2	2.7
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับนักเรียน ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไป ตามนโยบายของโรงเรียน ควบคุมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	5	6.8
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับนักเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	1	1.4
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับนักเรียน ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไป ตามนโยบายของโรงเรียน ควบคุมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	3	4.1

ตาราง 33 (ต่อ)

หน้าที่รับผิดชอบในฐานะครูที่ปรึกษา	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับนักเรียน ควบคุมการดำเนินงานให้ เป็นไปตามนโยบายของโรงเรียน	1	1.4
รวม	74	100.0

จากตาราง 33 แสดงหน้าที่รับผิดชอบในฐานะครูที่ปรึกษา แต่ละโรงเรียนครูที่ปรึกษามีหน้าที่
รับผิดชอบไม่เหมือนกัน ส่วนใหญ่แล้วมีหน้าที่คือ ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการ จำนวน 14
คน คิดเป็นร้อยละ 18.9

ตาราง 34 แหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการ

แหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
เงินส่วนตัวของนักเรียน	18	24.3
เงินกู้ยืมจากโครงการ (โรงเรียน) ที่กรมจัดสรรให้	5	6.8
ผู้ปกครอง	-	-
ผู้บริจาค	1	1.4
เงินกู้ยืมจากโรงเรียนและเงินจากผู้ปกครอง	8	10.8
เงินกู้ยืมจากโรงเรียน จากผู้ปกครอง และผู้บริจาค	5	6.8
เงินส่วนตัวและเงินจากผู้บริจาค	2	2.7
เงินส่วนตัวและเงินจากผู้ปกครอง	5	6.8
เงินส่วนตัว เงินจากผู้ปกครอง และเงินบริจาค	3	4.1
เงินส่วนตัวและเงินกู้ยืมจากโรงเรียน	23	31.1
เงินส่วนตัว เงินกู้ยืมจากโรงเรียน และเงินจากผู้ปกครอง	4	5.4
รวม	74	100.0

จากตาราง 34 แสดงแหล่งที่มาของเงินทุนที่นักเรียนนำมาทำกิจกรรม โดยมีแหล่งที่มาคือ เงินส่วนตัวของนักเรียนและเงินที่กู้ยืมจากโครงการ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 รองลงมาคือ เงินส่วนตัวของนักเรียน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 นอกจากนี้ยังมีแหล่งที่มาที่สำคัญอีกคือ

แหล่งสินค้าที่นักเรียนรับมา	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ผู้ปกครองจัดหาให้	1	1.4
ติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ	16	21.6
นักเรียนจัดทำขึ้นเอง	1	1.4
จัดหา-จัดซื้อจากแหล่งสินค้า และนักเรียนจัดทำขึ้นเอง	4	5.4
ติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ และนักเรียนจัดทำขึ้นเอง	8	10.8
ติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ จัดหา-จัดซื้อจากแหล่งสินค้า	10	13.5
ติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ จัดหา-จัดซื้อจากแหล่งสินค้า และนักเรียนจัดทำขึ้นเอง	8	10.8
ผู้ปกครองจัดหาให้ จัดหา-จัดซื้อจากแหล่งสินค้า และ นักเรียนจัดทำขึ้นเอง	2	2.7
ผู้ปกครองจัดหาให้ จัดหา-จัดซื้อจากแหล่งสินค้า	1	1.4
ครูที่ปรึกษาจัดหาให้ และนักเรียนจัดทำขึ้นเอง	11	14.9
ครูที่ปรึกษาจัดหาให้ และ จัดหา-จัดซื้อจากแหล่งสินค้า	4	5.4
ครูที่ปรึกษาจัดหาให้ ติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ และ นักเรียนจัดทำขึ้นเอง	2	2.7
ครูที่ปรึกษาจัดหาให้ ติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ จัดหา-จัดซื้อจากแหล่งสินค้า	1	1.4
ครูที่ปรึกษาจัดหาให้ ติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ จัดหา-จัดซื้อจากแหล่งสินค้า และนักเรียนจัดทำขึ้นเอง	2	2.7
ครูที่ปรึกษาจัดหาให้ ผู้ปกครองจัดหาให้ และ ติดต่อโดยตรง กับผู้ประกอบการ	3	4.1
รวม	74	100.0

จากตาราง 35 แสดงแหล่งสินค้าที่นักเรียนรับมา พบว่า แหล่งได้มาของสินค้าในโรงเรียน
ส่วนใหญ่คือ คิดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 รองลงมาคือ
ครูที่ปรึกษาจัดหาให้และนักเรียนจัดทำขึ้นเอง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9

ตาราง 36 ทำเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท

ทำเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
นอกโรงเรียน	3	4.1
หน้าโรงเรียน	2	2.7
ในโรงเรียน	69	93.2
รวม	74	100.0

จากตาราง 36 แสดงให้เห็นที่ที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท โดยโรงเรียนส่วนใหญ่จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 93.2 มีที่ตั้งอยู่ภายในโรงเรียน รองลงมาคือนอกโรงเรียน จำนวน 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 4.1 และหน้าโรงเรียนจำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.7

ตาราง 37 วิธีการที่นักเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการ

วิธีการที่นักเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน	5	6.8
ใช้วิธีการ "บอกต่อ"	4	5.4
ประกาศโฆษณาในวันที่โรงเรียนอนุญาต และออกร้านในวัน กิจกรรมของโรงเรียน	1	1.4
ใช้วิธีการ "บอกต่อ" ประกาศโฆษณาในวันที่โรงเรียน อนุญาต และออกร้านในวันกิจกรรมของโรงเรียน	6	8.1
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน ประกาศโฆษณาในวันที่ โรงเรียนอนุญาต	18	24.3
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน ประกาศโฆษณาในวันที่ โรงเรียนอนุญาต ออกร้านในวันกิจกรรมของโรงเรียน	3	4.1
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน ใช้วิธีการ "บอกต่อ"	8	10.8
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน ใช้วิธีการ "บอกต่อ" ประกาศโฆษณาในวันที่โรงเรียนอนุญาต	26	35.1
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน ใช้วิธีการ "บอกต่อ" ประกาศโฆษณาในวันที่โรงเรียนอนุญาต ออกร้าน ในวันกิจกรรมของโรงเรียน	3	4.1
รวม	74	100.0

จากตาราง 37 แสดงวิธีการที่นักเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการ โดย วิธีการที่นิยมที่สุดคือ ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน ใช้วิธีการ "บอกต่อ" และ ประกาศโฆษณาในวันที่โรงเรียนอนุญาตจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1

ตาราง 38 วิธีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา

วิธีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
รายงานด้วยวาจา	10	13.5
รายงานด้วยแบบฟอร์มรายงานผล	9	12.2
รายงานเฉพาะสถานะการเงินโดยการทำบัญชี	5	6.8
ไม่เคยรายงานผล	2	2.7
จัดประชุมหลังโครงการสิ้นสุด	3	4.1
รายงานด้วยแบบฟอร์มรายงานผล และรายงานเฉพาะ สถานะการเงินโดยการทำบัญชี	7	9.5
รายงานด้วยวาจา รายงานเฉพาะสถานะการเงิน โดยการทำบัญชี และ จัดการประชุมหลังโครงการสิ้นสุด	1	1.4
รายงานด้วยวาจา รายงานด้วยแบบฟอร์มรายงานผล	28	37.8
รายงานด้วยวาจา รายงานด้วยแบบฟอร์มรายงานผล และ จัดการประชุมหลังโครงการสิ้นสุด	5	6.8
รายงานด้วยวาจา รายงานด้วยแบบฟอร์มรายงานผล และ รายงานเฉพาะสถานะการเงินโดยการทำบัญชี	2	2.7
รวม	74	100.0

จากตาราง 38 แสดงวิธีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา โดย วิธีการที่นิยมที่สุดคือ รายงานด้วยวาจา และรายงานด้วยแบบฟอร์มรายงานผล จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 รองลงมาคือ รายงานด้วยวาจา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5

ตาราง 39 ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา

ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ทุกวัน	2	2.7
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	24	32.5
เดือนละ 1 ครั้ง	36	48.7
เมื่อสิ้นสุดโครงการ	11	15.0
ไม่มีการรายงานผล	1	1.4
รวม	74	100.0

จากตาราง 39 แสดงให้เห็นระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา โดยระยะเวลาที่มีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษามากที่สุดคือ เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมาคือ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5

ตาราง 40 บุคลากรที่มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีของนักเรียน

บุคลากรที่มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีของนักเรียน	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
คณะกรรมการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมาย	2	2.7
ครูที่ปรึกษาโครงการ	58	78.4
ครูที่ปรึกษาโครงการโดยได้รับคำแนะนำจากผู้มีความรู้ ด้านบัญชี	2	2.7
คณะกรรมการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมาย และ ครูที่ปรึกษาโครงการ	12	16.2
รวม	74	100.0

จากตาราง 40 แสดงบุคลากรที่มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีของนักเรียน ส่วนใหญ่คือ ครูที่ปรึกษาโครงการ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 78.4

ตาราง 41 ระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี

ระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น , ร้อยละ
ทุกวัน	23	31.1
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	23	31.1
เดือนละ 1 ครั้ง	23	31.1
เมื่อสิ้นสุดโครงการ	4	2.7
ไม่มีการรายงานผล	1	1.4
รวม	74	100.0

จากตาราง 41 แสดงระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี พบว่า มีการตรวจสอบบัญชีตามระยะเวลาคือ ตรวจสอบทุกวันโดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1, สัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1, เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1

ตาราง 42 ช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

ช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
พักกลางวัน	9	12.2
หลังเลิกเรียน	2	2.7
วันกิจกรรมโรงเรียน	4	5.4
หลังเลิกเรียนและวันกิจกรรมโรงเรียน	1	1.4
วันหยุดและวันกิจกรรมโรงเรียน	1	1.4
วันหยุดและหลังเลิกเรียน	4	5.4
พักกลางวัน และวันกิจกรรมโรงเรียน	1	1.4
พักกลางวันและหลังเลิกเรียน	30	40.5
พักกลางวัน หลังเลิกเรียน และวันกิจกรรมโรงเรียน	9	12.2
พักกลางวัน วันหยุด	3	4.1
พักกลางวัน วันหยุด หลังเลิกเรียน และวันกิจกรรม	1	1.4
ก่อนเข้าเรียน หลังเลิกเรียน และวันกิจกรรมโรงเรียน	1	1.4
ก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน และหลังเลิกเรียน	2	2.7
ก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน หลังเลิกเรียน และวันกิจกรรม	2	2.7
ก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน วันหยุด หลังเลิกเรียน	1	1.4
ก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน วันหยุด หลังเลิกเรียน และวันกิจกรรมของโรงเรียน	3	4.1
รวม	74	100.0

จากตาราง 42 แสดงช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ โดยเวลาโรงเรียนต่าง ๆ ใช้ในการจัดกิจกรรมมากที่สุดคือ พักกลางวันและหลังเลิกเรียน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาคือ พักกลางวัน หลังเลิกเรียน และ วันกิจกรรมของโรงเรียน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2

ตาราง 43 ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ

ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ประมาณ 1 ภาคเรียน	24	32.5
ประมาณ 2 ภาคเรียน	46	67.6
ตามแต่ความสมัครใจของนักเรียน	3	4.1
รวม	74	100.0

จากตาราง 43 แสดงให้เห็นถึงระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ซึ่งโรงเรียนส่วนมาก ประมาณร้อยละ 67.6 หรือ จำนวน 46 คน ใช้ระยะเวลาประมาณ 2 ภาคเรียน

ตาราง 44 วิธีการนิเทศติดตามผล

วิธีการนิเทศติดตามผล	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
จัดให้มีสัมนักบันทึกการประชุม สัมนักบันทึกการนิเทศติดตามผล	1	1.4
ตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงานและสังเกตพฤติกรรมการทำงาน	3	4.1
ตรวจสอบผลงานของนักเรียน ตรวจสอบบัญชี	2	2.7
สังเกตการประชุมของนักเรียน ตรวจสอบผลงาน	1	1.4
สังเกตการประชุม สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องและดูแลคุณธรรม	2	2.7
สังเกตการประชุม สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องและดูแลคุณธรรม ตรวจสอบผลงานของนักเรียน	1	1.4
สังเกตการประชุม ตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ ผลงาน	1	1.4
จัดทำแฟ้มรวบรวมโครงการ ติดต่อหน่วยงานที่นักเรียนฝึก	2	2.7
จัดทำแฟ้มรวบรวมโครงการ ตรวจสอบผลงาน	1	1.4
จัดทำแฟ้มรวบรวมโครงการ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องและ ดูแลคุณธรรม	2	2.7
จัดทำแฟ้มรวบรวมโครงการ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องและ ดูแลคุณธรรม ติดต่อหน่วยงานที่นักเรียนฝึก	1	1.4
จัดทำแฟ้มรวบรวมโครงการ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องและ ดูแลคุณธรรม ตรวจสอบผลงาน	1	1.4
จัดทำแฟ้มรวบรวมโครงการ สังเกตการประชุม ตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงาน สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ตรวจสอบผลงาน และ ติดต่อหน่วยงานที่นักเรียนฝึก	1	1.4
จัดให้มีสัมนักบันทึกการประชุม สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง	1	1.4

ตาราง 44 (ต่อ)

วิธีการนิเทศติดตามผล	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
จัดให้มีสมุคบันทึกการประชุม สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และ ตรวจสอบผลงาน	1	1.4
จัดให้มีสมุคบันทึกการประชุม ตรวจสอบการปฏิบัติงาน สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ตรวจสอบผลงาน	1	1.4
จัดให้มีสมุคบันทึกการประชุม ตรวจสอบการปฏิบัติงาน สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง การตรวจสอบผลงานและการ ติดต่อกับหน่วยงานที่นักเรียนฝึก	2	2.7
จัดให้มีสมุคบันทึกการประชุม สังเกตการประชุม และ ติดต่อกับหน่วยงานที่นักเรียนฝึก	1	1.4
จัดให้มีสมุคบันทึกการประชุม แฟ้มรวบรวมโครงการ การสังเกตการประชุม	1	1.4
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน และติดต่อกับหน่วยงานที่นักเรียนฝึก	2	2.7
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ตรวจสอบผลงาน	1	1.4
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง	2	2.7
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ตรวจสอบการปฏิบัติงาน	1	1.4
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ตรวจสอบการปฏิบัติงาน ติดต่อกับหน่วยงานที่นักเรียนฝึก	3	4.1
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน สังเกตการประชุม	2	2.7
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน สังเกตการประชุม และ ติดต่อกับ หน่วยงานที่นักเรียนฝึก	4	5.4

ตาราง 44 (ต่อ)

วิธีการนิเทศติดตามผล	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน สังเกตการประชุม และ ตรวจสอบผลงาน	3	4.1
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน สังเกตการประชุม และ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง	1	1.4
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ตรวจสอบการทำงาน สัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง สังเกตการประชุม และติดต่อหน่วยงาน ที่นักเรียนฝึก	2	2.7
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน เพิ่มรวบรวมโครงการ ตรวจสอบผลงาน	4	5.4
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน เพิ่มรวบรวมโครงการ และ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง	4	5.4
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน สมุดบันทึกการประชุม และ ตรวจสอบผลงาน	6	8.1
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน สมุดบันทึกการประชุม ตรวจสอบ ผลงาน และติดต่อกับหน่วยงานที่นักเรียนฝึก	5	6.8
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน สมุดบันทึกการประชุม ตรวจสอบ การปฏิบัติงาน และติดต่อกับหน่วยงานที่นักเรียนฝึก	4	5.4
จัดให้มีปฏิทินการทำงาน สมุดบันทึกการประชุม สัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง ตรวจสอบผลงาน และติดต่อกับหน่วยงาน ที่นักเรียนฝึก	3	4.1
รวม	74	100.0

จากตาราง 44 แสดงให้เห็นถึงวิธีการในการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ โดยวิธีการที่มีผู้ใช้มากที่สุดคือ จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล จัดให้มีสมุคบันทึกการประชุม สมุคบันทึกการนิเทศติดตามผล ตรวจสอบผลงานของนักเรียน ตรวจสอบการทําบัญชี รับ-จ่าย เงิน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1

ตาราง 45 วิธีการให้ขวัญกำลังใจแก่กลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่ประสบความสำเร็จ

วิธีการให้ขวัญและกำลังใจ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด	27	36.5
มอบวุฒิบัตร	8	10.8
มอบสิ่งของรางวัล	20	27.0
ยกย่องชมเชย	8	10.8
ไม่มี	6	8.2
ประกาศเกียรติคุณและมอบวุฒิบัตร	2	2.7
มอบสิ่งของรางวัลและการยกย่องชมเชย	3	4.1
รวม	74	100.0

จากตาราง 45 แสดงให้เห็นวิธีการให้ขวัญกำลังใจแก่กลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่ประสบความสำเร็จ โดยวิธีการที่นิยมทำที่สุดคือ ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด จำนวน 27 คน คิดเป็น ร้อยละ 36.5 รองลงมาคือ มอบสิ่งของรางวัล จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0

ตาราง 46 กิจกรรมที่โรงเรียนจัดเพื่อสนับสนุนโครงการ

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดเพื่อสนับสนุนโครงการ	จำนวน ผู้ตอบ	คิดเป็น ร้อยละ
จัดตลาดนัด	3	4.1
จัดวันอาชีพ	5	6.8
จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน	18	24.3
จัดวันอาชีพ จัดหาตลาดรองรับสินค้าและบริการ	1	1.4
จัดวันอาชีพ จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน	4	5.4
จัดวันอาชีพ จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน จัดหาตลาดรองรับสินค้าและบริการ	2	2.7
จัดตลาดนัด จัดวันอาชีพ จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าใน บริเวณโรงเรียน	1	1.4
จัดหาทุน จัดหาตลาดรองรับสินค้าและบริการ	6	8.1
จัดหาทุน จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน	14	18.9
จัดหาทุน จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน จัดหาตลาดรองรับสินค้าและบริการ	9	12.2
จัดหาทุน จัดวันอาชีพ จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าใน บริเวณโรงเรียน	11	14.9
รวม	74	100.0

จากตาราง 46 แสดงกิจกรรมที่โรงเรียนจัดเพื่อสนับสนุนโครงการ โดยกิจกรรมที่โรงเรียนจัดมากที่สุดคือ การจัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 รองลงมาคือ จัดหาทุน และจัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9

ตอนที่ 3 รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินโครงการในทัศนะของครูที่ปรึกษาโครงการ
เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในเมือง กับโรงเรียนที่อยู่นอกเมือง

ข้อมูลได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดย

มากที่สุด เทียบกับคะแนน 5

มาก เทียบกับคะแนน 4

ปานกลาง เทียบกับคะแนน 3

น้อย เทียบกับคะแนน 2

น้อยที่สุด เทียบกับคะแนน 1

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบอันดับโดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 ขึ้นไป หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติร้อยละ และค่า t-test นำเสนอในรูปตาราง

ตารางที่ 47 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบรายข้อของครูที่ปรึกษาโครงการฯ
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อปัญหาการจัดกิจกรรม
 ตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน"

ปัญหา	ในเมือง		นอกเมือง		ค่าเฉลี่ยรวม		ค่า t-test
	x	S.D.	x	S.D.	x	S.D.	
ขาดแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า	2.4	0.7	2.7	0.9	2.5	0.8	0.6
ครูที่ร่วมดำเนินงานไม่รับผิดชอบงาน	2.7	1.0	2.5	1.1	2.5	1.1	0.8
งบประมาณในการดำเนินการจัดประชุม							
สัมมนา คุยงาน ไม่เพียงพอ	2.7	1.0	2.7	1.1	2.7	1.1	0.2
แนวปฏิบัติงานไม่ชัดเจน	2.6	0.7	2.4	0.9	2.4	0.9	0.2
ขาดข้อมูลด้านความต้องการของตลาด							
เป้าหมาย	2.5	0.8	2.4	0.8	2.5	0.8	0.6
อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้							
ไม่เพียงพอ	2.6	0.8	2.5	0.9	2.5	0.9	0.5
สถานที่ไม่เหมาะสม	2.5	0.8	2.5	1.1	2.5	1.0	0.6
มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณในการให้							
นักเรียนกู้ยืม	3.0	1.1	2.7	1.0	2.8	1.0	0.9
ขาดบุคลากรที่มีความรู้ช่วยเสนอแนะ	3.0	1.0	2.8	0.9	2.8	1.0	0.8
ขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้นักเรียน							
ไม่รู้ข้อมูลของโครงการ	2.8	0.9	2.8	1.0	2.8	1.0	0.6
นักเรียนมีปัญหในการตัดสินใจ							
เลือกโครงการ	2.8	1.2	2.4	0.9	2.5	1.0	0.9

ตาราง 47 (ต่อ)

ปัญหา	ในเมือง		นอกเมือง		ค่าเฉลี่ยรวม		ค่า t-test
	x	S.D.	x	S.D.	x	S.D.	
ขาดนักเรียนอาสาสมัครเข้าร่วม							
โครงการ	2.8	0.8	2.2	0.9	2.4	1.1	0.5
บุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความรู้เกี่ยวกับ							
โครงการ	2.6	0.8	2.3	0.9	2.4	0.9	0.3
ที่ปรึกษาโครงการที่เป็นบุคคลภายนอก							
ไม่มีเวลา	3.0	1.1	2.2	1.0	2.5	1.0	0.4
ครูที่ปรึกษามีเวลาไม่พอ	2.8	0.8	2.3	1.0	2.5	1.0	0.3
ครูคนเดียวเป็นที่ปรึกษาหลายกลุ่ม-							
โครงการ ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง	2.9	0.8	2.4	1.1	2.5	1.1	0.3
นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ							
ในเรื่องการเขียนโครงการ	2.9	0.9	2.6	1.1	2.7	1.0	0.3
นักเรียนไม่เข้าใจขั้นตอนปฏิบัติงาน	2.8	0.9	2.4	0.9	2.5	0.9	0.8
นักเรียนมีเวลาไม่เพียงพอในการทำ							
กิจกรรม	3.1	1.2	2.6	1.0	2.8	1.1	0.2
นักเรียนขาดความสามัคคี	2.8	0.8	2.3	0.8	2.5	0.9	0.9
นักเรียนขาดความกระตือรือร้น							
ในการจัดกิจกรรม	2.9	1.0	2.2	0.9	2.5	1.0	0.6
จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม							
มีน้อยเกินไป	3.1	1.0	2.6	1.0	2.8	1.0	0.9
นักเรียนขาดประสบการณ์ในการ							
ทำงาน	2.8	1.0	2.7	0.8	2.7	0.8	0.2

ตาราง 47 (ต่อ)

ปัญหา	ในเมือง		นอกเมือง		ค่าเฉลี่ยรวม		ค่า t-test
	x	S.D.	x	S.D.	x	S.D.	
ขาดการดูแลด้านคุณธรรมของนักเรียน	2.5	0.9	2.6	0.9	2.6	0.9	0.4
ขาดความรู้ในด้านการบัญชี	2.6	0.7	2.7	0.9	2.6	0.8	0.3
ขาดความรู้ในด้านการเงิน	2.5	0.6	2.7	1.0	2.6	0.9	0.01*
ขาดความรู้ในด้านการตลาด	2.6	0.6	2.6	0.8	2.6	0.8	0.1
ขาดการรายงานผลเป็นประจำ							
สม่ำเสมอ	2.8	0.8	2.4	0.9	2.6	0.9	0.4
ขาดการวางแผนในการนิเทศติดตามผล	2.6	0.7	2.2	0.9	2.4	0.8	0.1
ระยะเวลาในการดำเนินงาน							
ไม่เพียงพอ	2.6	0.9	2.3	1.0	2.4	1.0	0.8
นักเรียนมีปัญหาในการทำงานเป็นกลุ่ม	2.4	0.9	2.4	1.2	2.4	1.1	1.0

* หมายถึง มีความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

** หมายถึง มีความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตาราง 47 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบรายข้อของครูที่ปรึกษาโครงการฯ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมือง ไม่พบปัญหาที่ถือว่าเป็นปัญหาร่วมกัน

สำหรับปัญหาที่อยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาสำหรับโรงเรียนในเมือง (ค่าเฉลี่ย 3.0 ขึ้นไป) ได้แก่

1. มีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณให้นักเรียนกู้ยืม (ค่าเฉลี่ย 3.0)
2. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ช่วยเสนอแนะ (ค่าเฉลี่ย 3.0)

3. ที่ปรึกษาที่เป็นบุคคลภายนอกไม่มีเวลา (ค่าเฉลี่ย 3.0)
4. นักเรียนมีเวลาไม่เพียงพอในการทำกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.1)
5. จำนวนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อย (ค่าเฉลี่ย 3.1)

ส่วนที่มีความเห็นแตกต่างกันได้แก่

ปัญหาขาดความรู้ในด้านการเงิน เมื่อเปรียบเทียบด้วย t-test พบว่าได้ค่า เท่ากับ 0.01 จึงสรุปได้ว่าโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันโดย โรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.5) โรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.7)

ชุดที่ 2 ข้อมูลของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

แบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการฯ

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมในโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตาราง 48 สถานภาพของนักเรียน

สถานภาพ	จำนวน (N=379)	คิดเป็น ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	232	61.2
- หญิง	147	38.8
2. ระดับชั้นที่ศึกษา		
- มัธยมศึกษาปีที่ 4	225	59.4
- มัธยมศึกษาปีที่ 5	110	26.0
- มัธยมศึกษาปีที่ 6	44	11.6
3. ประเภทของธุรกิจ		
- ธุรกิจขายตรง	42	11.1
- ร้านค้า	59	15.6
- ตัวแทนจำหน่าย	77	20.3
- ร้านอาหาร	121	31.9
- บริการ	80	21.1
4. จำนวนนักเรียนในกลุ่ม/บริษัท/โครงการ		
- 3-10 คน	202	53.3
- 11-20 คน	105	27.7
- 21-30 คน	33	8.7
- มากกว่า 30 คน	39	10.3

จากตาราง 48 แสดงสถานภาพของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เพศ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 379 คน แบ่งเป็น ชาย 232 คน คิดเป็นร้อยละ 61.2 หญิง 147 คิดเป็นร้อยละ 38.8
2. ระดับชั้นที่ศึกษา ระดับชั้นที่ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังเรียนอยู่มากที่สุดคือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4
3. ประเภทของธุรกิจ ประเภทของธุรกิจที่นิยมมากที่สุดคือ การขายอาหาร จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 รองลงมาคือ ธุรกิจบริการ 80 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1
4. จำนวนนักเรียนในกลุ่ม/บริษัท/โครงการ จำนวนที่มีนักเรียนรวมกลุ่มกันมากที่สุด คือ 3-10 คน จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ในทัศนะของนักเรียน

ตาราง 49 สาเหตุที่นักเรียนเลือกทำโครงการ

สาเหตุที่นักเรียนเลือกทำโครงการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
มีความสนใจที่จะฝึกงาน	29	8.0
ต้องการรายได้ระหว่างเรียน	33	9.0
คำชักชวนของเพื่อน	10	3.0
อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ	18	5.0
เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน	112	30.0
ต้องการรายได้ระหว่างเรียนและเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน	3	1.0
ต้องการรายได้ระหว่างเรียน อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำและเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน	14	4.0
มีความสนใจที่จะฝึกงาน และเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน	36	9.0
มีความสนใจที่จะฝึกงาน อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำและเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน	15	4.0
มีความสนใจที่จะฝึกงาน และเป็นคำชักชวนของเพื่อน	15	4.0
มีความสนใจที่จะฝึกงาน และต้องการรายได้ระหว่างเรียน	61	16.0
มีความสนใจที่จะฝึกงาน อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำและต้องการรายได้ระหว่างเรียน	12	3.0

ตาราง 49 (ต่อ)

สาเหตุที่นักเรียนเลือกทำโครงการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
มีความสนใจที่จะฝึกงาน ต้องการรายได้ ค่าชักชวนของ เพื่อน และอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ	21	6.0
รวม	379	100.0

จากตาราง 49 แสดงสาเหตุที่นักเรียนเลือกทำโครงการ พบว่าสาเหตุที่ทำให้นักเรียนเลือก
ทำโครงการมากที่สุดคือ การเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนมีจำนวนถึง 112 คน คิดเป็นร้อยละ
29.6

ตาราง 50 แสดงผู้เป็นที่ปรึกษาของกลุ่ม/โครงการ/บริษัท

ผู้เป็นที่ปรึกษาของกลุ่ม/โครงการ/บริษัท	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
ครูที่ปรึกษา	308	81.3
บุคคลที่นักเรียนพิจารณาเลือก	17	4.5
ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก	15	4.0
ครูและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก	38	10.0
ครูและบุคคลที่นักเรียนพิจารณาเลือก	1	0.3
รวม	379	100.0

ตาราง 50 แสดงผู้เป็นที่ปรึกษาของกลุ่ม/โครงการ/บริษัท พบว่าผู้เป็นที่ปรึกษาโครงการมากที่สุดคือ ครูที่ปรึกษา โดยมีผู้ตอบจำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 81.3

ตาราง 51 เงินทุนสนับสนุนโครงการ

แหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
เงินส่วนตัว	187	49.3
เงินกู้ยืมจากโครงการ (โรงเรียน) ที่กรมจัดสรรให้	6	1.6
ผู้ปกครอง	26	6.9
มีผู้สนับสนุนหรือบริจาค	11	2.9
ใช้เครดิตของอาจารย์ที่ปรึกษา	41	10.8
มีผู้สนับสนุนหรือบริจาคและใช้เครดิตของอาจารย์ที่ปรึกษา	4	1.1
ผู้ปกครอง และผู้สนับสนุนหรือบริจาค	3	0.8
เงินกู้ยืมจากโครงการ และเงินจากผู้สนับสนุน	7	1.8
เงินส่วนตัวและเงินจากผู้ปกครอง	64	16.9
เงินส่วนตัวและเงินกู้ยืมจากโครงการ	30	7.9
รวม	379	100.0

จากตาราง 51 แสดงแหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการ แหล่งเงินทุนที่นักเรียนใช้สูงสุดคือ
เงินส่วนตัว จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3

ตาราง 52 วิธีการแต่งตั้งครูที่ปรึกษา

วิธีการแต่งตั้งครูที่ปรึกษา	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
นักเรียนเลือกที่ปรึกษาโครงการแล้วโรงเรียนแต่งตั้ง	78	20.6
โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาแล้วให้นักเรียนเลือก	78	20.6
นักเรียนเขียนใบสมัครเข้าร่วมโครงการแล้วแต่งตั้ง ครูที่ปรึกษา	68	18.0
ครูสมัครเป็นที่ปรึกษาโครงการอาชีพอิสระเอง	155	40.9
รวม	379	100.0

จากตาราง 52 แสดงวิธีการที่ใช้ในการแต่งตั้งที่ปรึกษา วิธีการที่มีการใช้มากที่สุด คือ ครูสมัครเป็นที่ปรึกษาโครงการเอง โดยมีผู้ระบุ 155 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9

ตาราง 53 แหล่งข้อมูลเพื่อค้นคว้าประกอบการทำกิจกรรม

แหล่งข้อมูลเพื่อค้นคว้าประกอบกิจกรรม	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
ครูที่ปรึกษาโครงการ	189	49.9
ห้องสมุด	29	7.6
สถานประกอบการธุรกิจ	11	2.9
นักธุรกิจ	31	8.2
ไม่มีการศึกษาค้นคว้า	36	9.5
สถานประกอบการ และนักธุรกิจ	3	0.8
ห้องสมุด และสถานประกอบการ	14	3.7
ครูและสถานประกอบการธุรกิจ	53	14.0
ครูและห้องสมุด	7	1.8
ครู ห้องสมุด และสถานประกอบการ	6	1.6
รวม	379	100.0

จากตาราง 53 แสดงแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำโครงการ พบว่าแหล่งข้อมูลที่นักเรียนใช้มากที่สุดคือ ครูที่ปรึกษาโครงการ จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 49.9

ตาราง 54 ข้อพิจารณาในการเลือกสินค้าหรือบริการ

ข้อพิจารณาในการเลือกสินค้าหรือบริการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
สำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	45	11.9
สินค้าเป็นที่ดึงดูดใจ	123	32.5
ครูแนะนำ	55	14.5
ผู้ปกครองแนะนำ	26	6.9
เลือกตามความสะดวกของนักเรียน	40	10.6
ครูแนะนำและสะดวกแก่นักเรียน	27	7.1
สินค้าเป็นที่ดึงดูดใจ และสะดวกแก่นักเรียน	13	3.5
สินค้าเป็นที่ดึงดูดใจ และครูแนะนำ	2	0.5
สำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและครูแนะนำ	26	6.8
สำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และสินค้าเป็นที่ดึงดูดใจ	22	5.8
รวม	379	100.0

จากตาราง 54 แสดงข้อพิจารณาในการเลือกสินค้าหรือบริการ โดยหลักเกณฑ์ที่นักเรียนนำมาใช้มากที่สุดคือ เลือกสินค้าที่เป็นที่ดึงดูดใจ จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาคือ เป็นสินค้าที่ครูแนะนำ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5

ตาราง 55 วิธีการนำสินค้ามาขาย

วิธีการนำสินค้ามาขาย	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
ครูที่ปรึกษาจัดหาให้	140	37.0
ผู้ปกครองจัดหาให้	52	13.7
ติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ	60	15.8
จัดหา-จัดซื้อจากแหล่งสินค้า	29	7.6
ทำเอง	62	16.4
ผู้ปกครองจัดหาให้ และติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ	8	2.1
ครูที่ปรึกษาจัดหาให้ และจัดหา-จัดซื้อจากแหล่งสินค้า	25	6.8
ครูที่ปรึกษาจัดหาให้ และทำขึ้นเอง	3	0.8
รวม	379	100.0

จากตาราง 55 แสดงวิธีการนำสินค้ามาขาย วิธีการที่ใช้มากที่สุดคือ ครูที่ปรึกษาจัดหาให้
จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0

ตาราง 56 ท่าเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท

ท่าเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
นอกโรงเรียน	10	2.6
หน้าโรงเรียน	48	12.7
ในโรงเรียน	290	76.5
สถานประกอบการ	31	8.2
รวม	379	100.0

จากตาราง 56 แสดงให้เห็นที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท โดย นักเรียนส่วนใหญ่จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 76.5 มีที่ตั้งโครงการอยู่ภายในโรงเรียน

ตาราง 57 วิธีการที่นักเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการ

วิธีการที่นักเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน	132	34.8
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง	24	6.3
ประกาศโฆษณาในเวลาที่โรงเรียนอนุญาต	64	16.9
ใช้วิธีการ "บอกต่อ"	13	3.4
จัดแสดงสินค้า	27	7.1
ใช้วิธีการ "บอกต่อ" และจัดแสดงสินค้า	1	0.3
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน และจัดแสดงสินค้า	21	5.5
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง และใช้วิธีการ "บอกต่อ"	6	1.6
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง และจัดแสดงสินค้า	3	0.5
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน และจัดแสดงสินค้า	61	16.1
ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน ใช้วิธีการ "บอกต่อ" ประกาศโฆษณาในเวลาที่โรงเรียนอนุญาต	28	17.4
รวม	379	100.0

จากตาราง 57 แสดงให้เห็นถึงวิธีการที่นักเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการ วิธีการที่นักเรียนใช้มากที่สุดคือ ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8

ตาราง 58 ผลกำไรเฉลี่ยต่อคนเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ผลกำไรเฉลี่ยต่อคนเมื่อสิ้นสุดโครงการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
ต่ำกว่า 300 บาท	329	86.8
301-500 บาท	41	10.8
501-700 บาท	1	0.3
701-900 บาท	4	1.1
มากกว่า 901 บาท	4	1.1
รวม	379	100.0

จากตาราง 58 แสดงผลกำไรเฉลี่ยต่อคนเมื่อสิ้นสุดโครงการ ส่วนมากจะมีกำไร ต่ำกว่า 300 บาท จำนวน 329 คน คิดเป็นร้อยละ 86.8

ตาราง 59 วิธีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา

วิธีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
รายงานด้วยวาจา	45	11.9
รายงานด้วยแบบฟอร์มรายงานผล	229	60.4
รายงานเฉพาะสถานะการเงินโดยการทำบัญชี	46	12.1
ไม่เคยรายงานผล	15	3.9
รายงานด้วยวาจาและแบบฟอร์มรายงานผล	15	3.9
รายงานด้วยแบบฟอร์มรายงานผล และรายงานสถานะ การเงินโดยการทำบัญชี	29	7.7
รวม	379	100.0

จากตาราง 59 แสดงวิธีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา วิธีที่นักเรียนทำคือ รายงานด้วยแบบฟอร์มรายงานผล จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4

ตาราง 60 ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา

ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
ทุกวัน	71	18.7
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	110	29.0
เดือนละ 1 ครั้ง	114	30.1
เมื่อสิ้นสุดโครงการ	42	11.1
ไม่มีการรายงานผล	13	3.4
รายงานเมื่อมีปัญหา	29	7.7
รวม	379	100.0

จากตาราง 60 แสดงให้เห็นระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา พบว่า ระยะเวลาที่รายงานผลต่อครูที่ปรึกษามากที่สุดนั้น คือ เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1

ตาราง 61 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับข้อดีของโครงการ

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับข้อดีของโครงการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
มีรายได้พิเศษ	66	17.4
แบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง	5	1.4
ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ	5	1.4
เห็นแนวทางในการศึกษาต่อ	6	1.6
ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	7	1.9
ฝึกความรับผิดชอบ	2	0.6
ฝึกความมีระเบียบวินัย	8	2.1
ฝึกการทำงานร่วมกัน	1	0.3
เห็นแนวทางการศึกษาต่อ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และฝึกการทำงานร่วมกัน	5	1.4
ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ฝึกการทำงานร่วมกัน และฝึกการขาย	10	2.7
แบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	7	1.9
แบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ เห็นแนวทางในการศึกษาต่อ ใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ ฝึกการทำงานร่วมกัน	7	1.9
มีรายได้พิเศษ ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ ฝึกการทำงานร่วมกัน	5	1.4
มีรายได้พิเศษ ฝึกความรับผิดชอบ มีความสนุกสนานใน การทำงาน ฝึกการขาย	24	6.3

ตาราง 61 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับข้อดีของโครงการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
มีรายได้พิเศษ ฝึกความมีระเบียบวินัย ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	19	5.0
มีรายได้พิเศษ ฝึกความรับผิดชอบ มีความสนุกสนานในการทำงาน	12	3.1
มีรายได้พิเศษ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ฝึกความรับผิดชอบ เห็นแนวทางในการศึกษาต่อ	70	18.4
มีรายได้พิเศษ ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เห็นแนวทางในการศึกษาต่อ ฝึกการทำงานร่วมกัน	16	4.3
มีรายได้พิเศษ แบ่งเบาภาระผู้ปกครอง ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ เห็นแนวทางในการศึกษาต่อ	36	9.5
มีรายได้พิเศษ แบ่งเบาภาระผู้ปกครอง ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกความมีระเบียบวินัย	31	8.1
มีรายได้พิเศษ แบ่งเบาภาระผู้ปกครอง เห็นแนวทางในการศึกษาต่อ	7	1.9
มีรายได้พิเศษ แบ่งเบาภาระผู้ปกครอง มีประสบการณ์ใหม่ ๆ เห็นแนวทางในการศึกษาต่อ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ฝึกการทำงานร่วมกัน	20	5.3
มีรายได้พิเศษ แบ่งเบาภาระผู้ปกครอง ฝึกการทำงานร่วมกัน ฝึกเทคนิคการขาย	10	2.6
รวม	379	100.0

จากตาราง 61 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับข้อดีของโครงการ เป็นข้อมูลจากคำถาม
ปลายเปิด ข้อดีที่นักเรียนเห็นมากที่สุดคือ มีรายได้พิเศษ, ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์, ฝึกความ
รับผิดชอบ และ เห็นแนวทางในการศึกษาต่อ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4

ตาราง 62 ช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

ช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
ก่อนเข้าเรียน	11	2.9
พักกลางวัน	85	22.4
วันหยุด	21	5.5
หลังเลิกเรียน	88	23.2
ชั่วโมงกิจกรรมของโรงเรียน	31	8.2
วันงานโรงเรียน	16	4.3
หลังเลิกเรียนและวันกิจกรรมโรงเรียน	16	4.3
วันหยุดและวันกิจกรรมโรงเรียน	2	0.5
วันหยุดและหลังเลิกเรียน	33	8.7
พักกลางวันและหลังเลิกเรียน	2	0.5
พักกลางวัน ชั่วโมงกิจกรรมของโรงเรียน	31	8.2
พักกลางวัน วันหยุด และหลังเลิกเรียน	7	1.9
ก่อนเข้าเรียน และชั่วโมงกิจกรรมของโรงเรียน	2	0.5
ก่อนเข้าเรียน ชั่วโมงกิจกรรมของโรงเรียน และ วันกิจกรรมของโรงเรียน	1	0.3
ก่อนเข้าเรียนและหลังเลิกเรียน	7	1.8
ก่อนเข้าเรียน หลังเลิกเรียนและชั่วโมงกิจกรรม	16	4.3
ก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน และหลังเลิกเรียน	10	2.6
รวม	379	100.0

จากตาราง 62 แสดงช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ โดยช่วงเวลาที่ใช้ในการ
ดำเนินงานโครงการสูงสุดคือ หลังเลิกเรียน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 รองลงมาคือ พักกลางวัน
จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4

ตาราง 63 ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ

ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
ประมาณ 1 ภาคเรียน	267	70.5
ประมาณ 2 ภาคเรียน	75	19.8
ตามแต่ความสนใจของนักเรียน	37	9.8
รวม	379	100.0

จากตาราง 63 แสดงให้เห็นถึงระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ซึ่งนักเรียนส่วนมาก ประมาณร้อยละ 70.5 หรือ จำนวน 267 คน ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ภาคเรียน

ตาราง 64 วิธีการให้ขวัญกำลังใจแก่กลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่ประสบความสำเร็จ

วิธีการให้ขวัญและกำลังใจ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด	148	39.1
มอบดุษฎีบัตร	57	15.1
มอบสิ่งของรางวัล	83	21.9
ไม่มีการให้ขวัญและกำลังใจ	66	17.4
มอบดุษฎีบัตร และสิ่งของรางวัล	10	2.6
ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด และมอบสิ่งของ รางวัล	5	1.3
ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด และมอบดุษฎีบัตร	10	2.6
รวม	379	100.0

จากตาราง 64 แสดงวิธีการให้ขวัญกำลังใจแก่กลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่ประสบความสำเร็จ
วิธีที่นิยมทำที่สุดคือ ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1

ตาราง 65 กิจกรรมที่โรงเรียนจัดเพื่อสนับสนุนโครงการ

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดเพื่อสนับสนุนโครงการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
จัดหาทุน	44	11.6
จัดตลาดนัด	18	4.7
จัดวันอาชีพ	62	6.8
จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน	110	29.0
จัดหาตลาดรองรับสินค้าและบริการ	22	5.8
ไม่มีการจัดกิจกรรมใด ๆ	53	14.0
จัดวันอาชีพ จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน	10	2.6
จัดตลาดนัด และสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน	4	1.1
จัดตลาดนัด วันอาชีพ และสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณ โรงเรียน	14	3.7
จัดหาทุน จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน	5	1.3
จัดหาทุน จัดตลาดนัด	21	5.5
จัดหาทุน จัดตลาดนัด และตลาดรองรับสินค้าและบริการ	14	3.7
จัดหาทุน จัดตลาดนัด จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าใน บริเวณโรงเรียน	2	0.5
รวม	379	100.0

จากตาราง 65 แสดงกิจกรรมที่โรงเรียนจัดเพื่อสนับสนุนโครงการ กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ
การจัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0

ตอนที่ 3 รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินโครงการในทัศนะของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ
เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในเมือง กับโรงเรียนที่อยู่นอกเมือง

ข้อมูลได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดย

มากที่สุด เทียบกับคะแนน 5

มาก เทียบกับคะแนน 4

ปานกลาง เทียบกับคะแนน 3

น้อย เทียบกับคะแนน 2

น้อยที่สุด เทียบกับคะแนน 1

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบอันดับโดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 ขึ้นไป หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติร้อยละ และค่า t-test นำเสนอในรูปตาราง

ตาราง 66 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบรายข้อของนักเรียนที่เข้าร่วม

โครงการฯ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อปัญหาการจัด
กิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน"

ปัญหา	ในเมือง		นอกเมือง		ค่าเฉลี่ยรวม		ค่า t-test
	x	S.D.	x	S.D.	x	S.D.	
นักเรียนไม่เข้าใจขั้นตอน							
ในการปฏิบัติงาน	2.7	0.9	2.2	1.0	2.4	1.0	0.003**
ครูที่ปรึกษาไม่มีเวลาให้กับนักเรียน	2.2	0.9	2.1	1.1	2.2	1.0	0.001**
ที่ปรึกษาจากภายนอกไม่มีเวลาให้กับ							
นักเรียน	2.3	1.1	2.3	1.2	2.3	1.1	0.2
โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์							
ให้นักเรียนทราบ	2.8	0.8	2.3	1.1	2.4	1.0	0.001*
ครูคนเดียวเป็นที่ปรึกษานักเรียน							
หลายกลุ่ม/โครงการ ทำให้ดูแล							
ไม่ทั่วถึง	3.2	1.1	2.1	1.1	2.5	1.2	0.3
นักเรียนไม่มีเวลาในการทำกิจกรรม	3.5	1.4	2.2	1.1	2.6	1.4	0.0*
การทำกิจกรรมมีผลทางลบต่อการเรียน	2.6	1.1	2.3	1.3	2.4	1.2	0.2
ระยะเวลาในการดำเนินงานมากเกินไป	2.8	1.1	2.4	1.1	2.5	1.1	0.8
มีข้อจำกัดเรื่องเงินทุน	3.3	1.5	2.4	1.2	2.7	1.4	0.002**
ขาดความรู้เรื่องการเงิน	2.9	1.1	2.3	1.1	2.5	1.2	0.7
ขาดความรู้เรื่องการบัญชี	3.0	1.2	2.4	1.6	2.6	1.2	0.6
ขาดความรู้เรื่องการตลาด	3.0	0.8	2.6	1.1	2.8	1.1	0.0*

ตาราง 66 (ต่อ)

ปัญหา	ในเมือง		นอกเมือง		ค่าเฉลี่ยรวม		ค่า t-test
	x	S.D.	x	S.D.	x	S.D.	
ขาดแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า	3.3	1.3	2.4	1.2	2.7	1.4	0.2
เครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ	2.9	0.9	2.4	1.2	2.6	1.2	0.0**
เพื่อนร่วมงานไม่ให้ความร่วมมือ	3.0	1.1	2.5	1.2	2.6	1.3	0.3
นักเรียนขาดความกระตือรือร้น							
ในการทำกิจกรรม	2.8	1.0	2.4	1.1	2.6	1.1	0.04**
ขาดการประชุมปรึกษาหารือ	3.1	1.0	2.5	1.1	2.7	1.1	0.3
นักเรียนขาดประสบการณ์ในการทำงาน	2.9	1.1	2.4	1.2	2.6	1.2	0.8
จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม							
มีน้อยเกินไป	2.5	1.1	2.3	1.0	2.4	1.0	0.001**
ขาดการดูแลด้านคุณธรรมของนักเรียน	3.0	1.2	2.2	1.0	2.4	1.1	0.009**
ขาดการรายงานผลเป็นประจำสม่ำเสมอ	2.8	1.2	2.3	1.1	2.5	1.2	0.03*
ระยะเวลาในการดำเนินงานน้อยเกินไป	2.9	1.3	2.2	1.1	2.4	1.2	0.1

* มีความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

** มีความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตาราง 66 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบรายข้อของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมือง ไม่พบปัญหาที่โรงเรียนทั้งสองกลุ่มถือว่าเป็นปัญหาร่วมกัน

ปัญหาที่โรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหา (มีค่าเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป) คือ

1. ครูคนเดียวเป็นที่ปรึกษาหลายกลุ่ม/โครงการทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง (ค่าเฉลี่ย 3.2)
2. นักเรียนไม่มีเวลาในการทำกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.5)
3. มีข้อจำกัดในเรื่องทุน (ค่าเฉลี่ย 3.3)
4. ขาดความรู้ด้านบัญชี (ค่าเฉลี่ย 3.0)
5. ขาดความรู้ด้านการตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.0)
6. ขาดแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า (ค่าเฉลี่ย 3.3)
7. เพื่อนร่วมงานไม่ให้ความร่วมมือ (ค่าเฉลี่ย 3.0)
8. ขาดการประชุมปรึกษาหารือ (ค่าเฉลี่ย 3.1)
9. ขาดการดูแลคุณธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.0)

ส่วนที่มึความเห็นแตกต่างกันได้แก่

1. นักเรียนไม่เข้าใจขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เมื่อเปรียบเทียบด้วย t-test แล้วพบว่าได้เท่ากับ 0.003 จึงสรุปได้ว่าความเห็นของนักเรียนในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มนั้นแตกต่างกัน โดยโรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.7) และโรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.2)

2. ครูที่ปรึกษาไม่มีเวลาให้กับนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบด้วย t-test แล้วพบว่าได้เท่ากับ 0.001 จึงสรุปได้ว่าความเห็นของนักเรียนในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มนั้นแตกต่างกัน โดยโรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.7) และโรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.1)

3. ขาดการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบเมื่อเปรียบเทียบด้วย t-test แล้วพบว่าได้เท่ากับ 0.001 จึงสรุปได้ว่านักเรียนในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันโดย โรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.8) และ โรงเรียนนอกเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.3)

4. นักเรียนไม่มีเวลาในการทำกิจกรรม เมื่อเปรียบเทียบด้วย t-test แล้วพบว่าได้เท่ากับ 0.00 จึงสรุปได้ว่านักเรียนในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดย โรงเรียนในเมือง

ถือว่าเป็นปัญหาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.5) และโรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.2)

5. มีข้อจำกัดเรื่องเงินทุน เมื่อเปรียบเทียบกับ t-test แล้วได้เท่ากับ 0.002 จึงสรุปได้ว่านักเรียนในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยโรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย 3.3) และโรงเรียนนอกเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.7)

6. ขาดความรู้เรื่องการตลาด เมื่อเปรียบเทียบกับ t-test แล้วได้เท่ากับ 0.00 จึงสรุปได้ว่า นักเรียนในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดย โรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย 3.0) และโรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.6)

7. เครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ เมื่อเปรียบเทียบกับ t-test แล้ว ได้ค่าเท่ากับ 0.00 จึงสรุปได้ว่านักเรียนในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดย โรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.9) โรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.4)

8. นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม เมื่อเปรียบเทียบกับ t-test แล้วได้เท่ากับ 0.04 จึงสรุปได้ว่านักเรียนในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันโดย โรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.8) โรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.4)

9. จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีน้อยเกินไป เมื่อเปรียบเทียบกับ t-test ได้ค่าเท่ากับ 0.001 จึงสรุปได้ว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันโดย โรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.5) โรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.3)

10. ขาดการดูแลด้านคุณธรรมของนักเรียน เปรียบเทียบกับ t-test ได้เท่ากับ 0.009 จึงสรุปได้ว่านักเรียนในโรงเรียนทั้งสองมีความเห็นที่แตกต่างกันโดย โรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย 3.00) โรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.2)

11. ขาดการรายงานผลเป็นประจำสม่ำเสมอ เมื่อเปรียบเทียบกับ t -test ได้ค่าเท่ากับ 0.03 จึงสรุปได้ว่านักเรียนในโรงเรียนทั้งสองมีความเห็นแตกต่างกัน โดย โรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.8) โรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.3)

ชุดที่ 4 ข้อมูลของผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

แบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของโครงการ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินโครงการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" วิเคราะห์โดยใช้คำร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตาราง 67 สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน

สถานภาพ	จำนวน (N=124)	คิดเป็น ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	54	43.5
- หญิง	70	56.5
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 30 ปี	4	3.2
- 30-40 ปี	65	52.4
- 41-50 ปี	45	36.3
- 51-60 ปี	10	8.1
3. อาชีพ		
- รับราชการ	29	23.4
- รัฐวิสาหกิจ	47	37.9
- บริษัท	34	27.4
- ธุรกิจส่วนตัว-ค้าขาย	10	8.1
4. วุฒิการศึกษา		
- มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	1	0.8
- อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	51	41.1
- ปริญญาตรี	68	54.8
- สูงกว่าปริญญาตรี	4	3.2

ตาราง 67 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N=124)	คิดเป็น ร้อยละ
5. บุคคลภายในปกครองของท่านเข้าร่วมโครงการฯ หรือไม่		
- เข้าร่วม	109	87.9
- ไม่ทราบ	15	12.1
6. มีความพอใจให้นักเรียนในปกครองของท่านเข้าร่วมโครงการหรือไม่		
- พอใจ	65	52.4
- ไม่พอใจ	59	47.6
7. โครงการมีประโยชน์อย่างไร ต่อนักเรียนในปกครอง		
- เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ	52	41.9
- ฝึกนิสัยการทำงานร่วมกับผู้อื่น	21	16.9
- ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	25	20.2
- สามารถนำความรู้ที่เรียนมาใช้อย่างจริงจัง	25	20.2
- ไม่มีประโยชน์	1	0.8

จากตาราง 67 แสดงสถานะของผู้ปกครองนักเรียน สามารถสรุปได้คือ

1. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 124 คน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย 54 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 หญิง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5
2. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4

3. อาชีพ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 124 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพทำงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9

4. วุฒิกการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีวุฒิกศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8

5. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ทราบข่าวบุตร-หลานในปกครองเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 87.9

6. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความพอใจให้นักเรียนในปกครองเข้าร่วมโครงการ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4

7. ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการ ต่อนักเรียนในปกครอง ส่วนใหญ่เห็นว่ามีประโยชน์ คือ เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

ตาราง 68 ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนช่วยเหลือโครงการหรือไม่

ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนช่วยเหลือโครงการหรือไม่	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
มีส่วนช่วยเหลือ	58	46.8
ไม่มีส่วนช่วยเหลือ	66	53.2
รวม	124	100.0

จากตาราง 68 แสดงให้เห็นการมีส่วนช่วยเหลือของผู้ปกครอง พบว่า จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 มีส่วนช่วยเหลือโครงการ และ 66 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 ไม่มีส่วนช่วยเหลือโครงการ

ตาราง 69 ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือในด้านใด

ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือในด้านใด	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
สนับสนุนเงินทุนดำเนินการ	29	23.4
จัดหาสินค้าให้กับนักเรียน	8	6.5
สนับสนุนด้านเงินทุน และเป็นที่ปรึกษาโครงการ	21	16.9
ไม่มีส่วนช่วยเหลือ	66	53.2
รวม	124	100.0

จากตาราง 69 แสดงความช่วยเหลือที่ผู้ปกครองให้กับโครงการ พบว่าส่วนที่ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือมากที่สุด คือ สนับสนุนเงินทุนดำเนินการ 29 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4

ตาราง 70 สาเหตุที่ผู้ปกครองมิได้มีส่วนช่วยเหลือโครงการ

สาเหตุที่ผู้ปกครองมิได้มีส่วนช่วยเหลือโครงการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
ไม่ทราบว่ามีโครงการนี้อยู่	11	8.9
ไม่เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมตามโครงการ	39	31.5
โรงเรียนมิได้ขอความช่วยเหลือ	9	7.3
ไม่ทราบว่ามีโครงการนี้ และไม่เห็นด้วยกับโครงการ	7	5.6
มีส่วนช่วยเหลือในการดำเนินการ	58	46.8
รวม	124	100.0

จากตาราง 70 เป็นตารางที่ต่อเนื่องมาจากตารางที่ 70 โดยแสดงสาเหตุที่ผู้ปกครองมิได้มีส่วนช่วยเหลือโครงการ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ไม่เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมตามโครงการ

ตาราง 71 นักเรียนในปกครองได้รับประโยชน์ใดจากโครงการ

นักเรียนในปกครองได้รับประโยชน์ใดจากโครงการ	จำนวน คน	คิดเป็น, ร้อยละ
มีแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในธุรกิจ	8	6.5
ช่วยเหลือกิจการได้ดีขึ้น	16	12.9
ฝึกนิสัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	62	50.0
มีแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในธุรกิจและฝึกนิสัยการทำงาน	2	1.6
ไม่ได้ประโยชน์	36	29.0
รวม	124	100.0

จากตาราง 71 แสดงความเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการ โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 เห็นว่าโครงการมีประโยชน์คือ ฝึกนิสัยการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ตาราง 72 โครงการพัฒนานิสัยของนักเรียนในปกครองอย่างไร

โครงการมีส่วนพัฒนานิสัยของนักเรียนในปกครอง	จำนวน คน	คิดเป็น , ร้อยละ
ประหยัด	7	5.6
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	8	6.4
มีระเบียบวินัย	9	7.2
ขยันหมั่นเพียร	5	4.0
ความรับผิดชอบ	5	4.0
ช่วยเหลือตนเอง	4	3.2
ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	9	7.3
อยู่ร่วมกับผู้อื่น และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	15	12.0
ขยันหมั่นเพียร อยู่ร่วมกับผู้อื่น ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4	3.2
ขยันหมั่นเพียร อยู่ร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบ	7	5.6
มีระเบียบวินัย ขยันหมั่นเพียร ช่วยเหลือตนเอง	5	4.0
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขยันหมั่นเพียร อยู่ร่วมกับผู้อื่น มีความ รับผิดชอบ	11	8.8
ประหยัด อยู่ร่วมกับผู้อื่น ช่วยเหลือตนเอง ใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์	10	8.0
ประหยัด ขยันหมั่นเพียร ช่วยเหลือตนเอง	6	4.8
ประหยัด มีระเบียบวินัย ขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบ	6	4.8
ประหยัด เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4	3.2
ประหยัด เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีระเบียบวินัย ขยันหมั่นเพียร	4	3.2
รวม	124	100.0

จากตาราง 72 แสดงประโยชน์ที่ผู้ปกครองคาดว่าจะได้รับจากการที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ โดย นิสัยที่ผู้ปกครองคาดว่าจะได้รับมากที่สุดคือ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 รองลงมาคือ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขยันหมั่นเพียร ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

ตาราง 73 แหล่งเงินทุนในการดำเนินการ

แหล่งเงินทุนในการดำเนินการ	จำนวน คน	คิดเป็น ร้อยละ
เงินส่วนตัวของนักเรียน	20	16.1
เงินกู้ยืมจากโครงการ (โรงเรียน)	21	16.9
ผู้ปกครองสนับสนุน	32	25.8
ไม่ทราบ	17	13.7
เงินกู้ยืมจากโครงการ (โรงเรียน) และผู้ปกครอง	1	0.8
เงินส่วนตัวและเงินจากผู้ปกครอง	26	21.0
เงินส่วนตัว และเงินกู้ยืมจากโครงการ (โรงเรียน)	5	4.0
เงินส่วนตัว เงินกู้ยืมจากโครงการ (โรงเรียน) และเงินจากผู้ปกครอง	2	1.6
รวม	124	100.0

จากตาราง 73 แสดงแหล่งเงินทุนในการดำเนินการ พบว่าการดำเนินกิจกรรมตามโครงการนั้น ผู้ปกครองส่วนมากให้การสนับสนุนด้านเงินทุนแก่นักเรียน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8

ตอนที่ 3 รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินโครงการในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วม
โครงการเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในเมือง กับโรงเรียนที่อยู่นอกเมือง

ข้อมูลได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดย

มากที่สุด เทียบกับคะแนน 5

มาก เทียบกับคะแนน 4

ปานกลาง เทียบกับคะแนน 3

น้อย เทียบกับคะแนน 2

น้อยที่สุด เทียบกับคะแนน 1

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบอันดับโดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 ขึ้นไป หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติร้อยละ และค่า t-test นำเสนอในรูปตาราง

ตาราง 74 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบรายข้อของผู้ปกครองนักเรียน
ที่เข้าร่วมโครงการฯ ที่มีต่อปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมี
รายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน"

ปัญหา	ในเมือง		นอกเมือง		ค่าเฉลี่ยรวม		ค่า t-test
	x	S.D.	x	S.D.	x	S.D.	
ทำให้นักเรียนเสียเวลาเรียน	3.0	0.3	3.0	1.0	3.0	0.9	0.00**
มีผลทางลบต่อผลการเรียน	2.9	0.5	3.0	1.0	3.0	1.0	0.00**
นักเรียนมีข้อจำกัดในเรื่องเงิน	2.8	0.8	2.9	1.0	3.0	1.0	0.03*
มีปัญหาในการตัดสินใจเลือกโครงการ	3.2	1.3	3.0	1.1	3.0	1.2	0.4
โรงเรียนรบกวนผู้ปกครอง	3.5	1.3	3.0	1.1	3.1	1.2	0.4
เมื่อนักเรียนขายสินค้าไม่ได้							
ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบช่วยเหลือ	3.2	1.3	3.0	1.0	3.0	1.1	0.2
ผลกำไรที่ได้รับไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป	3.6	1.1	3.2	1.0	3.3	1.0	0.6
นักเรียนขาดความรู้ในการดำเนิน							
กิจกรรม	3.0	1.0	3.0	1.0	3.0	1.0	0.6
นักเรียนยังขาดทักษะทำให้การ							
ดำเนินกิจกรรมไม่ดีพอ	3.3	1.0	2.8	1.0	3.0	1.0	0.4
นักเรียนขาดทุนจากการดำเนินกิจกรรม	3.2	0.8	3.1	0.8	3.2	0.8	1.0

* หมายถึง มีความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

** หมายถึง มีความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตาราง 74 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบรายข้อของ
ผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
มหานครที่มีต่อปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

ของนักเรียน"โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมือง โดยใช้ t-test Pooled Variance Estimate พบว่าส่วนที่มีความเห็นเหมือนกัน ได้แก่

1. ทำให้นักเรียนเสียเวลาเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับค่า t-test ได้เท่ากับ 0.00 หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนทั้งสองมีความเห็นเหมือนกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01
2. มีผลทางลบต่อผลการเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับค่า t-test ได้เท่ากับ 0.00 หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนทั้งสองมีความเห็นเหมือนกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01
3. นักเรียนมีข้อจำกัดในเรื่องเงิน เมื่อเปรียบเทียบกับค่า t-test ได้เท่ากับ 0.03 หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนทั้งสองมีความเห็นเหมือนกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในสังกัดของกรมสามัญศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาในหัวข้อต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการฯ
2. ปัญหาของการจัดกิจกรรมตามโครงการโดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเมืองกับโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเมือง
3. สำนวนทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อโครงการ เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเมืองกับโรงเรียนนอกเมือง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม
 - โรงเรียนในเมือง 3 กลุ่ม 45 โรงเรียน
 - โรงเรียนนอกเมือง 6 กลุ่ม 75 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่โรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 25 โรงเรียน โดยสุ่มตัวอย่างจากโรงเรียน 9 กลุ่ม ดังนี้
 - โรงเรียนในเมือง 3 กลุ่ม เลือกมา 9 โรงเรียน
 - โรงเรียนนอกเมือง 6 กลุ่ม เลือกมา 16 โรงเรียน

โดยผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปรึกษาโครงการ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และ ผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check List)
- ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check List) และ แบบปลายเปิด (Open Ended)
- ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

- วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปรึกษาโครงการ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยการแจกแจงความถี่ และนำเสนอในรูปตาราง
- วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการฯ โดยการแจกแจงความถี่และนำเสนอในรูปตาราง
- วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการฯ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเมือง กับโรงเรียนนอกเมือง โดยใช้ค่า t-test และนำเสนอในรูปตาราง
- วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครอง โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเมืองและนอกเมือง แล้วนำเสนอในรูปตาราง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้บริหาร ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 45 คน เป็นชาย 30 คน หญิง 15 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารระหว่าง 6-10 ปี ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับโครงการ

1.2 ครูที่ปรึกษาโครงการ ครูที่ปรึกษาโครงการที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 74 คน เป็นชาย 27 คน หญิง 47 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี เคยเป็น

ที่ปรึกษาโครงการมาแล้วระหว่าง 2-3 ปี ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับโครงการ

1.3 นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 379 คน เป็น ชาย 232 คน หญิง 147 คน ส่วนใหญ่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ธุรกิจที่จัดขึ้นส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายอาหาร โดยมีการรวมกลุ่มตั้งแต่ 3-10 คน

1.4 ผู้ปกครองนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 124 คน เป็นชาย 54 คน หญิง 70 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี อาชีพทางานรัฐวิสาหกิจ วุฒิกการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความพอใจในการให้บุตร-หลานในปกครองเข้าร่วมโครงการและเห็นว่ามีประโยชน์คือ เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

2. สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการฯ ข้อมูลในส่วนนี้ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามของ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ แบ่งออกเป็น

2.1 สภาพทั่วไป

- จำนวนครู จำนวนครูที่ปรึกษาโครงการต่อ 1 โรงเรียนมีระหว่าง 10-20 คน
- สัดส่วนครูที่ปรึกษาต่อนักเรียนประมาณ 1:10
- จำนวนกลุ่ม/บริษัท/โครงการ ระหว่าง 10-20 โครงการ
- จำนวนกลุ่มที่รับผิดชอบต่อครู 1 คน คือ 1 กลุ่ม

2.2 การเตรียมการ

- หลักการที่โรงเรียนส่วนใหญ่ยึดเป็นแนวนโยบาย คือ นโยบายของกรมสามัญศึกษา
- บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายของโรงเรียนได้แก่ ผู้บริหารสถาน

ศึกษา ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายแนะแนว

- ข้อพิจารณาในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน คือ การพิจารณาตามความเหมาะสม ความสมัครใจ และเป็นผู้มีความรู้ในธุรกิจนั้น ๆ

- วิธีการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการจัดนิทรรศการและประชุมชี้แจง

- หมวดวิชาที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ คือ หมวดแนะแนว
- หลักในการเขียนโครงการของนักเรียนคือ ให้นักเรียนเป็นผู้เขียนโครงการเอง

2.3 การดำเนินการ

- หลักเกณฑ์ในการรับสมัครนักเรียนเข้าร่วมโครงการคือ เป็นนักเรียนที่มีความสนใจร่วมกัน

- หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษา นั้นคำตอบของครูที่ปรึกษาโครงการคือโรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาแล้วให้นักเรียนเลือก และนักเรียนตอบว่าครูที่ปรึกษาเป็นผู้สมัครเอง

- ผู้มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการในโรงเรียนส่วนใหญ่ได้แก่ ครู

- หน้าที่รับผิดชอบของครูที่ปรึกษาคือ การให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการ

- กิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงรายละเอียดในการดำเนินงานตามโครงการ คือ การชี้แจงรายละเอียดตามขั้นตอนการดำเนินงาน การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ และการจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์

- แหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการได้แก่ เงินส่วนตัวของนักเรียนและเงินที่กู้ยืมจากโครงการ

- ทำเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท ส่วนมากจะตั้งอยู่ภายในสถานศึกษา

- แหล่งสินค้าที่นักเรียนนำมาคือ การติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ

- วิธีการที่นักเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการคือ การปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน, ใช้วิธีการ "บอกต่อ", และการประกาศโฆษณาในเวลาที่โรงเรียนอนุญาต

- สาเหตุที่นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามโครงการนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ตอบว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน คือ มีคะแนนเก็บจากการทำกิจกรรม

- แหล่งข้อมูลที่นักเรียนค้นคว้าเพื่อประกอบการทำกิจกรรมนั้น นักเรียนสามารถศึกษาได้จากครูที่ปรึกษาโครงการ

- ข้อพิจารณาในการเลือกสินค้ามาขายของนักเรียนคือ สินค้าเป็นที่ดึงดูดใจ

- วิธีการนำสินค้ามาขายโดยมากแล้วจะนำเข้ามาโดยผ่านครูที่ปรึกษาเป็นผู้จัดหาให้

- ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีส่วนช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมตามโครงการ โดยมีสาเหตุมาจากการไม่เห็นด้วยในการจัดกิจกรรมตามโครงการ และมีผู้ปกครองอีกส่วนหนึ่งให้ความเห็นว่าไม่ทราบว่ามี การจัดโครงการนี้

- ผู้ปกครองที่มีส่วนช่วยเหลือโครงการส่วนใหญ่จะมีส่วนช่วยเหลือในด้านการเงิน

- ความเห็นเกี่ยวกับข้อดีของโครงการนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการมีประโยชน์คือ

ฝึกนั้สยการทํางานร่ว่กับผู้อื่น และการใช้เวลาร่ว่ให้เป็นประโยชน์

2.4 การนั้เทศตืตตามผล และการสร้างขวัญและกําลังใจ

- วั้ธีการรายงานผลต่อครูที่ปรึษาคือ การรายงานด้วยวาจา และรายงานด้วยแบบฟอร์มรายงานผล
- ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึษา มีคําคตอบแตกต่างกันคือ ผู้บริหารโรงเรียนตอบว่า สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครูที่ปรึษาโครงการและนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการตอบว่า เดือนละ 1 ครั้ง
- ระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี มีคําคตอบแตกต่างกันคือ ผู้บริหารตอบว่า ทำเมื่อสิ้นสุดโครงการ ครูที่ปรึษาโครงการและนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการตอบว่า ทุกวัน เดือนละ 1 ครั้ง และ สัปดาห์ละ 1 ครั้งเป็นจํานวนเท่ากัน
- บุคคลากรที่มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีของนักเรียนคือ ครูที่ปรึษาโครงการ
- ช่วงเวลาที่ใช้ในการดําเนินโครงการ โดยมากคือ พักกลางวันและหลังเลิกเรียน
- ระยะเวลาในการดําเนินโครงการ ผู้บริหารโรงเรียน และนักเรียนตอบตรงกันว่า ประมาณ 1 ภาคเรียน ส่วนครูตอบว่า ประมาณ 2 ภาคเรียน บางโรงเรียนมีการจํัดตามความสําคัญของนักเรียน
- วั้ธีการในการนั้เทศตืตตามผลที่นิยมทำคือ จํัดให้มีปฏิทินการปฏิบัติงาน ปฏิทินการนั้เทศตืตตามผล, สังเกตการประชุมของนักเรียนดื่บนั้ทักข้อตกลงและการปฏิบัติ, จํัดทำแฟ้มรวบรวมโครงการที่ได้รับอนุมัติ, ตรวจสอบผลงานของนักเรียนและตรวจสอบการทำบัญชีรับ-จ่ายเงิน
- วั้ธีการตืตตามผลการดําเนินงาน มีวั้ธีการคือ นักเรียนรายงานครูที่ปรึษาโครงการ ครูที่ปรึษารายงานคณะทํางาน ผู้บริหารนั้เทศตืตตาม
- กิจกรรมที่โรงเรียนส่วนมากจํัดขึ้นเพื่อสนับสนุนโครงการได้แก่ การจัดหาสถานที่จําหน่ายสินค้าภายในบริเวณโรงเรียน
- วั้ธีการให้ขวัญและกําลังใจแก่กลุ่ม/โครงการ/บริษัท คือ การมอบวุฒิบัตรและการประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด
- ผลกําลังใจเล็ยต่อคนเมื่อสิ้นสุดโครงการนักเรียนส่วนมากตอบว่า ตํากว่า 300 บาท
- ข้อดีของโครงการในทัศนคติของนักเรียนคือ ทำให้มีรายได้อัพิเศษ ใช้เวลาร่ว่ให้เป็นประโยชน์ ฝึกความรับผิดชอบ และเป็นแนวทางในการศึกษาต่อ

5. ปัญหาในการจัดกิจกรรมตามโครงการ

ตาราง 75 ปัญหาของโรงเรียนในเมืองและนอกเมือง

โรงเรียนในเมือง	โรงเรียนนอกเมือง
1. ครูที่ปรึกษามีเวลาไม่เพียงพอ 2. ครูคนเดียวเป็นที่ปรึกษาหลายกลุ่ม/โครงการ ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง 3. นักเรียนไม่เข้าใจขั้นตอนปฏิบัติงาน 4. นักเรียนมีเวลาไม่เพียงพอในการทำกิจกรรม 5. นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม 6. มีข้อจำกัดเรื่องเงินกู้ยืม และ เงินทุน 7. ขาดบุคลากรมีความรู้ช่วยเสนอแนะ 8. ที่ปรึกษาที่เป็นบุคคลภายนอกไม่มีเวลา 9. จำนวนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อย 10. ขาดความรู้ด้านการบัญชี ตลาด และแหล่งข้อมูล 11. เพื่อนร่วมงานไม่ให้ความร่วมมือ 12. ขาดการประชุมปรึกษาหารือ 13. ขาดการดูแลคุณธรรม	1. งบประมาณในการจัดประชุมสัมมนา งบประมาณไม่เพียงพอ 2. แนวปฏิบัติงานไม่ชัดเจน 3. ขาดความรู้ด้านความต้องการของตลาดเป้าหมาย 4. อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ 5. ขาดความรู้ด้านบัญชี ตลาด 6. ขาดการรายงานผลเป็นประจำสม่ำเสมอ 7. ขาดการวางแผนในการนิเทศติดตามผล 8. จำนวนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อยเกินไป

5.1 ปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันได้แก่

5.1.1 แนวปฏิบัติงานไม่ชัดเจน โรงเรียนในเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย ส่วนโรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

5.1.2 ขาดข้อมูลด้านความต้องการของตลาดเป้าหมาย โรงเรียนในเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย ในขณะที่โรงเรียนนอกเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างมาก

5.2 ปัญหาครูที่ปรึกษาโครงการในโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นแตกต่างกันคือ ขาดความรู้ในด้านการเงิน โดยโรงเรียนในเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย ส่วนโรงเรียนนอกเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

5.3 ปัญหาที่นักเรียนในโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นแตกต่างกันคือ

5.3.1 นักเรียนไม่เข้าในขั้นตอนในการปฏิบัติงาน โรงเรียนในเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนโรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

5.3.2 ครูที่ปรึกษาไม่มีเวลาให้กับนักเรียน โรงเรียนในเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนโรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

5.3.3 โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ นักเรียนโรงเรียนในเมืองเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนนอกเมืองมีความเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

5.3.4 นักเรียนไม่มีเวลาในการทำกิจกรรม นักเรียนโรงเรียนในเมืองเป็นปัญหาในระดับมาก ส่วนนักเรียนนอกเมืองมีความเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

5.3.5 มีข้อจำกัดในเรื่องเงินทุน นักเรียนโรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ในขณะที่นักเรียนโรงเรียนนอกเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

5.3.6 ขาดความรู้ในเรื่องการตลาด นักเรียนโรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ส่วนนักเรียนโรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

5.3.7 เครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ นักเรียนโรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนโรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

5.3.8 นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม นักเรียนโรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนโรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

5.3.9 จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีน้อยเกินไป นักเรียนโรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนโรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

5.3.10 ขาดการดูแลคุณธรรมของนักเรียน นักเรียนโรงเรียนในเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ในขณะที่นักเรียนโรงเรียนนอกเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

5.3.11 ขาดการรายงานผลเป็นประจำสม่ำเสมอ นักเรียนโรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนโรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

6. ทักษะของผู้ปกครองนักเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมตามโครงการ และเห็นว่าปัญหาของโครงการคือ

- 6.1 ทำให้นักเรียนเสียเวลาเรียน
- 6.2 มีผลทางลบต่อผลการเรียน
- 6.3 นักเรียนมีข้อจำกัดในเรื่องเงิน
- 6.4 นักเรียนมีปัญหาในการตัดสินใจเลือกโครงการ
- 6.5 โรงเรียนรบกวนผู้ปกครอง
- 6.6 เมื่อนักเรียนขายสินค้าไม่ได้ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบช่วยเหลือ
- 6.7 ผลกำไรที่ได้รับไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป
- 6.8 นักเรียนขาดความรู้ในการดำเนินกิจกรรม
- 6.9 นักเรียนขาดวุฒิภาวะทำให้การดำเนินกิจกรรมไม่ดีพอ
- 6.10 นักเรียนขาดทุนจากการดำเนินกิจกรรม

โดยมีปัญหที่ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนนอกเมืองกับโรงเรียนในเมืองมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัญหาการขาดวุฒิภาวะของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนในเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ในขณะที่โรงเรียนนอกเมืองเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ามีข้อสำคัญควรนำมาอภิปรายตามขั้นตอนของการดำเนินโครงการฯ ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของการจัดกิจกรรม

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ผู้บริหาร ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 45 คน เป็นชาย 30 คน หญิง 15 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารระหว่าง 6-10 ปี ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโครงการ จากสถานภาพดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมในการทำกิจกรรมอย่างยิ่ง เพราะอายุของผู้บริหารอยู่ในวัยที่กำลังทำงาน มีความรู้สูง และเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโครงการ

- ครูที่ปรึกษาโครงการ ครูที่ปรึกษาโครงการที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 74 คน เป็นชาย 27 คน หญิง 47 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี เคยเป็นที่ปรึกษาโครงการมาแล้วระหว่าง 2-3 ปี ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโครงการ ซึ่งเป็นสภาพที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมเช่นกัน เนื่องจากครูส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในเกณฑ์ที่มีประสบการณ์การทำงาน มีการศึกษาที่สูงพอสมควร และเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโครงการ

- นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 379 คน เป็นชาย 232 คน หญิง 147 คน ส่วนใหญ่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ธุรกิจที่จัดขึ้นส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายอาหาร โดยมีการรวมกลุ่มตั้งแต่ 3-10 คน นักเรียนอยู่ในระดับชั้นที่การทำกิจกรรมไม่ส่งผลต่อการเรียนมากนัก จำนวนคนในกลุ่มมีความเหมาะสม และกิจกรรมที่จัดเป็นกิจกรรมที่ง่ายต่อการจัดและการดูแล

- ผู้ปกครองนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 124 คน เป็นชาย 54 คน หญิง 70 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี อาชีพทางานรัฐวิสาหกิจ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ไม่พอใจในการให้บุตร-หลานในปกครองเข้าร่วมโครงการเนื่องจากปัญหาหลายข้อดังจะ

กล่าวต่อไปและเห็นว่ามีประโยชน์คือ เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโครงการ

จากสภาพทั่วไปข้างต้นจะเห็นได้ว่าสภาพเหล่านี้เป็นสภาพที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี และน่าจะสามารถดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมายของโครงการได้เป็นอย่างดี เพราะสัดส่วนของครูที่ปรึกษาต่อนักเรียนประมาณ 1:10 คน เป็นจำนวนที่เหมาะสมที่จะทำให้ครูสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง จำนวนกลุ่มที่รับผิดชอบ ต่อ ครู 1 คน คือ 1 กลุ่ม เป็นจำนวนที่เหมาะสมที่จะทำให้ครูสามารถดูแลการทำกิจกรรมของนักเรียนได้ดี ผลข้อนี้ขัดแย้งกับปัญหาของการดำเนินกิจกรรมที่สำรวจจากนักเรียนว่า ครูที่ปรึกษาคนเดียวเป็นที่ปรึกษาหลายกลุ่ม/โครงการทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง อาจเนื่องมาจากสาเหตุว่านักเรียนไม่ทราบว่าครูเป็นที่ปรึกษาของกลุ่ม/โครงการ จำนวนเท่าใด

2. ขั้นเตรียมการ

2.1 บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย ของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายแนะแนว ในทางปฏิบัติจึงควรมีความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติงานด้วย เช่น กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ครูที่ปรึกษาโครงการ นักเรียน และควรมีการเชิญบุคลากรภายนอก เช่น นักธุรกิจ นักการธนาคาร หรือ สมาคมจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (THAILAND MANAGEMENT ASSOCIATION หรือ TMA. ผู้ให้ความร่วมมือในการตั้งบริษัทจำลอง : รายละเอียดยในภาคผนวก) เข้าร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้จริง วางนโยบายได้ใกล้เคียงธุรกิจเพื่อสร้างประสบการณ์ให้นักเรียนได้ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด

2.2 ข้อพิจารณาในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน คือ พิจารณาตามความเหมาะสมโดยตำแหน่ง ความสมัครใจ และควรมีผู้มีความรู้ในธุรกิจนั้น ๆ เช่น นักการธนาคาร นักธุรกิจ หรือผู้ประกอบอาชีพที่อยู่ในความสนใจของนักเรียนเข้าร่วมด้วย จะทำให้การควบคุมและปฏิบัติงานมีผลดีเพราะสามารถแนะนำข้อควรปฏิบัติหรือข้อควรระวังให้แก่ นักเรียนได้

2.3 วิธีการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการจัดนิทรรศการและประชุมชี้แจง นอกจากนักเรียนแล้วควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง รับทราบในเรื่องเกี่ยวกับ ข้อดีของการทำกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินงาน แหล่งเงินทุน อาชีพที่น่าสนใจ เป็นต้น นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และใช้วิธีการที่เร้าใจ เช่น การประกาศโฆษณาในเวลาก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน, การจัดวันกิจกรรมให้มีการออกร้านของกลุ่ม การเชิญวิทยากรพิเศษ

มาบรรยายเกี่ยวกับอาชีพที่น่าสนใจ แนะนำวิธีการประกอบอาชีพให้ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้นักเรียนมีความสนใจที่จะสมัครเข้าร่วมโครงการมากขึ้น

2.4 หมวดวิชาที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรม ตามโครงการ คือ หมวดแนะแนว ควรมีการจัดตั้งศูนย์อาชีพขึ้นมาดูแลโดยเฉพาะ โดยมีคณะกรรมการจากที่ต่าง ๆ เช่น หมวดการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดแนะแนว และผู้มีความรู้จากธุรกิจ ด้วย เพื่อให้มีความคล่องตัวในการดำเนินการ และเป็นการระดมสมองจากผู้มีความรู้ในสาขาต่าง ๆ มารวมกัน

2.5 หลักในการเขียนโครงการของนักเรียน คือ ให้นักเรียนเป็นผู้เขียนโครงการเอง ครู หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการควร แนะนำ ชี้แจง และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

2.6 ปัญหาในการดำเนินกิจกรรมในขั้นนี้คือ

- อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ โรงเรียนส่วนใหญ่จะมีปัญหาในเรื่องของงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ควรแก้ไขโดยการนำกำไรที่ได้รับจากเงินที่นักเรียนก็ยืมมาจัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็น

- สถานที่ไม่เหมาะสม โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่จะมีพื้นที่น้อยและจำกัด การแก้ปัญหาเรื่องพื้นที่คงทำได้ยาก แต่อาจแก้ไขได้โดยการสนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมภายนอกโรงเรียน เช่น นำสินค้าไปขายให้กับชุมชนใกล้เคียง ญาติพี่น้อง เป็นต้น

โดยสรุปแล้วในขั้นตอนของการเตรียมการนั้น จะต้องกำหนดนโยบายให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้สะดวกรวดเร็ว มีการประชาสัมพันธ์ข้อดีของโครงการและวิธีการดำเนินการที่ดีกว่าเดิม โดยอาศัยสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในการรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพอิสระ

3. ขั้นตอนดำเนินการ

3.1 หลักเกณฑ์ในการรับสมัครนักเรียนเข้าร่วมโครงการคือ เป็นนักเรียนที่มีความสนใจร่วมกัน ซึ่งเป็นหลักการที่เหมาะสม นอกจากนี้ควรให้นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีความถนัดในโครงการที่ตนสมัคร และมีความสามารถแตกต่างกัน เช่น ด้านการตลาด บัญชี การบริหาร เพื่อการจัดแบ่งหน้าที่ที่เหมาะสม

3.2 หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษา ได้รับคำตอบแตกต่างกันคือ ครูตอบว่าโรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาให้นักเรียนเลือก และนักเรียนตอบว่าครูที่ปรึกษาเป็นผู้สมัคร ในทางปฏิบัติแล้วควรให้ครูที่ปรึกษาเป็นผู้สมัคร เนื่องจากการที่นักเรียนเป็นผู้เลือกครูที่ปรึกษาแล้วนักเรียนจะเลือกครูที่ปรึกษา

ที่ตนเองชอบ ซึ่งอาจจะทำให้การปฏิบัติงานไม่ดีเท่าที่ควร การที่ครูที่ปรึกษาเป็นผู้สมัครเองครูจะเลือกกลุ่มที่ตนมีความสนใจ ความถนัด จะทำให้สามารถดูแลให้คำแนะนำได้เป็นอย่างดี

3.3 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการได้แก่ ครู ถ้าต้องการให้การปฏิบัติเป็นผลดีต่อนักเรียนจริง ๆ แล้ว ควรให้นักธุรกิจที่ประกอบอาชีพนั้นเป็นที่ปรึกษาโครงการด้วยเพื่อให้ นักเรียนได้ประสบการณ์ตรงจากผู้ประกอบธุรกิจนั้น ๆ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.4 หน้าที่รับผิดชอบของครูที่ปรึกษา คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการ นอกจากหน้าที่ดังกล่าวแล้วครูควรมีกิจกรรมคือ ชี้แจงขั้นตอนการดำเนินงาน การจัดนิทรรศการ การประชาสัมพันธ์ ประสานงานกับผู้มีความรู้หรือวิทยากรที่เกี่ยวข้อง ให้คำแนะนำแก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยดี

3.5 สาเหตุที่นักเรียนทำกิจกรรมตามโครงการคือ เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน นักเรียนที่ร่วมกันตั้งโครงการควรเป็นนักเรียนที่มีความสนใจในการทำกิจกรรม มีความสนใจร่วมกัน อย่างแท้จริง ไม่ใช่ นักเรียนที่เรียนร่วมกันในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง และควรเป็นนักเรียนที่มีความถนัด ในด้านต่าง ๆ กัน เพื่อสามารถช่วยเหลือกันได้ เช่น ถนัดด้านการตลาด บัญชี บริหาร เพื่อจัดแบ่งหน้าที่ ความเหมาะสมได้ดีกว่า

3.6 แหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการ ได้แก่ เงินส่วนตัวของนักเรียนและเงินที่กู้ยืมจาก โครงการ ควรมีการทำแบบธุรกิจ เช่น ให้กู้ยืมแบบมีดอกเบี้ยแต่ใช้ดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าปกติ เพื่อให้ นักเรียนมีแรงจูงใจในการดำเนินกิจการไม่ให้เกิดการขาดทุน

3.7 ทำเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท ส่วนมากจะตั้งอยู่ภายในสถานศึกษา ควรมีการจัด ในที่อื่น ๆ ด้วย เช่น ในชุมชนใกล้เคียง หรือการออกร้านตามงานออกร้านต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลภายนอก รู้จัก เป็นการสร้างรายได้ให้กับนักเรียน

3.8 การนำสินค้ามาขาย ครูที่ปรึกษาตอบว่านักเรียนนำสินค้ามาขายโดยติดต่อโดยตรงกับ ผู้ประกอบการ แต่นักเรียนตอบว่าครูเป็นผู้ติดต่อให้ คาดว่าในทางปฏิบัติแล้วครูที่ปรึกษาอาจเป็นผู้ติดต่อ สินค้าให้และให้นักเรียนดำเนินการต่อเอง ถ้าจะให้การดำเนินกิจการมีผลดีแล้วควรให้นักเรียนเป็นผู้ ติดต่อเอง โดยครูที่ปรึกษาเป็นผู้แนะนำ ควบคุม ดูแล เพื่อให้ นักเรียนมีประสบการณ์ในการติดต่อธุรกิจจริง

3.9 ข้อพิจารณาในการเลือกสินค้ามาขายคือ สินค้าเป็นที่ดึงดูดใจ เพื่อให้การขายประสบ ผลสำเร็จ ควรมีการสำรวจความต้องการของตลาดก่อนที่จะนำสินค้ามาขายจริง อาจทำได้โดยการออกแบบ

สอบถาม หรือสัมภาษณ์ผู้เป็นลูกค้าเป้าหมายจำนวนหนึ่ง เพื่อให้แน่ใจได้ว่าสินค้า หรือบริการที่ทำขึ้นนั้น สามารถขายได้จริง

3.10 วิธีการที่นักเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการ คือ การปิดป้ายประกาศภายใน โรงเรียน ใช้วิธีการ "บอกต่อ" และการประกาศโฆษณาในเวลาว่างที่โรงเรียนอนุญาต การประชาสัมพันธ์ ให้ได้ผลนั้นควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบแปลก ๆ เพื่อให้สินค้าเป็นที่สนใจของผู้บริโภค โดยอาศัยหลักการตลาดเข้ามาช่วย

3.11 ช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการโดยมากคือ พักกลางวันและหลังเลิกเรียน เวลาในการดำเนินการควรมีเวลาอื่น ๆ ที่นักเรียนสามารถทำได้ เช่น วันหยุด วันกิจกรรมของโรงเรียน เป็นต้น ควรให้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอเพราะในธุรกิจจริง ๆ นักเรียนจะต้องทำงานอย่างจริงจัง

3.12 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ แต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน คือ ประมาณ 1 ภาคเรียน 2 ภาคเรียน และบางโรงเรียนจัดตามความสมัครใจ ควรให้มีการดำเนินการต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ ในรูปของการดำเนินธุรกิจ เมื่อคณะกรรมการรุ่นแรกหมดวาระการปฏิบัติงานก็มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการชุดต่อไปขึ้นมามีงานแทนเพื่อให้การทำงานมีความต่อเนื่องเหมือนธุรกิจจริง

3.13 แหล่งข้อมูลที่นักเรียนค้นคว้าสามารถหาได้จากครูที่ปรึกษาโครงการ ควรมีการ แนะนำให้นักเรียนหาข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ด้วย เช่น จากห้องสมุดท้องถิ่น ห้องสมุดของหน่วยงานธุรกิจ การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่นักเรียนสนใจ หรือการเชิญนักธุรกิจมาอภิปราย ตอบการซักถามข้อสงสัย ของนักเรียน

3.14 ผลกำไรเฉลี่ยต่อคนเมื่อสิ้นสุดโครงการคือ ต่ำกว่า 300 บาท จัดว่าเป็นผลกำไรที่ น้อยมากเมื่อเทียบกับระยะเวลาในการดำเนินโครงการ คือ 1 ภาคการศึกษา (ประมาณ 3 เดือน) ซึ่งผลกำไรนี้ไม่เป็นที่ดึงดูดใจ ไม่เป็นแรงผลักดันให้นักเรียนรุ่นต่อ ๆ ไปสนใจที่จะทำโครงการ

3.16 ข้อดีของโครงการจากความคิดเห็นของนักเรียน คือ ทำให้นักเรียนมีรายได้พิเศษ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ฝึกความรับผิดชอบ และเป็นแนวทางในการศึกษาต่อ ส่วนผู้ปกครองเห็นว่า เป็นประโยชน์คือ ฝึกนิสัยการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรม ตามโครงการในแง่ของ การมีรายได้พิเศษ เป็นแนวทางในการศึกษาต่อ มากกว่า เพื่อให้ตรงกับ จุดมุ่งหมายของโครงการ

3.17 การช่วยเหลือของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนช่วยเหลือในด้านการเงิน ควรให้นักเรียน

หาเงินทุนในการดำเนินโครงการจากแหล่งอื่น เช่น เงินส่วนตัว เงินกู้ยืมจากโครงการ มากกว่าการสนับสนุนจากผู้ปกครองเพราะจะทำให้ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโครงการได้

3.18 ปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนนี้คือ

- ขาดนักเรียนอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ ปัญหานี้น่าจะมีสาเหตุมาจากการที่นักเรียนไม่เห็นข้อดีที่แท้จริงของโครงการเพราะการดำเนินโครงการส่วนใหญ่จะไม่ได้ทำไร หรือได้ทำไรน้อย ทำให้นักเรียนไม่กระตือรือร้นที่จะทำโครงการ จากการสำรวจพบว่านักเรียนมีปัญหาในเรื่องของการไม่เข้าใจขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ดังนั้นควรมีการแก้ไขในขั้นตอนดำเนินการให้มีความน่าสนใจ และชัดเจนกว่านี้แล้ว คาดว่านักเรียนน่าจะสนใจเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่านี้ นอกจากนี้การคัดเลือกนักเรียนที่มีความตั้งใจที่จะทำกิจกรรม มีคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ เช่น มีความมานะพยายาม มีแรงจูงใจ กล้าเสี่ยงกล้าลงทุน มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงาน มนุษย์สัมพันธ์ดี จะส่งผลให้การดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จดียิ่งขึ้น
- นักเรียนมีเวลาไม่เพียงพอในการทำกิจกรรม การทำกิจกรรมมีผลทางลบต่อผลการเรียน และขาดการประชุมปรึกษาหารือ เนื่องมาจากนักเรียนในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นการเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย ดังนั้นจึงเห็นว่าสิ่งเหล่านี้ไม่มีประโยชน์ในการสอบเข้าศึกษาต่อ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรชี้ให้เห็นถึงความสำคัญให้ชัดเจนเพื่อให้นักเรียนมีความสนใจมากกว่านี้ อาจทำได้โดยการเข้าร่วมกับสมาคมจัดการธุรกิจไทย เช่นเดียวกับบริษัทจำลองของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานใกล้เคียงกับธุรกิจจริง รวมทั้งการแนะนำให้นักเรียนทำกิจกรรมโดยไม่ให้เสียผลการเรียนด้วย
- ขาดความรู้ในด้านการตลาด การบัญชี อาจแก้ปัญหาได้โดยการเชิญนักธุรกิจที่มีความรู้มาเป็นวิทยากรบรรยาย ตอบข้อซักถามแก่นักเรียน
- ที่ปรึกษาโครงการที่เป็นบุคคลภายนอกไม่มีเวลา โรงเรียนในเมืองเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ในขณะที่โรงเรียนนอกเมืองเห็นว่าไม่เป็นปัญหา อาจเนื่องมาจากการให้ความร่วมมือของผู้ประกอบการธุรกิจในท้องถิ่น โรงเรียนนอกเมืองจะมีความใกล้ชิดกับผู้ประกอบการมากกว่าโรงเรียนในเมือง
- นักเรียนขาดความสามัคคี และ ขาดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม น่าจะเนื่องมาจากแรงจูงใจในการทำกิจกรรมไม่ดีพอ ควรมีการกระตุ้นให้นักเรียนเห็นข้อดี และมีตัวอย่างในแง่ของผลกำไรให้นักเรียนเห็นได้ชัด เพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงานให้กับนักเรียน

3.19 ปัญหาที่โรงเรียนในเมืองและนอกเมืองประสบแตกต่างกันคือ

- ขาดข้อมูลด้านความต้องการของตลาดเป้าหมาย โดยโรงเรียนในเมืองเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับน้อย ส่วนโรงเรียนนอกเมืองเห็นว่า เป็นปัญหในระดับปานกลางค่อนข้างมาก อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในเมืองส่วนใหญ่อยู่ในเขตที่มีธุรกิจหนาแน่น นักเรียนที่เข้ามาศึกษาอยู่ในครอบครัวที่ทำ ธุรกิจเป็นจำนวนมาก ทำให้มีแนวทางในการดำเนินการด้านการตลาด ในขณะที่นักเรียนในเขตนอกเมือง มีประสบการณ์ในด้านธุรกิจน้อยกว่า

- ครูที่ปรึกษาไม่มีเวลาไม่พอ โรงเรียนในเมืองเห็นว่า เป็นปัญหาค่อนข้างมาก ในขณะที่โรงเรียนนอกเมืองเห็นว่า เป็นปัญหาค่อนข้างน้อย อาจเนื่องมาจากครูในโรงเรียนในเมืองจะใช้เวลา ส่วนใหญ่ไปในการทำงานเชิงวิชาการ เช่น การสอนเสริมให้กับนักเรียน การจัดนิทรรศการเชิงวิชาการ ทำให้ไม่มีเวลาในการส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียน

- ครูที่ปรึกษาคนเดียวเป็นที่ปรึกษาหลายกลุ่ม/โครงการทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง โรงเรียนในเมืองถือว่าเป็นปัญหาค่อนข้างมาก ในขณะที่โรงเรียนนอกเมืองถือว่าเป็นปัญหาค่อนข้างน้อย อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในเมืองมีครูอาสาเป็นที่ปรึกษาโครงการจำนวนน้อยทำให้ต้องรับผิดชอบนักเรียนหลายกลุ่ม ถ้าต้องการให้การทำกิจกรรมประสบความสำเร็จแล้วครู 1 คน ควรเป็นที่ปรึกษาเพียง 1 กลุ่มเท่านั้น สืบเนื่องมาจากสาเหตุนี้เองที่ทำให้โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดการดูแลคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนเท่าที่ควร

- ขาดการวางแผนในการนิเทศติดตามผล อาจเนื่องมาจากมิได้ลงมืออย่างจริงจังในการทำกิจกรรม

4. การนิเทศติดตามผล การสร้างขวัญและกำลังใจ

4.1 วิธีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา คือ การรายงานด้วยวาจา และรายงานด้วยแบบฟอร์ม

รายงานผล ควรมีการรายงานในรูปแบบของธุรกิจ เช่น เสนอในที่ประชุม มีการชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง และให้นักเรียนหาวิธีการแก้ไข

4.2 ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษาได้รับ คำตอบที่ต่างกัน คือ โรงเรียนตอบว่า รายงานสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครูที่ปรึกษาและนักเรียนตอบว่า เดือนละ 1 ครั้ง การรายงานผลที่ดีที่สุดน่าจะ ทำทุกวัน แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่ควรต่ำกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพราะหากมีปัญหาใดเกิดขึ้นจะหาทางแก้ปัญหา นั้นได้ทันเวลา

4.3 ระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี แต่ละโรงเรียนมีการตรวจสอบที่ต่างกัน คือ ทุกวัน เดือนละ 1 ครั้ง และสัปดาห์ละ 1 ครั้ง การตรวจสอบบัญชีก็เช่นเดียวกับการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา คือควรมีการรายงานทุกวัน และไม่ควรถ้ากว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

4.4 บุคลากรที่มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีของนักเรียนคือ ครูที่ปรึกษาโครงการ นอกจากครูที่ปรึกษาแล้ว ควรมีผู้มีความรู้ด้านบัญชีเป็นผู้ตรวจสอบด้วย

4.5 วิธีการที่นิเทศติดตามผลคือ จัดให้มีปฏิทินการปฏิบัติงาน ปฏิทินการนิเทศติดตามผล สังเกตการประชุมของนักเรียน จัดทำแฟ้มรวบรวมโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตรวจสอบผลงานของนักเรียน และการทำบัญชี รับ-จ่ายเงิน ควรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานในรูปแบบของธุรกิจ เช่น การรายงานในที่ประชุม มีการประชุมปรึกษาหารือการทำงานเป็นระยะ

4.6 กิจกรรมสนับสนุนโครงการ คือ การจัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าภายในบริเวณโรงเรียน โรงเรียนควรมีกิจกรรมสนับสนุนอื่น ๆ อีก เช่น การเชิญวิทยากรมาบรรยายในหัวข้อเกี่ยวกับอาชีพอิสระ อาชีพที่น่าสนใจ อาชีพในท้องถิ่น หรืออาชีพที่เป็นที่สนใจของนักเรียน การจัดกิจกรรมวันอาชีพ เดือนละ 1 ครั้ง โดยเชิญผู้ประกอบการเข้าร่วมด้วย หรือ จัดในวันประชุมผู้ประกอบการ เพื่อให้นักเรียนได้แสดงผลงาน และเป็นที่ยอมรับของผู้ประกอบการ

4.7 วิธีการให้ขวัญและกำลังใจ คือ การมอบวุฒิบัตร การประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะ การประกวด ควรมีการให้ขวัญและกำลังใจ ทั้งนักเรียน ครูที่ปรึกษา และคณะทำงาน เพื่อให้มีความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น โดยเฉพาะครู ผลของการทำกิจกรรมควรมีผลต่อความดีความชอบ การพิจารณาเลื่อนขั้นในแต่ละปี เพื่อให้ครูมีกำลังใจในการทำงาน ส่วนการให้กำลังใจนักเรียนควรให้ในรูปแบบของธุรกิจด้วย เช่น ผลกำไร โบนัส หรือการให้นักเรียนถือหุ้นในบริษัทและให้ปันผลตามผลกำไร เหมือนการถือหุ้นจริง เพื่อให้นักเรียนมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน

ในส่วนของการนิเทศติดตามผลนั้น ควรมีปฏิทินในการนิเทศติดตามผล และขั้นตอนการดำเนินงานที่แน่นอน เพื่อจะได้ปฏิบัติงานได้สะดวกและชัดเจน นอกจากนี้กิจกรรมในการเสริมสร้างกำลังใจเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติเพื่อเป็นสิ่งเสริมแรงให้นักเรียนมีความต้องการทำกิจกรรมต่อไป และเป็นตัวอย่างให้นักเรียนรุ่นหลัง ๆ เกิดทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมอีกด้วย

นอกจากนี้แล้วควรมีการทำสถิติของการดำเนินโครงการเอาไว้เพื่อเป็นแนวทางในการ ปรับปรุงแก้ไขให้กิจกรรมมีความเหมาะสมขึ้น โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียน และ กรมสามัญศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการติดตามผลของศึกษานิเทศก์ต่อไป

5. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง

5.1 ผู้ปกครองไม่มีส่วนช่วยเหลือในการทำกิจกรรม เนื่องจากไม่เห็นด้วยในการจัดกิจกรรม เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้นักเรียนในปกครองของตนเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย ทำให้มีความรู้สึกว่าการทำกิจกรรมมีผลทางลบต่อการเรียน และบางครั้งปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น โรงเรียนรบกวน ผู้ปกครองในเรื่องของเงินทุน หรือ เมื่อนักเรียนขายสินค้าไม่ได้ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบช่วยเหลือ จะทำให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกไม่พอใจในการจัดกิจกรรม วิธีการที่จะแก้ปัญหานี้ได้ก็คือครูควรชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นข้อดีข้อเสียของโครงการอย่างชัดเจน อาจโดยการดำเนินกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จเป็นตัวอย่าง เพื่อให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจว่าการทำกิจกรรมมีผลในทางบวกต่อการเรียนต่อ

5.2 ผู้ปกครองเห็นว่าโครงการมีข้อดีคือ ฝึกนิสัยการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งข้อดีนี้ไม่ใช่จุดมุ่งหมายหลักของการทำกิจกรรม แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ได้รับไม่ตรงตามเป้าหมาย

5.3 ปัญหาในการทำกิจกรรมที่พบคือ

- ทำให้นักเรียนเสียเวลาเรียน
- นักเรียนมีข้อจำกัดในเรื่องเงิน
- นักเรียนมีปัญหาในการตัดสินใจเลือกโครงการ
- ผลกำไรที่ได้รับไม่คุ้มค่างบเวลาที่เสียไป
- นักเรียนขาดความรู้ในการดำเนินกิจกรรม
- นักเรียนขาดทักษะทำให้การดำเนินกิจกรรมไม่ดีพอ
- นักเรียนขาดทุนจากการดำเนินกิจกรรม

ปัญหาในส่วนของความคิดเห็นของผู้ปกครองนี้เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยด่วน เนื่องจากทัศนคติของผู้ปกครองจะเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมของเด็กต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ควรอาศัยความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้บริหารระดับสูงควรมีการรณรงค์ส่งเสริมการจัดกิจกรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้โรงเรียนต่าง ๆ มีความกระตือรือร้นที่จะจัดกิจกรรมดังกล่าวให้ได้ผลดี

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรพิจารณาความดีความชอบ หรือรางวัลให้กับครูที่ปรึกษาโครงการที่ประสบความสำเร็จเพื่อให้ครูมีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมและมีกำลังใจในการสร้างสรรค์กิจกรรมที่น่าสนใจรูปแบบใหม่ ๆ ขึ้นมา

3. ผู้เป็นที่ปรึกษาโครงการควรมีการศึกษาหาความรู้ในด้านธุรกิจและจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านธุรกิจให้กับนักเรียน โดยเฉพาะธุรกิจที่นักเรียนเลือก นอกจากนี้ควรมีวิธีการส่งเสริมการทำกิจกรรมของนักเรียนด้วยวิธีใหม่ ๆ แปลก ๆ เพื่อกระตุ้นความสนใจ และมีการให้รางวัลโครงการที่ประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการในเขตต่างจังหวัดเพื่อให้เห็นปัญหาและความแตกต่างของการจัดกิจกรรม
2. ติดตามผลการเรียนหรือผลสำเร็จในการทำงานของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกับนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วม
3. รวบรวมโครงการที่ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าสนใจ วิธีดำเนินการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปฏิบัติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ชนะ กลีการ, ดร. การพัฒนาผู้ประกอบการอาชีพอิสระในสถาบันการศึกษา . งานวิจัย
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พ.ศ.2532-2533
- ชนิดา ยอดดี. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.บ. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534. อัดสำเนา.
- ชม ภูมิภาค และคณะ. บทความวิทยุกระจายเสียง ชุด การศึกษาเพื่อการทำงานและอาชีพ.
สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย. 2528.
- ประณม กนิษฐนาคะ. "ไปดูเขาสอนอาชีพอิสระในโรงเรียนกันเถอะ" วารสารแนะแนว
18(91) : 76-79 ; ก.พ.-มี.ค.2527
- วิชาการ, กรม. เรียนเพื่องาน ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว. 2527.
- วิชาการ, กรม. รายงานการวิจัยฉบับย่อ: การพัฒนาการศึกษาวิชาอาชีพในระบบโรงเรียนและนอก
ระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา. 2531.
- วิทยา สิริธนวัฒน์. หนังสือที่ระลึกงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ 44 (100 ปีกระทรวง
ศึกษาธิการ). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย. 2535.
- สัญญา จิตตานนท์. การศึกษาเรื่องอาชีพอิสระ. ปรินญาพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- สามัญศึกษา, กรม. "สิ่งละอันพันละน้อยที่กรมสามัญศึกษามุ่งดำเนินการในปีงบประมาณ2533-2534."
บันทึก 2534. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว. 2534.
- "-----". หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน.
กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2532.
- สามัญศึกษาจังหวัดยะลา. รายงานความก้าวหน้าโครงการอาชีพอิสระ ในโรงเรียนสังกัดกรม
สามัญศึกษา. ยะลา: สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดยะลา. 2533.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษากับปัญหาการมีงานทำในประเทศกำลังพัฒนา. คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2525.

สุรเดช วิเศษสุรการ. ข้อคิดในการทำงานเพื่อจุดมุ่งเน้น 7 ประการของกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ:

สำนักงานโครงการพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษา, กรมอาชีวศึกษา. 2530.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. รายงานผลการสำรวจการทำงานและการว่างงานของกำลังคนระดับกลาง

และระดับสูง พ.ศ.2527. กรุงเทพฯ:สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2527.

อนุพงษ์ ศุภฤกษ์มงคล. "มัธยมศึกษากับการฝึกงานอาชีพ," ศึกษาศาสตร์ ม.ช. 8(12)

52-56 ; ก.พ.-พ.ค.2527

อารีรัตน์ วัฒนสิน. "รูปแบบการเตรียมเยาวชนเข้าสู่อาชีพ," สารพัฒนาหลักสูตร 92:

27-32 ; พ.ย.2532. 27-32

อารีรัตน์ วัฒนสิน และอรุณีเทพวรรณ. "การพัฒนาอาชีพอิสระในโรงเรียน," วารสารคณะ

กรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ 21(2) : 12-21; ม.ค.-มี.ค.

2532.

The Government of Malaysia and the Colombo Plan Bureau. "Country

Paper A Summary of Major Problems and Proposed Solution,"

in Workshop on Entrepreneurship Development for Small Scale

Enterprises , held in Kuala Lumpur, 22-27 Feb. 1988.

Tompson, J.E. FOUNDATION OF VOCATIONAL EDUCATION . New York: Prentice

Hall International, 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

แบบสอบถามประกอบการทำปริญญานิพนธ์

เรื่อง

สภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
ของนักเรียน" ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ

สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย น.ส. อาทิตมา เป็นรณยานนท์

สำหรับผู้บริหาร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของโครงการฯ
- ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดโครงการฯ

นิยามศัพท์ โครงการฯ หมายถึง โครงการอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

เป็นการรวมกลุ่มของนักเรียนเพื่อหารายได้ระหว่างเรียนโดยมีการวางแผน การจัดการ และการดำเนินการ ตามสภาพเวลา กำลัง ความสามารถ จนก่อให้เกิดคุณธรรม มีนิสัยรักการทำงาน และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ

ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ผู้วิจัยจะรักษา เป็นความลับใช้ เฉพาะการวิจัยครั้งนี้ เท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาขีดเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ต้องการ

1. เพศ	() ชาย	() หญิง	()
2. อายุ	() 21-30	() 31-40	()
	() 41-50	() 51-60	
3. วุฒิการศึกษา	() ต่ำกว่าปริญญาตรี		()
	() ปริญญาตรี		
	() สูงกว่าปริญญาตรี		
4. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร	() น้อยกว่า 1 ปี	() 1-5 ปี	()
	() 6-10 ปี	() 11-15 ปี	
	() มากกว่า 15 ปี		
5. การเข้าร่วมอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ "การประกอบอาชีพ
อิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ตามนโยบายและทิศทางการ
การจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา	() เคย	() ไม่เคย	()

**ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้
ระหว่างเรียนของนักเรียน (คำถามต่อไปนี้บางข้อสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)**

1. จำนวนครูทั้งหมด	คน	()
2. จำนวนครูที่ปรึกษาโครงการอาชีพอิสระฯ	คน	()
3. จำนวนนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียน	คน	()
4. จำนวนกลุ่ม/บริษัท ในโครงการฯ (ปีการศึกษา 2537)	กลุ่ม	()

5. หมอวิชาใดเป็นผู้รับผิดชอบดูแลโครงการฯ

- () การงานและพื้นฐานอาชีพ
 () หมอแนะแนว
 () หมอวิชาสามัญ
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

6. นโยบายโครงการอาชีพอิสระของโรงเรียนยึดหลักการใด

- () แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7
 () นโยบายของกรมสามัญศึกษา
 () แนวปฏิบัติของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา
 () แนวปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

7. บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวปฏิบัติตามโครงการฯ ตามนโยบายของโรงเรียน ได้แก่

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
 () ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 () หัวหน้าหมวดวิชากลุ่มการงานและพื้นฐานวิชาอาชีพ
 () คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน
 () คณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

8. การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการฯ ตามนโยบายของโรงเรียนพิจารณาจาก

- () ความเหมาะสม
 () ความสนใจ
 () ความเห็นของผู้บริหาร
 () เป็นผู้มีความรู้ในธุรกิจนั้น ๆ
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

9. เพื่อให้เห็นความสำคัญของโครงการฯ โรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ แก่นักเรียนโดยวิธีใด

- () จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ
- () ทำเอกสาร/สิ่งพิมพ์เผยแพร่
- () ประชุมชี้แจง
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

10. ใครเป็นที่ปรึกษา โครงการ/บริษัท ของนักเรียน

- () ครู
- () บุคคลที่นักเรียนพิจารณาเลือก
- () ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

11. กิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการฯ

- () ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานตามโครงการฯ ให้แก่นักเรียน
- () ชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของอาชีพอิสระ
- () จัดเสนอข่าวสารของโครงการภายในโรงเรียนและแหล่งชุมชน
- () จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ
- () จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

12. เกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติโครงการได้แก่

- () ความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น
- () ความเหมาะสมกับสาขาที่นักเรียนศึกษา
- () ความเป็นไปได้ของโครงการและตลาดรองรับ
- () ความเหมาะสมกับเวลาเรียนของนักเรียน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

13. โครงการอาชีพอิสระในโรงเรียนของท่านได้รับเงินสนับสนุนจากแหล่งใด

- () เงินส่วนตัวของนักเรียน
- () เงินกู้ยืมจากโครงการ (โรงเรียน) ที่กรมจัดสรรให้
- () ผู้ปกครอง
- () ผู้สนับสนุน หรือผู้บริจาค
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

14. ทำเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท คือ

- () นอกโรงเรียน
 () หน้าโรงเรียน
 () ในโรงเรียน
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

15. ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา

- () รายงานทุกวัน
 () สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 () เดือนละ 1 ครั้ง
 () เมื่อสิ้นสุดโครงการ
 () ไม่มีการรายงานผล
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

16. ระยะเวลาในการรายงานผลต่อผู้บริหารโรงเรียน

- () รายงานทุกวัน
 () สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 () เดือนละ 1 ครั้ง
 () เมื่อสิ้นสุดโครงการ
 () ไม่มีการรายงานผล
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

17. ระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี

- () ทุกวัน
 () สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 () เดือนละ 1 ครั้ง
 () เมื่อสิ้นสุดโครงการ
 () ไม่มีการรายงานผล
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

18. เวลาในการดำเนินงานตามโครงการใช้เวลาในช่วงใด

- () ช่วงเช้ามืดก่อนเข้าเรียน
 () พักกลางวัน
 () วันหยุด
 () หลังเลิกเรียน
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

19. ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ

- () ประมาณ 1 ภาคเรียน
- () ประมาณ 2 ภาคเรียน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

20. วิธีในการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการคือ

- () จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตาม ()
- () จัดให้มีสมุดบันทึกการประชุม สมุดบันทึกการนิเทศติดตาม
- () จัดทำแฟ้มรวบรวมโครงการที่ได้รับอนุมัติและตารางแสดงโครงการอาชีพอิสระ
- () สังเกตการประชุมของนักเรียน คู่มือที่ก๊อปปี้และการทำงานปฏิบัติ
- () ตรวจสอบการปฏิบัติงานและสังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน
- () สัมภาษณ์ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง และดูแลคุณธรรมในการทำงานของนักเรียน
- () ตรวจสอบผลงานของนักเรียน ตรวจสอบการทำบัญชี รับ-จ่ายเงิน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

21. การติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ โรงเรียนดำเนินการโดยวิธีใด

- () นักเรียนรายงานครูที่ปรึกษาโครงการ ()
- () ครูที่ปรึกษาโครงการรายงานคณะกรรมการ
- () ผู้บริหารนิเทศติดตาม
- () คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียนดำเนินการ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

22. โรงเรียนให้ขวัญและกำลังใจแก่กลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่ประสบผลสำเร็จ

ในลักษณะใด

- () ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด ()
- () มอบวุฒิบัตร
- () มอบสิ่งของรางวัล
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดโครงการ

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่าน โดย

- 1 หมายถึง ไม่เป็นปัญหา
- 2 หมายถึง เป็นปัญหาเล็กน้อย
- 3 หมายถึง เป็นปัญหามาก
- 4 หมายถึง เป็นปัญหาค่อนข้างมาก
- 5 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

ตัวอย่าง

ปัญหาสำคัญในการจัดโครงการฯ คือ

1. ขาดผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกแนะนำแนวทาง

1	2	3	4	5
				/

จากตัวอย่างข้างต้น หมายถึง การขาดผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาเป็นผู้แนะนำในการดำเนินการ เป็นปัญหาอยู่ในระดับ มากที่สุด

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	1	2	3	4	5
1. ขาดแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า	...	...	...	...	...
2. ครูที่ร่วมดำเนินงานไม่รับผิดชอบงาน	...	...	...	...	...
3. งบประมาณในการดำเนินการจัดประชุม สัมมนา จัดงาน ไม่เพียงพอ	...	...	...	...	...
4. แนวปฏิบัติงานไม่ชัดเจน	...	...	...	...	...
5. ขาดข้อมูลด้านความต้องการของตลาดเป้าหมาย	...	...	...	...	...
6. อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ	...	...	...	...	...
7. สถานที่ไม่เหมาะสม	...	...	...	...	...

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	1	2	3	4	5
8. มีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณให้นักเรียนกู้ยืม	...	...	...	...	...
9. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ช่วยเสนอแนะ	...	...	...	...	...
10. ขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้นักเรียนไม่รู้ข้อมูลของโครงการฯ	...	...	...	...	...
11. นักเรียนมีปัญหาในการตัดสินใจเลือกโครงการ	...	...	...	...	...
12. ขาดนักเรียนอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ	...	...	...	...	...
13. บุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความรู้เกี่ยวกับโครงการ	...	...	...	...	...
14. ที่ปรึกษาโครงการที่เป็นบุคคลภายนอกไม่มีเวลา	...	...	...	...	...
15. ครูที่ปรึกษามีเวลาไม่พอ	...	...	...	...	...
16. ครูคนเดียวเป็นที่ปรึกษานักเรียนหลายกลุ่ม/โครงการ ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง	...	...	...	...	...
17. นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเขียนโครงการ	...	...	...	...	...
18. นักเรียนไม่เข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงาน	...	...	...	...	...
19. นักเรียนมีเวลาไม่เพียงพอในการทำกิจกรรม	...	...	...	...	...
20. นักเรียนขาดความสามัคคี	...	...	...	...	...
21. นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรม	...	...	...	...	...
22. จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีน้อยเกินไป	...	...	...	...	...
23. นักเรียนขาดประสบการณ์ในการทำงาน	...	...	...	...	...
24. ขาดการดูแลด้านคุณธรรมของนักเรียน	...	...	...	...	...
25. นักเรียนขาดความรู้ในด้านการบัญชี	...	...	...	...	...
26. นักเรียนขาดความรู้ในด้านการเงิน	...	...	...	...	...
27. นักเรียนขาดความรู้ในด้านการตลาด	...	...	...	...	...
28. ขาดการรายงานผลเป็นประจำสม่ำเสมอ	...	...	...	...	...
29. ขาดการวางแผนในการนี้เทศติดตามผล	...	...	...	...	...
30. ระยะเวลาในการดำเนินงานไม่เพียงพอ	...	...	...	...	...
31. นักเรียนมีปัญหาในการทำงานเป็นกลุ่ม	...	...	...	...	...

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสำหรับครูที่ปรึกษาโครงการ

แบบสอบถามประกอบการทำปริญญานิพนธ์

เรื่อง

สภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
ของนักเรียน" ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย น.ส. อาทิตยา แป้นธัญยานนท์

สำหรับครูที่ปรึกษาโครงการ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของโครงการฯ
- ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดโครงการฯ

นิยามศัพท์ โครงการฯ หมายถึง โครงการอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

เป็นการรวมกลุ่มของนักเรียนเพื่อหารายได้ระหว่างเรียนโดยมีการวางแผน การจัดการ และการดำเนินการ ตามสภาพเวลา กำลัง ความสามารถ จนก่อให้เกิดคุณธรรม มีนิสัยรักการงาน และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ

ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ผู้วิจัยจะรักษาเป็นความลับใช้ เฉพาะการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาขีดเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ต้องการ

1. เพศ	() ชาย	() หญิง	()
2. อายุ			
	() 21-30	() 31-40	()
	() 41-50	() 51-60	
3. วุฒิการศึกษา			()
	() ต่ำกว่าปริญญาตรี		
	() ปริญญาตรี		
	() สูงกว่าปริญญาตรี		
4. ระยะเวลาในการเป็นที่ปรึกษาโครงการฯ			
	() น้อยกว่า 1 ปี	() ระหว่าง 1-2 ปี	()
	() ระหว่าง 2-3 ปี	() ระหว่าง 3-4 ปี	
	() มากกว่า 4 ปี		
5. การเข้าร่วมอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ "การประกอบอาชีพ
อิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ตามนโยบายและทิศทางการ
การจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา			
	() เคย	() ไม่เคย	()

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน (คำถามต่อไปนี้บางข้อสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1. จำนวนกลุ่ม/บริษัท ที่ท่านเป็นผู้รับผิดชอบ (ปีการศึกษา 2537) กลุ่ม	()
2. บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวปฏิบัติตามโครงการฯ ตามนโยบายของโรงเรียน ได้แก่	
() ผู้บริหารสถานศึกษา	()
() ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	
() หัวหน้าหมวดวิชากลุ่มการทำงานและพื้นฐานวิชาอาชีพ	
() คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน	
() คณะทำงานที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น	
() อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
3. การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการฯ ตามนโยบายของโรงเรียนพิจารณาจาก	
() ความเหมาะสม	()
() ความสมัครใจ	
() ความเห็นของผู้บริหาร	
() เป็นผู้มีความรู้ในธุรกิจนั้น ๆ	
() อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
4. การเขียนโครงการของนักเรียนยึดหลักใด	()
() นักเรียนเขียนโครงการ	
() ครูและนักเรียนร่วมกันเขียนโครงการ	
() มอบหมายให้ผู้ใดผู้หนึ่งรับผิดชอบเขียนโครงการ	
() อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
5. เพื่อให้เห็นความสำคัญของโครงการฯ โรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ แก่นักเรียนโดยวิธีใด	()
() จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ	
() ทำเอกสาร/สิ่งพิมพ์เผยแพร่	
() ประชุมชี้แจง	
() อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

6. ใครเป็นที่ปรึกษา โครงการ/บริษัท ของนักเรียน

- () ครู
 () บุคคลที่นักเรียนพิจารณาเลือก
 () ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

7. การรับสมัครนักเรียนเข้าร่วมโครงการมีหลักเกณฑ์คือ

- () มีการรวมกลุ่มตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป
 () เป็นนักเรียนที่มีความสนใจร่วมกัน
 () โรงเรียนกำหนดให้นักเรียนทำ
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

8. การแต่งตั้งที่ปรึกษากระทำโดย

- () นักเรียนเลือกที่ปรึกษาแล้วโรงเรียนแต่งตั้ง
 () โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาแล้วให้นักเรียนเลือก
 () นักเรียนเขียนใบสมัครเข้าร่วมโครงการแล้วแต่งตั้งที่ปรึกษา
 () ครูสมัครเป็นที่ปรึกษาโครงการอาชีพอิสระเอง

()

9. กิจกรรมของครูที่ปรึกษาในการชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการฯ

- () ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานตามโครงการให้นักเรียน
 () ชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของอาชีพอิสระ
 () จัดเสนอข่าวสารของโครงการภายในโรงเรียนและแหล่งชุมชน
 () จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ
 () จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

10. หน้าที่รับผิดชอบในฐานะครูที่ปรึกษาคือ

.....

11. โครงการอาชีพอิสระในโรงเรียนของท่านได้รับเงินสนับสนุนจากแหล่งใด

- () เงินส่วนตัวของนักเรียน
- () เงินกู้ยืมจากโครงการ (โรงเรียน) ที่กรมจัดสรรให้
- () ผู้ปกครอง
- () ผู้สนับสนุน หรือผู้บริจาค
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

12. นักเรียนได้รับสินค้ามาขายโดยวิธีใด

- () ครูที่ปรึกษาจัดหาให้
- () ผู้ปกครองจัดหาให้
- () ติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ
- () จัดหา-จัดซื้อจากแหล่งสินค้า
- () นักเรียนจัดทำขึ้นเอง
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

13. ท่าเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท คือ

- () นอกโรงเรียน
- () หน้าโรงเรียน
- () ในโรงเรียน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

14. นักเรียนใช้วิธีใดในการประชาสัมพันธ์โครงการ

- () ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน
- () ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง
- () ใช้วิธีการ "บอกต่อ"
- () ประกาศ-โฆษณาในเวลาที่โรงเรียนอนุญาต เช่น หน้าเสาธง เวลาพัก
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

15. วิธีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา

- () รายงานด้วยวาจา
- () รายงานด้วยแบบฟอร์มรายงานผล
- () รายงานเฉพาะสถานะการเงินโดยการทำบัญชี
- () ไม่เคยรายงานผล
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

16. ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา

- () รายงานทุกวัน
 () สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 () เดือนละ 1 ครั้ง
 () เมื่อสิ้นสุดโครงการ
 () ไม่มีการรายงานผล
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

17. บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบบัญชีของนักเรียนได้แก่

- () คณะกรรมการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมาย
 () ครูที่ปรึกษาโครงการ
 () ครูที่ปรึกษาโครงการ โดยได้รับคำแนะนำจากผู้มีความรู้ด้านบัญชี
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

18. ระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี

- () ทุกวัน
 () สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 () เดือนละ 1 ครั้ง
 () เมื่อสิ้นสุดโครงการ
 () ไม่มีการรายงานผล
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

19. เวลาในการดำเนินงานตามโครงการใช้เวลาในช่วงใด

- () ช่วงเช้ามืดก่อนเข้าเรียน () พักกลางวัน
 () วันหยุด () หลังเลิกเรียน
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

20. ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ

- () ประมาณ 1 ภาคเรียน
 () ประมาณ 2 ภาคเรียน
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

21. วิธีในการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการคือ

- () จัดให้มีปฏิทินการทำงาน ปฏิทินการนิเทศติดตาม ()
- () จัดให้มีสมุดบันทึกการประชุม สมุดบันทึกการนิเทศติดตาม
- () จัดทำแฟ้มรวบรวมโครงการที่ได้รับอนุมัติและตารางแสดงโครงการอาชีพอิสระ
- () สังเกตการประชุมของนักเรียน คู่มือที่ข้อตกลงและการปฏิบัติ
- () ตรวจสอบการปฏิบัติงานและสังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน
- () สัมภาษณ์ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง และดูแลคุณธรรมในการทำงานของนักเรียน
- () ตรวจสอบผลงานของนักเรียน ตรวจสอบการทํำบัญชี รับ-จ่ายเงิน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

22. โรงเรียนให้ขวัญและกำลังใจแก่กลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่ประสบผลสำเร็จในลักษณะใด

- () ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด ()
- () มอบวุฒิบัตร
- () มอบสิ่งของรางวัล
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

23. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมสนับสนุนโครงการฯ โดยวิธีใดบ้าง

- () จัดหาทุน ()
- () จัดตลาดนัด
- () จัดวันอาชีพ
- () จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน
- () จัดหาตลาดรองรับสินค้าและบริการ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดโครงการ

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่าน โดย

- 1 หมายถึง ไม่เป็นปัญหา
- 2 หมายถึง เป็นปัญหาเล็กน้อย
- 3 หมายถึง เป็นปัญหามากกลาง
- 4 หมายถึง เป็นปัญหาค่อนข้างมาก
- 5 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

ตัวอย่าง

ปัญหาสำคัญในการจัดโครงการฯ คือ

1. ขาดผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกแนะนำแนวทาง

1	2	3	4	5
				/

จากตัวอย่างข้างต้น หมายถึง การขาดผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาเป็นผู้แนะนำในการดำเนินการ เป็นปัญหาอยู่ในระดับ มากที่สุด

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	1	2	3	4	5
1. ขาดแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า	...	...	...	...	...
2. ครูที่ร่วมดำเนินงานไม่รับผิดชอบงาน	...	...	...	...	...
3. งบประมาณในการดำเนินการจัดประชุม สัมมนา ดำเนินงาน ไม่เพียงพอ	...	...	...	...	...
4. แนวปฏิบัติงานไม่ชัดเจน	...	...	...	...	...
5. ขาดข้อมูลด้านความต้องการของตลาดเป้าหมาย	...	...	...	...	...
6. อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ	...	...	...	...	...
7. สถานที่ไม่เหมาะสม	...	...	...	...	...

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	1	2	3	4	5
8. มีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณให้นักเรียนกู้ยืม	...	...	...	...	...
9. ขาดบุคคลากรที่มีความรู้ช่วยเสนอแนะ	...	...	...	...	...
10. ขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้นักเรียนไม่รู้ข้อมูลของโครงการฯ	...	...	...	...	...
11. นักเรียนมีปัญหาในการตัดสินใจเลือกโครงการ	...	...	...	...	...
12. ขาดนักเรียนอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ	...	...	...	...	...
13. บุคคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความรู้เกี่ยวกับโครงการ	...	...	...	...	...
14. ที่ปรึกษาโครงการที่เป็นบุคคลภายนอกไม่มีเวลา	...	...	...	...	...
15. ครูที่ปรึกษามีเวลาไม่พอ	...	...	...	...	...
16. ครูคนเดียวเป็นที่ปรึกษานักเรียนหลายกลุ่ม/โครงการ ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง	...	...	...	...	...
17. นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเขียนโครงการ	...	...	...	...	...
18. นักเรียนไม่เข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงาน	...	...	...	...	...
19. นักเรียนมีเวลาไม่เพียงพอในการทำกิจกรรม	...	...	...	...	...
20. นักเรียนขาดความสามัคคี	...	...	...	...	...
21. นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรม	...	...	...	...	...
22. จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีน้อยเกินไป	...	...	...	...	...
23. นักเรียนขาดประสบการณ์ในการทำงาน	...	...	...	...	...
24. ขาดการดูแลด้านคุณธรรมของนักเรียน	...	...	...	...	...
25. นักเรียนขาดความรู้ในด้านการบัญชี	...	...	...	...	...
26. นักเรียนขาดความรู้ในด้านการเงิน	...	...	...	...	...
27. นักเรียนขาดความรู้ในด้านการตลาด	...	...	...	...	...
28. ขาดการรายงานผลเป็นประจำสม่ำเสมอ	...	...	...	...	...
29. ขาดการวางแผนในการนี้เทศติดตามผล	...	...	...	...	...
30. ระยะเวลาในการดำเนินงานไม่เพียงพอ	...	...	...	...	...
31. นักเรียนมีปัญหาในการทำงานเป็นกลุ่ม	...	...	...	...	...

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

แบบสอบถามประกอบการทำปริญญานิพนธ์

เรื่อง

สภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
ของนักเรียน" ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย น.ส. อาทิตา แป้นธัญยานนท์

สำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของโครงการฯ
- ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดโครงการฯ

หมายเหตุ โครงการฯ หมายถึง โครงการอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

เป็นการรวมกลุ่มของนักเรียนเพื่อหารายได้ระหว่างเรียนโดยมีการวางแผน การจัดการ และการดำเนินการ ตามสภาพเวลา กำลัง ความสามารถ จนก่อให้เกิดคุณธรรม มีนิสัยรักการทำงาน และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ

ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ผู้วิจัยจะรักษา เป็นความลับใช้ เฉพาะการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาสีดเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ต้องการ

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ระดับชั้นที่ศึกษา
() มัธยมศึกษาปีที่ 4 () มัธยมศึกษาปีที่ 5
() มัธยมศึกษาปีที่ 6
3. ชื่อของโครงการที่นักเรียนเข้าร่วม
ประเภทของธุรกิจ
4. จำนวนนักเรียนในโครงการ/กลุ่ม/บริษัท คน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การส่งเสริมอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน (คำถามต่อไปนี้บางข้อสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1. นักเรียนเลือกดำเนินงานตามโครงการฯ เพราะ
() มีความสนใจที่จะฝึกงาน
() ต้องการรายได้ระหว่างเรียน
() คำชักชวนของเพื่อน
() อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ
() บิดา-มารดา- ผู้ปกครองแนะนำ
() เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน (มีคะแนนเก็บจากการทำกิจกรรม)
() อื่น ๆ (โปรดระบุ)
2. ใครเป็นที่ปรึกษา โครงการ/บริษัท ของนักเรียน
() ครู
() บุคคลที่นักเรียนพิจารณาเลือก
() ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก
() อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. โครงการอาชีพอิสระของนักเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากแหล่งใด

- () เงินส่วนตัวของนักเรียน
- () เงินกู้ยืมจากโครงการ (โรงเรียน) ที่กรมจัดสรรให้
- () ผู้ปกครอง
- () ผู้สนับสนุน หรือผู้บริจาค
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

4. การแต่งตั้งที่ปรึกษากระทำโดย

- () นักเรียนเลือกที่ปรึกษาแล้วโรงเรียนแต่งตั้ง
- () โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาแล้วให้นักเรียนเลือก
- () นักเรียนเขียนใบสมัครเข้าร่วมโครงการแล้วแต่งตั้งที่ปรึกษา
- () ครูสมัครเป็นที่ปรึกษาโครงการอาชีพอิสระเอง

()

5. นักเรียนค้นคว้าข้อมูลประกอบการจัดกิจกรรมได้จาก

- () ครูที่ปรึกษาโครงการ
- () ห้องสมุด
- () สถานประกอบการธุรกิจในพื้นที่
- () นักธุรกิจ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

6. นักเรียนเลือกสินค้าหรือบริการที่นักเรียนขายอยู่โดยพิจารณาสิ่งใด

- () สำรวจความต้องการของครูและนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
- () สินค้าเป็นที่ดึงดูดใจ
- () ครูที่ปรึกษาแนะนำ
- () ผู้ปกครองเป็นผู้แนะนำ
- () เลือกตามความสะดวกของนักเรียน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

7. นักเรียนได้รับสินค้ามาขายโดยวิธีใด

- () ครูที่ปรึกษาจัดหาให้
- () ผู้ปกครองจัดหาให้
- () ติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการ
- () จัดหา-จัดซื้อจากแหล่งสินค้า
- () นักเรียนจัดทำขึ้นเอง
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

8. ทำเลที่ตั้งของร้าน/โครงการ/บริษัท คือ

- () นอกโรงเรียน
 () หน้าโรงเรียน
 () ในโรงเรียน
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

9. นักเรียนใช้วิธีใดในการประชาสัมพันธ์โครงการ

- () ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียน
 () ปิดป้ายประกาศภายในโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง
 () ประกาศ-โฆษณาในเวลาที่โรงเรียนอนุญาต เช่น หน้าเสาธง เวลาพัก
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

10. ได้ผลกำไรเฉลี่ยเมื่อสิ้นสุดโครงการคนละ

- () ต่ำกว่า 300 บาท
 () 301-500 บาท
 () 501-700 บาท
 () 701-900 บาท
 () 901-999 บาท
 () 1000 บาทขึ้นไป

()

11. วิธีการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา

- () รายงานด้วยวาจา
 () รายงานด้วยแบบฟอร์มรายงานผล
 () รายงานเฉพาะสถานะการเงินโดยการทำบัญชี
 () ไม่เคยรายงานผล
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

12. ระยะเวลาในการรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา

- () รายงานทุกวัน
 () สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 () เดือนละ 1 ครั้ง
 () เมื่อสิ้นสุดโครงการ
 () ไม่มีการรายงานผล
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

13. นักเรียนมีความคิดเห็นว่าโครงการมีข้อดีอย่างไร

.....

.....

.....

14. เวลาในการดำเนินงานตามโครงการใช้เวลาในช่วงใด

- () ช่วงเช้าก่อนเข้าเรียน () พักกลางวัน
- () วันหยุด () หลังเลิกเรียน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

15. ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ

- () ประมาณ 1 ภาคเรียน
- () ประมาณ 2 ภาคเรียน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

16. โรงเรียนให้ขวัญและกำลังใจแก่กลุ่ม/บริษัท/โครงการ ที่ประสบผลสำเร็จ
ในลักษณะใด

- () ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด
- () มอบวุฒิบัตร
- () มอบสิ่งของรางวัล
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

17. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมสนับสนุนโครงการฯ โดยวิธีใดบ้าง

- () จัดหาทุน
- () จัดตลาดนัด
- () จัดวันอาชีพ
- () จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณโรงเรียน
- () จัดหาตลาดรองรับสินค้าและบริการ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

()

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดโครงการ

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่าน โดย

- 1 หมายถึง ไม่เป็นปัญหา
- 2 หมายถึง เป็นปัญหาเล็กน้อย
- 3 หมายถึง เป็นปัญหามาก
- 4 หมายถึง เป็นปัญหาค่อนข้างมาก
- 5 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

ตัวอย่าง

ปัญหาสำคัญในการจัดโครงการฯ คือ

1. ขาดผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกแนะนำแนวทาง

1	2	3	4	5
				/

จากตัวอย่างข้างต้น หมายถึง การขาดผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาเป็นผู้แนะนำในการดำเนินการ เป็น
ปัญหาอยู่ในระดับ มากที่สุด

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	1	2	3	4	5
1. นักเรียนไม่เข้าใจขั้นตอนในการปฏิบัติงาน	...	...	...	...	...
2. ครูที่ปรึกษาไม่มีเวลาให้กับนักเรียน	...	...	...	...	...
3. ที่ปรึกษาจากภายนอกไม่มีเวลาให้กับนักเรียน	...	...	...	...	...
4. โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบ	...	...	...	...	...
5. ครูคนเดียวเป็นที่ปรึกษานักเรียนหลายกลุ่ม/โครงการ ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง	...	...	...	...	...
6. นักเรียนไม่มีเวลาในการทำกิจกรรม	...	...	...	...	...
7. การทำกิจกรรมมีผลทางลบต่อการเรียน	...	...	...	...	...
8. ระยะเวลาในการดำเนินงานมากเกินไป	...	...	...	...	...
9. มีข้อจำกัดเรื่องเงินทุน	...	...	...	...	...
10. ขาดความรู้เรื่องการเงิน	...	...	...	...	...
11. ขาดความรู้เรื่องการบัญชี	...	...	...	...	...
12. ขาดความรู้เรื่องการตลาด	...	...	...	...	...
13. ขาดแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า	...	...	...	...	...
14. เครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ	...	...	...	...	...
15. เพื่อร่วมงานไม่ให้ความร่วมมือ	...	...	...	...	...
16. นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรม	...	...	...	...	...
17. ขาดการประชุมปรึกษาหารือ	...	...	...	...	...
18. นักเรียนขาดประสบการณ์ในการทำงาน	...	...	...	...	...
19. จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีน้อยเกินไป	...	...	...	...	...
24. ขาดการดูแลด้านคุณธรรมของนักเรียน	...	...	...	...	...
28. ขาดการรายงานผลเป็นประจำสม่ำเสมอ	...	...	...	...	...
30. ระยะเวลาในการดำเนินงานน้อยเกินไป	...	...	...	...	...

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย / หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี	☐ 31-40 ปี
☐ 41-50 ปี	☐ 51-60 ปี
☐ สูงกว่า 60 ปี	
3. อาชีพ

☐ รับราชการ	☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ พนักงานบริษัท	☐ ค้าขาย-ธุรกิจส่วนตัว
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
4. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า
☐ อนุปริญญา หรือเทียบเท่า
☐ ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
☐ สูงกว่าปริญญาตรี
5. บุตร-หลาน ในปกครองของท่านเข้าร่วมโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" หรือไม่

☐ เข้าร่วม	☐ ไม่เข้าร่วม	☐ ไม่ทราบ
-----------------------------------	--------------------------------------	----------------------------------
6. ท่านมีความพอใจให้นักเรียนในปกครองของท่านเข้าร่วมโครงการดังกล่าวหรือไม่

☐ พอใจ	☐ ไม่พอใจ
-------------------------------	----------------------------------
7. ท่านคิดว่าโครงการดังกล่าวมีประโยชน์ต่อบุตร-หลาน ในปกครองของท่านอย่างไร

☐ ไม่มีประโยชน์
☐ เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพของนักเรียน
☐ ช่วยฝึกนิสัยการทำงานร่วมกับผู้อื่น
☐ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
☐ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนมาใช้จริง
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดโครงการ

1. ท่านมีส่วนช่วยเหลือโครงการฯ ในโรงเรียนที่บุตร-หลานของท่านศึกษาหรือไม่
 () มีส่วนช่วยเหลือ (กรุณาตอบข้อ 2) () ไม่มีส่วนช่วยเหลือ (กรุณาตอบข้อ 3)
2. ท่านมีส่วนช่วยเหลือโครงการฯ ในด้านใด
 () สนับสนุนเงินทุนดำเนินโครงการ
 () เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าให้กับนักเรียน
 () เป็นตัวแทนจัดหาสินค้าให้กับนักเรียน
 () เป็นที่ปรึกษาให้กับกลุ่ม/โครงการ/บริษัท
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. เพราะเหตุใดท่านจึงไม่ได้มีส่วนสนับสนุนโครงการ
 () ไม่ทราบว่ามีการโครงการนี้ในสถานศึกษาที่บุตร-หลานศึกษาอยู่
 () ไม่เห็นด้วยกับการจัดโครงการ
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)
4. ท่านได้รับประโยชน์อย่างไรจากการที่บุตร-หลานในปกครองของท่านเข้าร่วมโครงการฯ
 () นักเรียนมีแนวคิดใหม่ ๆ นำไปใช้ในธุรกิจ
 () นักเรียนสามารถช่วยเหลือกิจการของท่านได้ดีขึ้น
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)
5. โครงการฯ ช่วยพัฒนานิสัยของนักเรียนในปกครองของท่านในแง่ใด
 () ประหยัด () เอื้อเฟื้อ
 () มีระเบียบวินัย () ขยันหมั่นเพียร
 () การอยู่ร่วมกับผู้อื่น () มีความรับผิดชอบ
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)
6. นักเรียนในปกครองของท่านได้รับเงินทุนดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ จากที่ใด
 () เงินส่วนตัว
 () เงินกู้ยืมจากโครงการ (โรงเรียน)
 () ผู้ปกครอง
 () ผู้บริจาค
 () ไม่ทราบ
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดโครงการ

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่าน โดย

- 1 หมายถึง ไม่เป็นปัญหา
- 2 หมายถึง เป็นปัญหาเล็กน้อย
- 3 หมายถึง เป็นปัญหามาก
- 4 หมายถึง เป็นปัญหาค่อนข้างมาก
- 5 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

ตัวอย่าง

ปัญหาสำคัญในการจัดโครงการฯ คือ

1. ขาดผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกแนะนำแนวทาง

1	2	3	4	5
				/

จากตัวอย่างข้างต้น หมายถึง การขาดผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาเป็นผู้แนะนำในการดำเนินการ เป็นปัญหาอยู่ในระดับ มากที่สุด

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	1	2	3	4	5
1. กิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนเสียเวลาเรียน	...	...	...	...	...
2. กิจกรรมมีผลทางลบต่อผลการเรียนของนักเรียน	...	...	...	...	...
3. นักเรียนมีข้อจำกัดในเรื่องการเงิน	...	...	...	...	...
4. นักเรียนมีปัญหาในการตัดสินใจเลือกโครงการ	...	...	...	...	...
5. โรงเรียนรบกวนผู้ปกครอง	...	...	...	...	...
6. เมื่อนักเรียนขายสินค้าไม่ได้ ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบช่วยเหลือ	...	...	...	...	...
7. ผลกำไรที่ได้รับไม่คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป	...	...	...	...	...
8. นักเรียนขาดความรู้ในการดำเนินกิจกรรม	...	...	...	...	...
9. นักเรียนยังขาดความกล้า ทำให้ดำเนินกิจกรรมได้ไม่ดีพอ	...	...	...	...	...
10. นักเรียนขาดทุนจากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ	...	...	...	...	...

ภาคผนวก จ
หน่วยงานจัดการศึกษา
ที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

หน่วยงานจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
สำนักงานการ ประถมศึกษา แห่งชาติ	<u>หลักสูตร</u> กลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต	1. ให้ความเข้าใจพื้นฐานและปฏิบัติตนได้ถูกต้องเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยทางร่างกายและจิตใจ ทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม 2. ให้ความรู้พื้นฐานและความสามารถพอที่จะดำรงชีวิตได้ 3. ให้ความรู้ปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลง นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ 4. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นทางธรรมชาติ เทคโนโลยีและทางสังคม 5. ให้ความเข้าใจ เลื่อนสูงในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข 6. ให้ความเข้าใจหลักการของการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยให้	สถานศึกษาสังกัด สำนักงานการ ประถมศึกษาแห่ง ชาติ (ส.ป.ช.) - สังกัด กทม. - สังกัดโรงเรียน เอกชน - สังกัดเทศบาล	2521	เปิดสอนรายวิชานี้ตั้งแต่ปี 2521 จนถึงปัจจุบัน

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		ตระหนักหน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามขอบเขต 7. ให้ความสำคัญในความเป็นไทย และความเป็นเอกภาพ ของชาติ			
	<u>หลักสูตร</u> กลุ่มการงานและ พื้นฐานอาชีพ	1. ให้ความรู้ความสามารถในการทำงาน การดำรงชีวิต 2. ให้ความรู้และหาความรู้ ปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่ เปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวันได้ 3. ให้ความรู้รับผิดชอบ ยึดมั่น อุดมคติ ประหยัด ซื่อสัตย์ รู้จักพึ่งตนเอง มีวินัย รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ ส่วนรวมและมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ 4. ให้ความรู้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานและเห็น คุณค่าในผลงานที่ทำ 5. ให้ความสำคัญในการทำงาน ทั้งงานอิสระและทำร่วมกับผู้อื่น อันเป็นผลให้เกิดความเจริญส่วนตน และ ส่วนรวม	สถานศึกษาสังกัด สำนักงานประมง ศึกษาแห่งชาติ (ส.ป.ช.) - สังกัด กทม. - สังกัดโรงเรียน เอกชน - สังกัดเทศบาล	2521	เปิดสอนรายวิชา ^{นี้} ตั้งตั้งแต่ปี 2521 จนถึงปัจจุบัน

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		7. ให้สามารถแต่งไว้ซึ่งเอกลักษณ์ และชนบประเพณี ที่ดิงามของไทย			
กรมสามัญ ศึกษา	<u>หลักสูตร</u> รายวิชาอาชีวพระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น - โครงการส่งเสริม อาชีวอิสระเพื่อ การมีรายได้ ระหว่างเรียน	1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักของวิชาชีพ พอที่จะนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิต 2. เพื่อให้มีความสามารถและทักษะในอาชีพเพียงพอ ที่จะ นำไปใช้ในการประกอบอาชีพตามควรแก่วัย 3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และมีคุณธรรมในการ ประกอบอาชีพ 4. เพื่อให้มีความสามารถในด้านการจัดการ การตลาด และการร่วมมือในการประกอบกิจการหรือธุรกิจ คุณค่าในผลงานที่ทำ 5. ให้มีหลักในการทำงาน ตั้งงานอิสระและทำร่วมกับผู้อื่น อันเป็นผลให้เกิดความเจริญส่วนตน และ ส่วนรวม	สถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น ที่ให้หลักสูตรของ กรมสามัญศึกษา	2521	เปิดสอนรายวิชานี้ตั้งแต่ปี 2521 จนถึงปัจจุบัน โดยมี การปรับปรุงหลักสูตรในปี การศึกษา 2533 และได้มี โครงการส่งเสริมอาชีวอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่าง เรียนขึ้นในปี 2531 เพื่อ ส่งเสริมและสนับสนุนรายวิชา อาชีพ มีการนิเทศและติดตาม ผลการจัดการเรียนการสอน

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
					วิทยาลัยเพื่อประกอบอาชีพ อิสระระหว่างเรียน ปี 2532
	หลักสูตร รายวิทยาลัยพระคัมภีร์ มัธยมศึกษาตอนปลาย - โครงการส่งเสริม อาชีพอิสระเพื่อ การมีรายได้ ระหว่างเรียน	1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ 2. เพื่อให้มีทักษะในงานอาชีพ 3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ 4. เพื่อให้มีความรู้ และทักษะมาใช้ในการประกอบอาชีพ และพัฒนาคุณภาพของงาน	สถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอน ปลายที่ใช้หลักสูตร ของกรมสามัญศึกษา	2524	เปิดสอนรายวิชานี้ตั้งแต่ปี 2524 จนถึงปัจจุบัน โดยมี การปรับปรุงหลักสูตรในปี การศึกษา 2533 และได้มี โครงการส่งเสริมอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่าง เรียนขึ้นในปี 2531 เพื่อ ส่งเสริมและสนับสนุนรายวิชา อาชีพ มีการนิเทศและติดตาม ผลการจัดการเรียนการสอน

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
					วิชาอาชีพเพื่อประกอบอาชีพ อิสระระหว่างเรียน ปี 2532
สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษา- เอกชน (ส.ช.)	<u>โครงการ</u> การพัฒนาธุรกิจขนาด ย่อม สำหรับ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่	1. เพื่อให้มีหลักสูตรและมีการเรียนการสอนตามหลักสูตร ผู้ประกอบกิจการรุ่นใหม่ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ทั่วประเทศ 2. เพื่อผลิตผู้ประกอบกิจการรุ่นใหม่ประมาณ 5,000 คน 3. เพื่อให้มีองค์การอาสาสมัครเอกชน (PVC) ส่งเสริม สนับสนุนการประกอบธุรกิจขนาดย่อม 4. รัฐบาลจะต้องจัดให้มีกองทุนหมุนเวียน เพื่อจัดระบบสินเชื่อ อัตราดอกเบี้ยต่ำตามสนับสนุนโครงการในอัตราส่วน 8 ต่อ 2	สถานศึกษาเอกชน ระดับ ปวช. ปวท. และ ปวส. ที่อยู่ใน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการ ศึกษาเอกชน (ส.ช.)	2532	ประมอญกรรมการพิจารณา หลักสูตร

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		5. เพื่อเน้นการอาชีวศึกษาเอกชน เป็นผู้ผลิต ผู้ประกอบ การรุ่นใหม่ รับผิดชอบต่อโครงการนี้บรรจุไว้ในแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนที่ 7 อย่าง เด่นชัด จึงจะทำให้เป้าหมายของโครงการนี้บรรลุผล อย่างแท้จริง			
กรม อาชีวศึกษา	<u>หลักสูตร</u> การจัดการธุรกิจ (ในระดับ ปวช.)	1. มีความรู้เกี่ยวกับประเภท รูปแบบ และลักษณะโครง สร้างขององค์การธุรกิจทั่วไป 2. มีความรู้เกี่ยวกับการเริ่มต้นธุรกิจ 3. รู้หลักการเลือกโครงการ ศึกษา และจัดทำโครงการ ได้ 4. มีความรู้เรื่องหลักการจัดการ ตลอดจนสามารถบริหาร กิจการได้	สถานศึกษา สังกัด กรมอาชีวศึกษา	2530	เป็นรายวิชาการจัดการธุรกิจ 1,2 และ 3 แต่ปี 2530 จน ถึงปัจจุบัน และได้มีการปรับ ปรุงหลักสูตรปี 2533 โดยลด รายวิชาลงเหลือ 2 รายวิชา คือ การจัดการธุรกิจ 1 และ การจัดการธุรกิจอุตสาหกรรม 2 โดยเพิ่มเวลาเรียนแต่ละ

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
					รายวิชาใหม่มากกว่าเดิมอีก รายวิชาละ 1 คาบ ต่อ สัปดาห์
	<u>หลักสูตร</u> การจัดการธุรกิจ 2 (ในระดับ ปวช.)	1. มีความรู้ที่จะบริหารงานการผลิต และสามารถวางแผน และควบคุมการผลิตได้ 2. ทราบดีถึงองค์ประกอบของปัจจัยการผลิต และบริหาร- ปัจจัยการผลิตได้ 3. มีความรู้ที่จะปฏิบัติงานด้านการตลาดได้ 4. สามารถกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารการผลิตได้ ราคา การจำหน่าย การโฆษณา และการส่งเสริมการขาย	สถานศึกษา สังกัด กรมอาชีวศึกษา	2530	
	<u>หลักสูตร</u> การจัดการธุรกิจ 3	1. มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารทางบัญชี และการเงิน ด้านการฝึกปฏิบัติ	สถานศึกษาสังกัด กรมอาชีวศึกษา	2530	

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
	(ในระดับ ปวช.)	2. เข้าใจถึงระบบการเลือกอาชีพทางธุรกิจการค้า และ กฎหมายเกี่ยวกับภาษีนิติบุคคล			
	<u>โครงการ</u> การพัฒนาอาชีพอิสระ สำหรับผู้ประกอบการ รุ่นใหม่ ของวิทยาลัย พาณิชยการ เขตุน	1. เพื่อให้นักศึกษาที่ผ่านโครงการมีความพร้อมที่จะไป ประกอบอาชีพอิสระด้วยหลักการที่ถูกต้อง 2. เพื่อผลิตผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในแต่ละปีไม่ต่ำกว่า 80% ของจำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 3. เพื่อให้มีการจัดตั้งศูนย์ธุรกิจจำลองขึ้นในวิทยาลัย 4. เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานจริงเป็นการ เสริมสร้าง ประสบการณ์ให้นักศึกษา	วิทยาลัยพาณิชยการ เขตุน	2533	ศึกษาข้อมูลและวางแผนงาน หลัก
	<u>นโยบาย</u> จุดเน้นที่ 3 ส่งเสริมอาชีพอิสระ	เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม เกษตรกรรม และศิลปกรรม ได้นำ ความรู้และทักษะวิชาชีพไปใช้ และหาประสบการณ์ตรงจาก	- กลุ่มวิทยาลัย เทคนิคภาคเหนือ 14 วิทยาลัย	2532	เปิดดำเนินการร้านค้าหน้า โรงเรียน ตั้งแต่ปี 2532 จนถึงปัจจุบัน

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		ลูกค้าที่มาใช้บริการ และยังได้ศึกษาวิธีการจัดการ การตลาด การให้บริการ การจัดตั้งสถานประกอบการ ตลอด จนกฎระเบียบต่าง ๆ ของราชการที่เกี่ยวข้องจะนำมา ซึ่งความสำเร็จสู่เป้าหมายการประกอบอาชีพอิสระ สามารถเลี้ยงชีพอยู่เลี้ยงคนที่ดีได้	- กลุ่มวิทยาลัย เทคนิคภาคกลาง 27 วิทยาลัย - กลุ่มวิทยาลัย เทคนิคภาค ตะวันออก เนื่อง 16 วิทยาลัย	2532	
	<u>โครงการ</u> การพัฒนาผู้ประกอบการ ธุรกิจขนาดย่อม สำหรับช่าง อุตสาหกรรม	1. ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการ ธุรกิจขนาดย่อม 2. มีการประกอบอาชีพอิสระ และการจัดตั้งสถานประกอบการ การในจังหวัดอุดรธานีมากขึ้น 3. มีการสร้างงาน และแหล่งฝึกอาชีพในภาคตะวันออก	วิทยาลัยเทคนิค อุดรธานี	2531	ดำเนินการฝึกอบรมวิทยากร ไปแล้ว 2 รุ่น รุ่นละ 30 คน และดำเนินการฝึกอบรมผู้ ประกอบการไปแล้ว 1 รุ่น 33 คน

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		เชิญเพื่อนำขึ้น และลดการอพยพเข้ามาหางานทำ ในเมืองใหญ่			
สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล	<u>หลักสูตร</u> ธุรกิจอุตสาหกรรม (ในระดับ ปวช.)	1. รู้ระบบแบบแผนของวงจรธุรกิจ 2. รู้กระบวนการของอุตสาหกรรม 3. รู้วิธีการริเริ่มกิจกรรมทางธุรกิจ 4. รู้ทฤษฎีทุนและแหล่งลงทุน ตลอดจนองค์การรูปแบบ- ต่าง ๆ 5. รู้หลักการบรรจุมือหอการขนส่งและการประกกันภัย 6. รู้วิธีการโฆษณาจูงใจลูกค้า 7. รู้กฎหมายเกี่ยวกับภาษีและแรงงาน	สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล ระดับ ปวช. ช่าง อุตสาหกรรม	2531	เปิดสอนรายวิชานี้ตั้งแต่ปี การศึกษา 2531 จนถึง ปัจจุบัน
	<u>หลักสูตร</u> การประกอบกา	1. เข้าใจหลักการเริ่มต้นธุรกิจอุตสาหกรรม 2. เข้าใจหลักการระดมทุนอุตสาหกรรม	สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล ระดับ	2531	เปิดสอนรายวิชานี้ตั้งแต่ปี การศึกษา 2531 จนถึง

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		3. เข้าใจเทคนิควิธีการประกอบอาชีพอิสระ 4. เข้าใจระบบการผลิตสินค้าและให้บริการ 5. มีทัศนคติในการสร้างงานด้วยตนเอง	ปวช. ช่าง อุตสาหกรรม		ปัจจุบัน
กรม อาชีวศึกษา และ สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล	<u>หลักสูตร</u> ธุรกิจอุตสาหกรรม (ในระดับ ปวส.)	1. เพื่อให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจที่สำคัญ และ เอกสารทางธุรกิจ หลักการตลาด การบัญชี และการ เสียภาษี 2. เพื่อให้ความเข้าใจหลักและวิธีการประกอบกิจการ ธุรกิจขนาดเล็กในด้านบริการและการผลิต 3. เพื่อให้เห็นความสำคัญในการประกอบธุรกิจอย่างมี ระบบ จรรยาบรรณในวิชาชีพ และรับผิดชอบต่อสังคม	สถานศึกษาทั้ง หลักสูตรของกรม อาชีวศึกษา และ สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล ระดับ ปวส. ช่าง อุตสาหกรรม	2527	เปิดสอนเป็นวิชาเลือกทุก สาขาวิชาในสายช่าง อุตสาหกรรม ตั้งแต่ปี การศึกษา 2527 จนถึง ปัจจุบัน
	<u>หลักสูตร</u> การจัดการ	1. เพื่อให้ความรู้งานธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมทั้ง งานที่เกี่ยวข้องในสาขาของตนในสภาพของการตลาด	สถานศึกษาทั้ง หลักสูตรของกรม	2527	เปิดสอนเป็นวิชาเลือกทุก สาขาวิชาในสายช่าง

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
	อุตสาหกรรมขนาดเล็ก (ในระดับ ปวส.)	งานในปัจจุบัน 2. เพื่อให้เข้าใจหลักการและสามารถเขียนโครงการ ดำเนินธุรกิจขนาดเล็กในสาขางานของตน 3. เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินกรอย่างมี แผน และปฏิบัติตามโครงการหรือแผนงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	อาชีวศึกษา และ สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล ระดับ ปวส. ช่าง อุตสาหกรรม	2527	อุตสาหกรรม ตั้งแต่ปี การศึกษา 2527 จนถึง ปัจจุบัน
	<u>หลักสูตร</u> องค์การนักธุรกิจ นานาชาติแห่ง ประเทศไทย (อ.ธ.ท.)	1. เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้นักเรียน นักศึกษา มีความรู้ความสามารถ เกิดทักษะวิชาชีพทางธุรกิจให้ ได้ผลดียิ่งขึ้น 2. เพื่อวัดการแนะแนวเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบ อาชีพทางด้านธุรกิจ 3. เพื่อสร้างความสามัคคีสนิสนระหว่างนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาเดียวกันและต่างสถานศึกษา	สถานศึกษาที่ใช้ หลักสูตรของกรม อาชีวศึกษา และ สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล ประเภท วิชาพาณิชยกรรม และบริหารธุรกิจ	2530	เปิดสอนรายวิชานี้ ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2530 จนถึง ปัจจุบัน

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		4. เพื่อให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาธุรกิจชุมชน โดยใช้ความรู้ความสามารถของตนบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวม 5. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและพัฒนาบุคลิกภาพอันพึงประสงค์ของนักเรียน นักศึกษา ก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญาและจิตใจ 6. เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับองค์การและสมาคมธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาธุรกิจ			
กรรมการ ฝึกหัดครู	<u>โครงการ</u> การพัฒนาธุรกิจ รายย่อย	1. เพื่อศึกษาและฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ของการพัฒนาธุรกิจรายย่อย 2. เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ แนวคิด และประสบการณ์	วิทยาลัยครู เชียงใหม่	2531	จัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่องสถาบันอุดมศึกษากับการ พัฒนาธุรกิจรายย่อย

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		ด้านการพัฒนาธุรกิจรายย่อย ซึ่งกันและกัน 3. เพื่อเสนอทางเลือกในการพัฒนาตลาดแรงงาน ให้กับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา 4. เพื่อแสวงหาแนวทางการนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ของนักศึกษา นักศึกษา ก่อให้เกิดความเจริญของงาน 5. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและนักธุรกิจ			
ทบวง มหาวิทยาลัย	<u>โครงการ</u> การฝึกอบรม ส่งเสริมนักลงทุนใหม่ สำหรับช่างและ วิศวกร (New Business)	1. เพื่อสนับสนุนโครงการลงทุนที่เป็นไปได้ และเป็นการเพิ่มรายได้ของตนเอง และก่อให้เกิดการจ้างงาน 2. เพื่อสนับสนุนช่างและวิศวกรที่จบการศึกษาแล้วประสงค์ที่จะดำเนินธุรกิจของตนเอง ได้มีโอกาสจัดตั้งธุรกิจของตนเอง 3. เพื่อเสริมสร้างความสามารถและความรู้ความชำนาญ	สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า พระนครเหนือ	2530 และ 2531	จัดฝึกอบรมวิทยากร 1 รุ่น 22 คน และจัดฝึกอบรม ผู้ประกอบการรายย่อย 1 รุ่น 21 คน

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
	Creation) (N.B.C.STEP)	ของผู้ที่ประสงค์จะเริ่มค้นหาธุรกิจของตนเอง			
	โครงการ ฝึกงานนักศึกษา ระหว่างปิดภาค ฤดูร้อน (บริษัท จำลอง)	1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทดลองดำเนินงานทางธุรกิจ เพื่อเลือกแนวทางอาชีพที่ถนัด และยึดเป็นอาชีพต่อไป และเพื่อพัฒนาแนวคิดของการประกอบธุรกิจด้วยตนเอง ให้เกิดขึ้นในหมู่นักศึกษา นอกจากนี้แล้วยังเป็นการ ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 2. ตอบสนองความต้องการของสถาบันการศึกษาที่มุ่งหวังจะให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการดำเนินงานทางธุรกิจ นอกเหนือไปจากการเรียนรู้ภาคทฤษฎี 3. จัดเตรียมนักศึกษาให้พร้อมที่จะเป็นกำลังคนที่ดีของธุรกิจอุตสาหกรรม ภายหลังที่สำเร็จการศึกษา	ม. หอการค้าไทย ม. ธรรมศาสตร์ ม. จุฬาลงกรณ์ ม. กรุงเทพฯ ม. เกษตรศาสตร์ ม. ศรีปทุม ม. ชูริกิจบัณฑิตย ม. เทคโนโลยีสยาม ม. สงขลานครินทร์ ว. เอเชียอาคเนย์ ม. ยัสสัมชืน	2533	ทุกสถาบันการศึกษาดังกล่าว ดำเนินโครงการทุกภาค ฤดูร้อนของทุกปีการศึกษา

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
	<u>โครงการ</u> ศูนย์ศึกษาทดลอง การประกอบอาชีพ อิสระของบัณฑิต	1. เพื่อศึกษาและแสวงหาข้อมูลที่จะใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาการเรียนการสอนที่จะเตรียมพร้อมผู้เรียนให้สามารถเข้าสู่อาชีพอิสระได้ ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติให้เห็นความสำคัญของอาชีพอิสระ 2. เพื่อผ่อนคลายปัญหาการว่างงาน	สถาบันอุดมศึกษาใน จังหวัด ขอนแก่น เชียงใหม่ แลบุรี นครปฐม และ สงขลา	2531-2533	ทำการศึกษา สํารวจ ทดลอง และพัฒนาต้นแบบ จำนวน 100 อาชีพ
ศูนย์พัฒนา อุตสาหกรรม กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม	<u>โครงการ</u> พัฒนาผู้ประกอบการ ธุรกิจ อุตสาหกรรม (ค.พ.อ.)	ผู้ที่ทำธุรกิจอุตสาหกรรมอยู่แล้วต้องการจะขยายกิจการหรือปรับปรุงกิจการเดิมหรือผู้ที่กำลังจะก้าวเข้ามาลงทุนในธุรกิจอุตสาหกรรม ย่อมประสบปัญหาหลายอย่าง อาทิ - มีเงินทุน แต่ไม่รู้จักลงทุนอะไรดี - ทำธุรกิจอย่างไรจึงจะประสบความสำเร็จ - ขาดเงินทุน ไม่รู้จะหาได้อย่างไร - ขาดแคลนวัตถุดิบ และวัตถุดิบราคาแพง - สินค้าขายไม่ออก ค้างสต็อกมาก	ศูนย์พัฒนา อุตสาหกรรม	2533	ได้จัดอบรมไปแล้ว 22 รุ่น ใน 12 จังหวัด ประมาณ 700 คน จากการประเมิน ส่วนตัวอย่าง 98 ราย จาก 631 ราย มีการลงทุน เพิ่ม ขึ้น 438 ล้านบาท จ้างงาน เพิ่มขึ้น 962 คน ส่วนผู้ลงทุน ใหม่ ลงทุน 163 ล้านบาท

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		- ต้นทุนการผลิตสูงกว่าคู่แข่ง - คนงานขาดความรับผิดชอบ เข้า-ออก งานบ่อย - ไม่รู้แหล่งซื้อเครื่องจักร เครื่องมืออุปกรณ์การผลิต - อยากหากรรมวิธีการผลิตสินค้าบางอย่าง - อยากจะขอคำปรึกษาด้านเทคนิคการผลิตได้อย่างไร - จะหาตลาดสินค้าที่ผลิตนี้ได้อย่างไร - การบริหารงานสิ้น โครงการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมจึงก่อ กำเนิดขึ้นมาเพื่อพยายามลดหรือปิดช่องว่างของปัญหา ดังกล่าว โดยส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ และ พัฒนาผู้ประกอบการที่มีอยู่เดิมให้เป็นผู้ประกอบการที่มี ประสิทธิภาพ รู้หลักการคิดก่อนการลงทุน หรือขยายกิจการ และยังสามารถบริหารงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ			จำนวน 1,172 คน

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานกรมแรงงาน	<u>โครงการ</u> การประกอบธุรกิจส่วนตัว	1. เพื่อส่งเสริมให้ผู้ว่างงานได้มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจส่วนตัว 2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้มีความรู้ในวิชาชีพประเภทต่าง ๆ สามารถริเริ่มและดำเนินการประกอบธุรกิจส่วนตัวได้ 3. เพื่อลดปัญหาการว่างงานของประชาชน และส่งเสริมการสร้างงานให้ประชาชน	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน	2527	จนถึงปี พ.ศ. 2533 จัดอบรมไปแล้ว 24 ครั้ง สำหรับ 648 คน เป็นชาย 400 คน หญิง 248 คน อายุระหว่าง 18-45 ปี
กองส่งเสริมธุรกิจกรมการค้าภายใน	<u>โครงการ</u> ฝึกอบรมผู้บริหารร้านค้าของชุมชน	1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจขนาดย่อม โดยเฉพาะด้านการค้าปลีก สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงกิจการขยายกิจการ และแข่งขันกับผู้ประกอบธุรกิจอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยมีจรรยาบรรณ 2. เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างทางราชการ โดยเฉพาะกระทรวงพาณิชย์ สถาบันภาคเอกชน คือ	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ของจังหวัดต่าง ๆ	2530	แต่ละจังหวัดจะดำเนินการฝึกอบรมเอง โดยอาศัยงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ ที่สามารถหาได้ เช่น จังหวัดอุดรธานี ใช้งบประมาณจังหวัดของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		หอการค้าจังหวัด และผู้ประกอบการค้าในชนบท อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือโดยแนบแน่น ระหว่างภาคราชการ และสถาบันภาคเอกชนในระดับท้องถิ่น หรือชนบท เป็นประโยชน์แก่การส่งเสริมธุรกิจ โดยส่วนรวม 3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรม ได้มีโอกาสรู้จักและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือข่าวสารธุรกิจในอนาคต			นายประจวบ ไชยสาส์น ดำเนินการฝึกอบรม 2 รุ่น ในปี 2530 จังหวัดบุรีรัมย์ ฯซึ่งพัฒนาแบบของ สส. จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการ ฝึกอบรมในปี 2530 1 รุ่น
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย	โครงการ การประชุมสัมมนา เพื่อร่างหลักสูตร ฝึกอบรมด้านการ	<u>ขั้นตอนที่ 1</u> การประชุมสัมมนาเพื่อร่างหลักสูตร 1. เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของการตลาด บทบาทหน้าที่ในเรื่องการตลาด การกำหนดราคา และการเคลื่อนไหวของระบบตลาด ซึ่งจะ เป็น	ศูนย์ฝึกอบรมการ พัฒนาชุมชน จังหวัด นครนายก	2530	ได้เชิญชาวบ้าน นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญภาคเอกชน มาร่วมกันพัฒนาหลักสูตร และ ทดลองกับชาวบ้าน หลังจาก

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
	ตลาด และทดลอง หลักสูตร	แนวทางหรือเครื่องมือที่ก่อประโยชน์ต่อการดำเนินงานในพื้นที่ 2. เพิ่มพูนทักษะให้แก่เจ้าหน้าที่ด้านการตลาด เพื่อประโยชน์ในการกระตุ้น ชี้นำ และให้ข่าวสารข้อมูลแก่ชาวบ้านได้อย่างถูกต้อง 3. ให้การค้าดำเนินงานตามแผนสร้างเสริมรายได้ และแผนการส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิต และกิจกรรมต่อเนื่อง อันได้แก่ ศูนย์สหวิถีสถาตลาดยั่งยืน และ กลุ่มอาชีพ สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ <u>ขั้นตอนที่ 2</u> การฝึกอบรมเพื่อทดลองกับหลักสูตร เพื่อนำหลักสูตรที่ได้จากการประชุมสัมมนาในขั้นตอนที่ 1 มาทดลองใช้ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการ พอป. (พัฒนากร และพัฒนาการอำเภอ) เป็น	ศูนย์ฝึกอบรมการพัฒนาชุมชน จังหวัดนครนายก	2530	ปรับปรุงแล้ว จัดอบรม พัฒนากรที่ทำงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด จำนวน 2 ครั้ง คือเจ้าหน้าที่ จากอีสานเหนือหนึ่งครั้ง และ อีสานใต้ 1 ครั้ง

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		การทดสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น หากมีข้อควรแก้ไขเพิ่มเติม			
บริษัทเงินทุน อุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย	<u>โครงการฝึกอบรม</u> "นักลงทุนรุ่นเยาว์"	1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ถึงโครงสร้างเศรษฐกิจ การตลาด และปัจจัยอื่น ๆ ที่ควรพิจารณาในการลงทุน ตลอดจนการวิเคราะห์ผลตอบแทนและความเสี่ยงในการลงทุน อันเป็นความรู้พื้นฐานสำหรับผู้ประกอบการลงทุน 2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีความรู้ความเข้าใจถึงแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินในประเทศ อาทิ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และสถาบันการเงินอื่น ๆ ตลอดจนหลักในการพิจารณาเลือกเข้าสถาบันการเงินนั้น ๆ ให้เหมาะสมกับประเภทธุรกิจที่จะประกอบกิจการ รวมทั้งได้รู้จัก	สำนักงานใหญ่ และ สำนักงานสาขา ของบริษัทเงินทุน อุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย		ได้ทำการฝึกอบรมแล้ว จำนวน 6 รุ่น ใช้เวลา ดำเนินการฝึกอบรม รุ่นละ ประมาณ 1 เดือน

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		บทบาทและหน้าที่ของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ กับการประกอบธุรกิจ 3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม ได้เรียนรู้ถึงปัญหา และ อุปสรรคในการบริหารงาน และวิธีการบริหารงานของ ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ตลอดจนการเสริม สร้างทักษะในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งได้ทราบถึงผล กระทบของการลงทุนที่มีต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศ 4. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รู้จักและ เข้าใจถึงบทบาท ของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่ง เป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาที่มีบทบาทสำคัญต่อ การส่งเสริมการลงทุนและการนำเทคโนโลยีทันสมัย มาใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ อันมีผล ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก			

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
สมาคมพัฒนา ประชากร และชุมชน (มีชัย วีระ ไวทยะ)	<u>โครงการ</u> โครงการรณรงค์เพื่อ สังคม (ช.พ.ส.)	1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ธุรกิจเอกชนที่มีฐานะมั่นคง และยินดีช่วยเหลือสังคมได้ เข้ามามีบทบาท และมีส่วน ร่วมกับรัฐและองค์การสาธารณประโยชน์ ในการพัฒนา ชนบท 2. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและชาวชนบทได้มีโอกาส เรียนรู้ทักษะในเชิงธุรกิจเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ รายได้ และฐานะความเป็นอยู่ของตนเอง และหมู่บ้าน เพื่อ แก้ไขปัญหาการกระจายรายได้ 3. เพื่อสร้างงานและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร และชาว ชนบท โดยการพัฒนาส่งเสริมพัฒนา และ/หรือกระจายการ ผลิตทางการเกษตร และอุตสาหกรรม	- ศูนย์พัฒนาหมู่บ้าน ชนบทผสมผสาน - ศูนย์พัฒนาสุขภาพ และอนามัยชุมชน - สำนักงานสาขา ของสมาคมพัฒนา ประชากรและ ชุมชน จำนวน 14 แห่ง ทั่ว ประเทศ	2532	รณรงค์ทุกรูปแบบ เพื่อให้ ภาคธุรกิจเข้าร่วมโครงการ ช.พ.ส.
	<u>โครงการ</u> อบรมผู้ประกอบการ	1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรให้จัดตั้งหรือขยาย อุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดย่อม	ศูนย์พัฒนาหมู่บ้าน ชนบทผสมผสาน	2532	ได้ดำเนินการฝึกอบรมมาแล้ว 6 รุ่น รุ่นละ 20 คน เน้น

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
	ขนาดเล็ก และขนาด ย่อม	2. เพื่อสนับสนุนให้ธุรกิจดังกล่าวดำเนินไปได้อย่าง ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพตลอดไป	ของสมาคมใน จังหวัดบุรีรัมย์ ขอนแก่น มหาสารคาม และ เขียงราย	2532	ทางภาคเหนือ อีสาน ทาง ภาคเหนือเน้นจังหวัด เขียงราย ทางภาคอีสาน เน้นจังหวัดบุรีรัมย์ ขอนแก่น และมหาสารคาม
องค์การแคร์ นานาชาติ ประเทศไทย	<u>โครงการ</u> ร่วมส่งเสริมธุรกิจ และอุตสาหกรรม ในครอบครัวขนาด เล็ก อุบล-Care	1. เพื่อเพิ่มรายได้ การมีงานทำ และก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม แก่สินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือบริการของธุรกิจ/อุตสาหกรรม ขนาดเล็กในชนบท 2. เพื่อหารูปแบบ วิธีการ และวางระบบการส่งเสริม ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดเล็กในชนบทที่สามารถปฏิบัติ จริงต่อไปได้จนเต็มพื้นที่โครงการ หรือนำไปปรับใช้ใน พื้นที่อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. เพื่อช่วยส่งเสริม กระตุ้น และ เชื่อมให้กลุ่มผู้ประกอบการ	จังหวัดอุบลราชธานี ในอำเภอที่มีธุรกิจ/ อุตสาหกรรมขนาด เล็กอยู่แล้ว และมี ศักยภาพที่จะปรับ ปรุงตัวเอง หรือ ขยายตัวได้ ถ้าได้ รับการส่งเสริมที่	2529	ได้แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 โครงการทดลอง 1 ปี ทำการวางรูปแบบ ระบบการส่งเสริมให้บริการ ทำแผนกิจกรรมต่าง ๆ ระยะที่ 2 เวลา 3 ปี เป็น การขยายและส่งเสริม

หน่วยงาน	หลักสูตร/โครงการ	จุดมุ่งหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ปี เริ่มโครงการ	ความก้าวหน้าของโครงการ
		ธุรกิจขนาดเล็กในชนบทรู้จักแสวงหาและใช้บริการเสริมของหน่วยราชการ สถาบันรัฐบาล และเอกชน ที่มีอยู่และ เป็นประโยชน์กับการประกอบธุรกิจขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 4. เพื่อช่วยเสริมงานของรัฐให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาประเทศปัจจุบันที่มุ่งส่งเสริมรายได้ การมีงานทำ ในแบบที่ด้วยการกระจายธุรกิจและอุตสาหกรรมออกจากเมืองไปสู่ชนบทโดยการพัฒนาระบบที่จะสร้างธุรกิจ/อุตสาหกรรมขนาดเล็กในชนบทที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพในเชิงธุรกิจยิ่งขึ้น	เหมาะสมจากโครงการ		โครงการองวาระที่ 1

ภาคผนวก ฉ
รายชื่อโรงเรียน
สังกัดสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร

รายชื่อโรงเรียนสังกัดสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร

กลุ่มที่ 1

1. สตรีวิทยา	2. โยธินบูรณะ
3. เบญจมราชาลัย	4. มัชฌิมวัดเบญจมบพิตร
5. ราชวินิตมัธยม	6. วัดน้อยนพคุณ
7. วัดกุฎกษัตริย์	8. วัดราชาธิวาส
9. วัดราชบพิตร	10. วัดสังเวช
11. สวนกุหลาบวิทยาลัย	12. ศีลาจารพิพัฒน์
13. สุวรรณสุธารามวิทยา	14. วัดบวรนิเวศ
15. เศรษฐเสถียร	

กลุ่มที่ 2

1. ขานาเวศวิทยาคม	2. สตรีศรีสุริโยทัย
3. เตรียมอุดมศึกษา	4. ไตรมิตรวิทยาลัย
5. เทพศิรินทร์	6. นนทรีวิทยา
7. พุทธจักรวิทยา	8. วัดสระเกษ
9. วัดสุทธิวาราม	10. สายปัญญา
11. สตรีมหาพฤฒาราม	12. เจ้าพระยาพิทยาคม
13. โสตรศึกษาทุ่งมหาเมฆ	14. สอนคนตาบอดกรุงเทพ

กลุ่มที่ 3

1. สันติราษฎร์วิทยาลัย	2. ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
3. ศรีอยุธยา	4. ดอนเมืองจตุรจินดา
5. มักกะสันพิทยา	6. รัตนโกสินทร์สมโภชนบางเขน
7. สามเสนวิทยาลัย	8. สารวิทยา
9. สีกัน (วัดนันทน์ตูปถัมภ์)	10. หอวัง
11. ฤทธิยะวรรณาลัย	12. ราชวินิตบางเขน

กลุ่มที่ 4

1. สุรศักดิ์มนตรี
2. ราชดำริ
3. กุญชรธรรมวิทยา
4. จันทรหุ่นบำเพ็ญ
5. ปทุมคงคา
6. ประชาราษฎร์อุปถัมภ์
7. พระโขนงพิทยาลัย
8. มัธยมวัดธาตุทอง
9. ยาสววิทยานุเคราะห์
10. วชิรธรรมสาริต
11. ศรีพญา
12. สายน้ำผึ้ง
13. เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
14. ปัญญาวิจิตร
15. พิบูลย์ประชาสรรค์

กลุ่มที่ 5

1. เทพลีลา
2. บดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
3. บดินทร์เดชา 2 (สิงห์เสนี)
4. เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
5. เทพศิรินทร์ร่มเกล้า
6. บางกะปิ
7. พรตพิทยพยัต
8. มัธยมวัดบึงทองหลาง
9. รัตนโกสินทร์สมโภชน์ ลาดกระบัง
10. ลาดปลาเค้าพิทยาคม
11. วัดหนองจอก
12. ศรีสังวาลย์
13. เศรษฐบุศรบำเพ็ญ
14. สตรีเศรษฐบุศรบำเพ็ญ
15. สตรีวิทยา 2
16. นวมินทร์ราชูทิศ กรุงเทพมหานคร

กลุ่มที่ 6

1. มหรรณพาราม
2. มัธยมวัดคุลีธาราม
3. ชีโนรสวิทยาลัย
4. ทวีวัฒนา
5. ปากน้ำพิทยาคม
6. โพธิ์สารพิทยากร
7. วิมุตยารามพิทยากร
8. วัดนายโรง
9. วัดน้อยใน
10. วัดบวรมงคล
11. สตรีวัดระฆัง
12. สุวรรณพลับพลาพิทยาคม
13. สุวรรณารามพิทยาคม
14. สวนอนันต์

กลุ่มที่ 7

1. ศึกษานารี	2. อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
3. บางมดวิทยา	4. แจ้งร้อนวิทยา
5. ธนบุรีเทพีลารักษ์	6. พิทยาลงกรณ์พิทยาคม
7. มัชฌมวัดดาวคนอง	8. รัตนโกสินทร์สมโภชน์บางขุนเทียน
9. วัดพุทธบูชา	10. วัดราชโอรส
11. วัดอินทาราม	12. สิงหราชพิทยาคม
13. ศึกษานารีวิทยา	14. บางปะกอกวิทยา

กลุ่มที่ 8

1. ทวีธาภิเษก	2. วัดประดู่ในทรงธรรม
3. จันทรประดิษฐารามพิทยาคม	4. สตรีวัดอัมพรสวรรค์
5. ไชยนิพัทธ์พิทยาคม	6. นवलนรดิศวิทยารัชมังคลาภิเษก
7. บางแคปานขำ	8. ปัญญาวรคุณ
9. มัชฌมวัดหนองแขม	10. วัดรางบัว
11. ฤทธิณรงค์รอน	12. วัดนवलนรดิศ

กลุ่มที่ 9

1. สวนกุหลาบวิทยาลัย จังหวัดนนทบุรี
2. เบญจมาชานุสรณ์ จังหวัดนนทบุรี
3. สุรนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
4. พูลเจริญพิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ
5. ภ.ป.ร.วิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์
จังหวัดนครปฐม
6. มหิดลวิทยานุสรณ์ จังหวัดนครปฐม
7. ราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก จังหวัดสมุทรปราการ
8. ราชวินิตบางแก้ว ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ

หมายถึง โรงเรียนสังกัดกองการศึกษาพิเศษ

ภาคผนวก ช

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

หลักการ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายมีหลักการดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้ และทักษะเฉพาะด้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม
2. เป็นการศึกษาที่สนองต่อการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น หรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ท้องถิ่น และประเทศชาติ

จุดหมาย

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และให้สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของคนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเชาวน์ปัญญา มีความรู้ และทักษะเฉพาะด้านตามศักยภาพ เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญเฉพาะด้าน
2. มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยต่าง ๆ
3. สามารถเป็นผู้นำ และเป็นผู้ให้บริการชุมชนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม
4. สามารถวางแผนแก้ปัญหาในชุมชนของตน
5. มีความภูมิใจในความเป็นไทยเสียสละเพื่อส่วนรวม ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถหาแนวทางหรือวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนของตน
7. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
8. มีนิสัยรักการทำงาน เต็มใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีทักษะในการจัดการ

9. เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในประเทศในโลก มุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศตามบทบาทและหน้าที่ของตน ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างทรัพยากร ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ของประเทศ

โครงสร้าง

1. วิชาบังคับ จำนวน 30 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่รายวิชาต่อไปนี้

1.1 วิชาบังคับแกน จำนวน 15 หน่วยการเรียนรู้

ภาษาไทย	6 หน่วยการเรียนรู้
สังคมศึกษา	6 หน่วยการเรียนรู้
พลานามัย	6 หน่วยการเรียนรู้

1.2 วิชาบังคับเลือก จำนวน 15 หน่วยการเรียนรู้

พลานามัย	3 หน่วยการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์	6 หน่วยการเรียนรู้
พื้นฐานวิชาชีพ	6 หน่วยการเรียนรู้

2. วิชาเลือกเสรี เลือกเรียนอย่างน้อยจำนวน 45 หน่วยการเรียนรู้ ให้เลือกจากกลุ่มวิชาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 กลุ่มวิชาภาษา

ภาษาไทย
ภาษาต่างประเทศ

2.2 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา

2.3 กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ

พลานามัย
ศิลปะ

2.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์
คณิตศาสตร์

2.5 กลุ่มวิชาอาชีพ

3. กิจกรรม ได้แก่กิจกรรมต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2532 จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ ต่อภาค

3.2 กิจกรรมแนะแนว และ หรือกิจกรรมการแก้ปัญหา และ หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้จำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์ ต่อภาค

3.3 กิจกรรมอิสระของผู้เรียน

หมายเหตุ ผู้เรียนที่นับถือศาสนาพุทธให้เลือกรายวิชาพระพุทธศาสนา ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ภาคเรียนละ 1 รายวิชา ตลอด 3 ปี

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

1. เวลาเรียน

1.1 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายใช้เวลาเรียนปกติประมาณ 3 ปี

1.2 ในปีการศึกษาหนึ่ง ให้แบ่งเป็นภาคเรียนปกติ 2 ภาค ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ โรงเรียนอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร สำหรับภาคฤดูร้อนซึ่งมีเวลาเรียน 4 คาบต่อสัปดาห์นั้น เวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาจะต้องเป็น 5 เท่าของภาคปกติ

1.3 ในสัปดาห์หนึ่งโรงเรียนต้องเปิดเรียนไม่น้อยกว่า 5 วัน วันละไม่น้อยกว่า 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างน้อย 25 คาบ และจัดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 1 คาบและจัดกิจกรรมแนะแนว และหรือกิจกรรมแก้ปัญหา และหรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้อีก 2 คาบ เวลานอกเหนือจากนี้ให้ผู้เรียนได้เลือกรายวิชาเพิ่มเติมตามความสนใจและปฏิบัติกิจกรรมอิสระ

2. หน่วยการเรียน

รายวิชาใดที่ใช้เวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ ต่อภาคเรียนให้มียุทธศาสตร์การเรียน 1 หน่วยการเรียน รายวิชาใดที่มีจำนวนคาบเรียนมากกว่าหรือน้อยกว่า 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ให้มีจำนวนหน่วยการเรียนมากขึ้นหรือน้อยลงตามสัดส่วน

3. วิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี

3.1 ผู้เรียนจะต้องเรียนวิชาบังคับ และวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในโครง

สร้างของหลักสูตรสำหรับภาษาต่างประเทศผู้เรียนจะเลือกเรียนได้ 2 ภาษาเท่านั้น

3.2 การจัดทำรายวิชาบังคับเลือกและเสรี นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และการใช้แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

4. การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับแก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

5. เกณฑ์การจบหลักสูตร

5.1 ต้องเรียนวิชาบังคับ และวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างอย่างน้อย 75 หน่วยการเรียนรู้ รายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียน

5.2 ต้องได้หน่วยการเรียนรู้ของวิชาบังคับทั้งหมด

5.3 ต้องได้หน่วยการเรียนรู้ทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 75 หน่วยการเรียนรู้

5.4 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 1 คาบต่อสัปดาห์โดยต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน และต้องผ่านจุดประสงค์สำคัญของ กิจกรรมตามที่กำหนด

ภาคผนวก จ
รายชื่อโรงเรียน
สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร

รายชื่อโรงเรียนสังกัดสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร

กลุ่มที่ 1

1. สตรีวิทยา	2. โยธินบูรณะ
3. เบญจมราชาลัย	4. มัธยมวัดเบญจมบพิตร
5. ราชวินิตมัธยม	6. วัดน้อยนพคุณ
7. วัดกุฎกษัตริย์	8. วัดราชาธิวาส
9. วัดราชบพิตร	10. วัดสังเวช
11. สวนกุหลาบวิทยาลัย	12. ศีลาจารย์พัฒนา
13. สุวรรณสุธารามวิทยา	14. วัดบวรนิเวศ
15. เศรษฐเสถียร	

กลุ่มที่ 2

1. ขานาเวศวิทยาคม	2. สตรีศรีสุริโยทัย
3. เตรียมอุดมศึกษา	4. ไตรมิตรวิทยาลัย
5. เทพศิรินทร์	6. นนทบุรีวิทยา
7. พุทธจักรวิทยา	8. วัดสระเกษ
9. วัดสุทธิวาราม	10. สายปัญญา
11. สตรีมหาพฤฒาราม	12. เจ้าพระยาพิทยาคม
13. โสัดศึกษาทุ่งมหาเมฆ	14. สอนคนตาบอดกรุงเทพ

กลุ่มที่ 3

1. สันติราษฎร์วิทยาลัย	2. ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
3. ศรีอยุธยา	4. ดอนเมืองจตุรจินดา
5. มักกะสันพิทยา	6. รัตนโกสินทร์สมโภชน์บางเขน
7. สามเสนวิทยาลัย	8. สารวิทยา
9. สีกัน (วัฒนานครอุปถัมภ์)	10. หอวัง
11. ฤทธิยะวรรณาลัย	12. ราชวินิตบางเขน

กลุ่มที่ 4

1. สุรศักดิ์มนตรี	2. ราชดำริ
3. กุญชรารามวิทยาคม	4. จันทรหุ่นบำเพ็ญ
5. ปทุมคงคา	6. ประชาราษฎร์อุปัถม์
7. พระโขนงพิทยาลัย	8. มัธยมวัดธาตุทอง
9. ขาสุมวิทยานุกเคราะห์	10. วชิรธรรมสาริต
11. ศรีพฤฒา	12. สายน้ำผึ้ง
13. เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	14. ปัญญาวิจิตร
15. พิบูลย์ประชาสรรค์	

กลุ่มที่ 5

1. เทพลีลา	2. บดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
3. บดินทร์เดชา 2 (สิงห์เสนี)	4. เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
5. เทพศิรินทร์ร่มเกล้า	6. บางกะปิ
7. พรตพิทยพยัต	8. มัธยมวัดบึงทองหลาง
9. รัตนโกสินทร์สมโภชน์ ลาดกระบัง	10. ลาดปลาเค้าพิทยาคม
11. วัดหนองจอก	12. ศรีสังวาลย์
13. เศรษฐบุตร์บำเพ็ญ	14. สตรีเศรษฐบุตร์บำเพ็ญ
15. สตรีวิทยา 2	16. นวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร

กลุ่มที่ 6

1. มหรรณพาราม	2. มัธยมวัดคุลีธาราม
3. ชินวรพิทยาลัย	4. ทวีวัฒนา
5. ปากน้ำวิทยาคม	6. โพธิ์สารพิทยากร
7. วิมุตยารามพิทยากร	8. วัดนายโรง
9. วัดน้อยใน	10. วัดบวรเม่งคล
11. สตรีวัดระฆัง	12. สุวรรณพลับพลาพิทยาคม
13. สุวรรณารามวิทยาคม	14. สวนอนันต์

กลุ่มที่ 7

1. ศึกษานารี	2. อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
3. บางมดวิทยา	4. แจ้งร้อนวิทยา
5. ธนบุรีเทพีลารักษ์	6. พิทยาลงกรณ์พิทยาคม
7. มัธยมวัดดาวคณอง	8. รัตนโกสินทร์สมโภชน์บางขุนเทียน
9. วัดพุทธบูชา	10. วัดราชโอรส
11. วัดอินทาราม	12. สิงหราชพิทยาคม
13. ศึกษานารีวิทยา	14. บางปะกอกวิทยา

กลุ่มที่ 8

1. ทวีธาภิเษก	2. วัดประดู่ในทรงธรรม
3. จันทรประดิษฐารามพิทยาคม	4. สตรีวัดอัมพรสวรรค์
5. ไชยฉิพลีพิทยาคม	6. นवलนรติศวิทยารัชมังคลาภิเษก
7. บางแคปานขำ	8. ปัญญาวรรคุณ
9. มัธยมวัดหนองแขม	10. วัดรางบัว
11. ฤทธิรงค์รอน	12. วัดนवलนรติศ

กลุ่มที่ 9

1. สวนกุหลาบวิทยาลัย จังหวัดนนทบุรี
 2. เบญจมราชานุสรณ์ จังหวัดนนทบุรี
 3. สุรนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
 4. พูลเจริญวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ
 5. ภ.ป.ร. วิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์
จังหวัดนครปฐม
 6. มหิดลวิทยานุสรณ์ จังหวัดนครปฐม
 7. ราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก จังหวัดสมุทรปราการ
 8. ราชวินิตบางแก้ว ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ
- หมายถึง โรงเรียนสังกัดกองการศึกษาพิเศษ

ภาคผนวก ช

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

หลักการ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายมีหลักการดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้ และทักษะ เฉพาะด้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับภาวะ เศรษฐกิจและสังคม
2. เป็นการศึกษาที่สนองต่อการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น หรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ท้องถิ่น และประเทศชาติ

จุดหมาย

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และให้สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเชาวน์ปัญญา มีความรู้ และทักษะ เฉพาะด้านตามศักยภาพ เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยแนวทาง และวิธีการใหม่ ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญเฉพาะด้าน
2. มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยต่าง ๆ
3. สามารถเป็นผู้นำ และเป็นผู้ให้บริการชุมชนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม
4. สามารถวางแผนแก้ปัญหาในชุมชนของตน
5. มีความภูมิใจในความเป็นไทยเสียสละเพื่อส่วนรวม ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถนำแนวทางหรือวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนของตน
7. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
8. มีนิสัยรักการทำงาน เต็มใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีทักษะในการจัดการ

9. เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในประเทศไทยในโลก มุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศตามบทบาทและหน้าที่ของตน ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างทรัพยากร ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ของประเทศ

โครงสร้าง

1. วิชาบังคับ จำนวน 30 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่รายวิชาต่อไปนี้

1.1 วิชาบังคับแกน จำนวน 15 หน่วยการเรียนรู้

ภาษาไทย	6 หน่วยการเรียนรู้
สังคมศึกษา	6 หน่วยการเรียนรู้
พลานามัย	6 หน่วยการเรียนรู้

1.2 วิชาบังคับเลือก จำนวน 15 หน่วยการเรียนรู้

พลานามัย	3 หน่วยการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์	6 หน่วยการเรียนรู้
พื้นฐานวิชาชีพ	6 หน่วยการเรียนรู้

2. วิชาเลือกเสรี เลือกเรียนอย่างน้อยจำนวน 45 หน่วยการเรียนรู้ ให้เลือกจากกลุ่มวิชาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 กลุ่มวิชาภาษา

ภาษาไทย
ภาษาต่างประเทศ

2.2 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา

2.3 กลุ่มวิชาพัฒนาศิลปะ

พลานามัย
ศิลปะ

2.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์
คณิตศาสตร์

2.5 กลุ่มวิชาอาชีพ

3. กิจกรรม ได้แก่กิจกรรมต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2532 จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ ต่อภาค

3.2 กิจกรรมแนะแนว และ หรือกิจกรรมการแก้ปัญหา และ หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้จำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์ ต่อภาค

3.3 กิจกรรมอิสระของผู้เรียน

หมายเหตุ ผู้เรียนที่นับถือศาสนาพุทธให้เลือกรายวิชาพระพุทธศาสนา ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ภาคเรียนละ 1 รายวิชา ตลอด 3 ปี

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

1. เวลาเรียน

1.1 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายใช้เวลาเรียนปกติประมาณ 3 ปี

1.2 ในปีการศึกษาหนึ่ง ให้แบ่งเป็นภาคเรียนปกติ 2 ภาค ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ โรงเรียนอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร สำหรับภาคฤดูร้อนซึ่งมีเวลาเรียน 4 คาบต่อสัปดาห์นั้น เวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาจะต้องเป็น 5 เท่าของภาคปกติ

1.3 ในสัปดาห์หนึ่งโรงเรียนต้องเปิดเรียนไม่น้อยกว่า 5 วัน วันละไม่น้อยกว่า 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างน้อย 25 คาบ และจัดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 1 คาบและจัดกิจกรรมแนะแนว และหรือกิจกรรมแก้ปัญหา และหรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้อีก 2 คาบ เวลานอกเหนือจากนี้ให้ผู้เรียนได้เลือกรายวิชาเพิ่มเติมตามความสนใจและปฏิบัติกิจกรรมอิสระ

2. หน่วยการเรียน

รายวิชาใดที่ใช้เวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ ต่อภาคเรียนให้มีหน่วยการเรียน 1 หน่วยการเรียน รายวิชาใดที่มีจำนวนคาบเรียนมากกว่าหรือน้อยกว่า 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียนให้มีจำนวนหน่วยการเรียนมากขึ้นหรือน้อยลงตามสัดส่วน

3. วิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี

3.1 ผู้เรียนจะต้องเรียนวิชาบังคับ และวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในโครง

สร้างของหลักสูตรสำหรับภาษาต่างประเทศผู้เรียนจะเลือกเรียนได้ 2 ภาษาเท่านั้น

3.2 การจัดทำรายวิชาบังคับเลือกและเสรี นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และการใช้แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

4. การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับแก้ไขปรับปรุง พ.ศ.2533) พ.ศ. 2533

5. เกณฑ์การจบหลักสูตร

5.1 ต้องเรียนวิชาบังคับ และวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างอย่างน้อย 75 หน่วยการเรียนรู้ รายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียน

5.2 ต้องได้หน่วยการเรียนรู้ของวิชาบังคับทั้งหมด

5.3 ต้องได้หน่วยการเรียนรู้ทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 75 หน่วยการเรียนรู้

5.4 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 1 คาบต่อสัปดาห์โดยต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน และต้องผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมตามที่กำหนด

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาว อาทิตา แป้นธัญยานนท์
เกิดวันที่ 14 มกราคม 2512
สถานที่เกิด จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน 28/47 ซอย ศรีพิชัย ถนน ร่มคลองประปาฝั่งซ้าย
แขวงบางซื่อ เขต บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3
สถานที่ทำงาน ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาสงครณ
ถนน พหลโยธิน กม.49 ตำบล คลองหนึ่ง
อำเภอ คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2530 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเบญจมราชาลัย
พ.ศ.2534 ค.บ. วิชาเอกธุรกิจศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ.2539 กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน"
ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

อาทิมา แป้นธัญยานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชา เอกธุรกิจศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย คือ

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน"

2. ศึกษาปัญหาของการจัดกิจกรรมตามโครงการ

3. สืบหาทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อโครงการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เลือกจากโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 50 คน ครูที่ปรึกษาโครงการจำนวน 75 คน นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 379 คน และผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 124 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบตรวจสอบคำตอบใช้สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพปัจจุบันของโครงการ แบบสอบถามแบบปลายเปิด ใช้สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการ และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้สอบถามเกี่ยวกับระดับของปัญหาในการจัดกิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติคือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ การแจกแจงความถี่ และค่า t-test ผลการวิจัยสามารถสรุปได้คือ

1. สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมตามโครงการแบ่งเป็น

1.1 การเตรียมการ โรงเรียนส่วนใหญ่ยึดแนวปฏิบัติตามนโยบายของกรมสามัญศึกษาโดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายแนะแนว

1.2 การดำเนินการ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเป็นนักเรียนที่มีความสนใจร่วมกัน หรือเลือกเรียนในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง ร่วมกันลงทุนโดยใช้เงินของนักเรียนและเงินกู้ยืมจากโครงการ มีที่ตั้งโครงการภายในโรงเรียน และมีผลกำไรในการดำเนินการต่ำกว่า 300 บาท

1.3 การนิเทศติดตามผล ขั้นตอนในการนิเทศติดตามผลคือ นักเรียนรายงานครูที่ปรึกษาโครงการ ด้วยวาจาและแบบฟอร์มรายงานผล สัปดาห์ละ 1 ครั้ง-เดือนละ 1 ครั้ง ครูที่ปรึกษารายงานต่อคณะกรรมการ และผู้บริหารนิเทศติดตามผล วิธีการให้ขวัญและกำลังใจคือ การมอบวุฒิบัตรและประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะการประกวด

2. ปัญหาในการจัดกิจกรรมตามโครงการ พบว่า ปัญหาที่สำคัญคือ ขาดนักเรียนอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการและมีเวลาไม่พอในการทำกิจกรรม

3. ทักษะของผู้ปกครอง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้มีส่วนช่วยเหลือในการทำกิจกรรมเนื่องจากไม่เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรม สิ่งที่ผู้ปกครองคิดว่าเป็นปัญหาในการจัดกิจกรรมคือ ทำให้นักเรียนเสียเวลาเรียน และได้กำไรไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป

THE STUDY OF CO-CURRICULUM ACTIVITIES PROJECT, "THE PRACTICING OF
INDEPENDENT CAREER EDUCATION FOR INCOME EARNING PROJECT DURING
STUDY" IN HIGH SCHOOL LEVEL IN BANGKOK, DRPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION

AN ABSRTACT

BY

ARTIMA PANTUNYANON

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University

February, 1996

This research aimed to study :

1. The present situation of the activities performed in the project of practising independent career for earning income during the study.
2. The problems of the activities in this project.
3. The parents' attitude toward the activities in the project.

The samples of this study were selected from high schools in Bangkok Department of General Education. The samples composed of 50 administrators, 75 teachers, 379 students, and 124 parents. The data collecting instruments in this study were the open-end questionnaires using to collect personal data and the situation of activities in the project and the Likert Scale questionnaires with 5 levels using to collect the problems of the activities. The statistical treatments of data were mean, percentage, frequency and t-test.

The finding of this study were as follows:

1. The present situation of activities in the project performed were divided into three stages :

- 1.1 Preparation stage, the majority of schools in this study programmed their activities in the project by administrative staff basing on the Department of General Education's policy.

- 1.2 Implementation stage, the participating students in the project were those of the interested groups or those enrolled in some courses. The project's financial support came from their own sources of loan from the project fund in the schools, and the profits were less than 300 baht.

- 1.3 Follow up stage, the participating students reported to

their teachers who acted as project advisers once a week or once a month by spoken words and report forms and The teachers reported to their supervisors. In order to give morale support to the participating students, the winner of the project contest were given an honor through the certificate and proclamation of outstanding performance.

2. The problems of the activities performed in this project were the lack of voluntary students to participate in this project and the time was too limited to perform the activities.

3. In term of the parents' attitude toward the activities in the project, the marjority group of parents did not support the project because they did not accept this project They considered these activities as a waste in both cost and time.